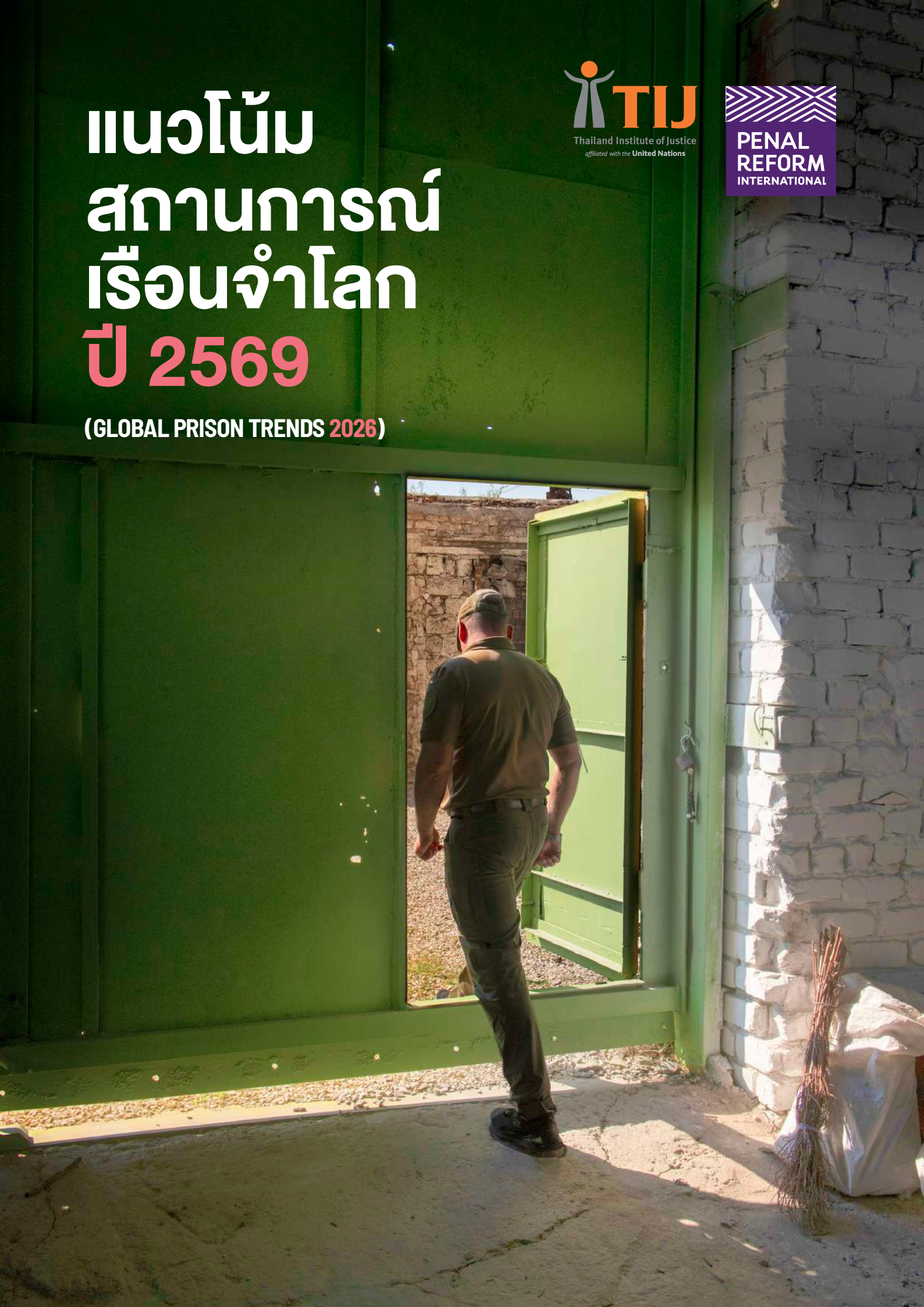

แนวโน้ม สถานการณ์ เรือนจำโลก ปี 2569

(GLOBAL PRISON TRENDS 2026)

แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ปี 2569 (Global Prison Trends 2026)

รายงานฉบับนี้จัดทำร่วมและได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย และสถาบันเพื่อการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแห่งสหประชาชาติในละตินอเมริกา (ILANUD)

องค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล (PRI) ขอขอบคุณทุกท่านดังต่อไปนี้ที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานฉบับนี้: Ajeng Larasati (Harm Reduction International), Aurélie Plaçais (World Coalition Against the Death Penalty), Ayan Gupta (Centre for Criminology, University of Oxford), Chiara Sangiorgio (Amnesty International), Giada Girelli (Harm Reduction International), Janelle Mangwanda (Dullah Omar Institute, University of the Western Cape), Marcela Jofre (Harm Reduction International), ศาสตราจารย์ Marie Claire Van Hout (South East Technological University and University of Galway), Marie Nougier (International Drug Policy Consortium), ศาสตราจารย์ Dirk Van Zyl Smit (University of Nottingham and University of Cape Town) และ Zinat Jimada (Institute for Crime & Justice Policy Research, Birkbeck University of London) และสมาชิกของ PRI ได้แก่ Catherine Appleton และ Fergus McNeill รวมทั้งขอขอบคุณ Sharon Critoph (ผู้ร่วมงานและที่ปรึกษาอาวุโสของ PRI) และ Julianne Dregger ผู้ช่วยวิจัย (อาสาสมัคร) University of Galway สำหรับความช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัยและการร่างรายงานฉบับนี้

เนื้อหาของรายงานฉบับนี้เป็นความรับผิดชอบขององค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากลทั้งหมด

การศึกษา คัดย่อ ทำซ้ำ และแปลรายงานฉบับนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน สามารถทำได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ต้องไม่เป็นการทำเพื่อจำหน่าย หรือเพื่อใช้โดยมีวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ การเปลี่ยนแปลงข้อความใด ๆ ในรายงานฉบับนี้ต้องได้รับการอนุมัติจากองค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล และต้องมีการอ้างอิงถึงองค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย และรายงานฉบับนี้อย่างเหมาะสม หากมีข้อสอบถาม กรุณาติดต่อที่ publications@penalreform.org

องค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล (Penal Reform International)

www.penalreform.org

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice)

www.tijthailand.org

ตีพิมพ์ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2569

ข้อมูลหรือสถิติใด ๆ ที่ไม่ได้มีการระบุข้อมูลอ้างอิงไว้ในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลหลักหรืองานวิจัยที่จัดทำโดยองค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล และจะไม่มีการระบุข้อมูลอ้างอิงเหตุการณ์หรือความเคลื่อนไหวที่สื่อท้าวางในวงกว้าง

© Penal Reform International 2026

คำแปลภาษาไทยโดย

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)

ตีพิมพ์ฉบับภาษาไทยครั้งแรก เดือนกันยายน พ.ศ. 2569

ภาพปก: เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ของเรือนจำแห่งหนึ่งทางตอนใต้ของประเทศยูเครน เดินผ่านประตูระหว่างการตรวจตราภายในเรือนจำ โดยสถานที่แห่งนี้มักอยู่ภายใต้สัญญาณเตือนภัยทางอากาศ เนื่องจากโดนและจับอาวุธมักเคลื่อนผ่าน่านฟ้าด้านบนระหว่างมุ่งหน้าไปยังเป้าหมายภายในประเทศ กันยายน พ.ศ. 2566 โดย คอริย์ ไวร์ (Cory Wright)

ออกแบบกราฟิกโดยอเล็กซ์ วาลี (Alex Valy)

สารบัญ

บทนำ	5
ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ	6
สาระสำคัญ	8
ส่วนที่หนึ่ง: การใช้โทษจำคุก	10
ประชากรผู้ต้องขัง และปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ	10
หลักนิติธรรมและเรือนจำ	10
การลดจำนวนประชากรในเรือนจำ	11
การทำให้ความยากจน สถานะทางสังคม และการใช้ยาเสพติดกลายเป็นอาชญากรรม	14
โทษประหารชีวิต	15
โทษจำคุกตลอดชีวิต	16
ส่วนที่สอง: ประชากรผู้ต้องขัง	18
ผู้หญิง	18
ผู้สูงอายุ	19
ผู้พิการ	19
เชื้อชาติและชาติพันธุ์	20
กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ	21
เด็ก	21
ประเด็นนำจับตามอง: เด็กในสถานคุมขัง	22
ส่วนที่สาม: สุขภาพในเรือนจำ	24
สุขภาพในเรือนจำ	24
ประเด็นนำจับตามอง: การลดอันตรายและการใช้สารเสพติดในเรือนจำ	25
สุขภาพจิต	27
ส่วนที่สี่: การบริหารจัดการเรือนจำ	29
ความมั่นคงและความรุนแรง	29
ประเด็นนำจับตามอง: องค์กรอาชญากรรม	31
เรือนจำในภาวะสงคราม	32
เจ้าหน้าที่	33
การแก้ไขข้อพิพาทและการกลับคืนสู่สังคม	34
ประเด็นนำจับตามอง: คำเรียกที่ใช้กับบุคคลในเรือนจำ	37
ส่วนที่ห้า: บทบาทและการใช้เทคโนโลยี	38
เชิงอรรถท้ายเล่ม	41

ชายผู้ถูกควบคุมตัวในเรือนจำ
คอลลิנסส์เบย์ เมืองคิงส์ตัน
ประเทศแคนาดา เดินผ่านอาคารเก่า
ซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ
เกษตรกรรมภายในเรือนจำ
เพื่อค้นหาอุปกรณ์ที่ยังสามารถ
นำกลับมาใช้ได้ ขณะที่โครงการ
กำลังอยู่ระหว่างการเตรียมกลับมา
เปิดดำเนินการอีกครั้ง
พ.ศ. 2562 ถ่ายภาพโดยคอรี่ ไรท์
(Cory Wright)

ในแต่ละวัน

มีผู้คนมากกว่า 11.5 ล้านคน

ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ

อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ที่เข้าและออก

จากเรือนจำในแต่ละปีสูงกว่านั้นมาก

บทนำ

โดย Olivia Rope

ผู้อำนวยการองค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล

และ ดร.พิเศษ สอาดเย็น

ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

เรือนจำมิได้ดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยวแบบสูญญากาศ หากแต่ถูกกำหนดและหล่อหลอมโดยความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม คุณภาพของธรรมาภิบาล ตลอดจนบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในภาพรวม เมื่อหลักนิติธรรมถูกบั่นทอน ผลกระทบมักปรากฏอย่างเด่นชัดที่สุดในสถานที่คุมขัง ผู้คนอาจถูกจำคุกโดยไม่จำเป็น ถูกควบคุมตัวเป็นระยะเวลายาวนานเกินสมควร หรือถูกคุมขังด้วยเหตุผลทางการเมือง โดยมีโอกาสเข้าถึงกลไกการเยียวยาและการตรวจสอบถ่วงดุลอย่างจำกัด

ในบริบทของความเปราะบาง ความขัดแย้ง และความไม่มั่นคง ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมา ระบบเรือนจำมักเผชิญแรงกดดันเพิ่มเติม ทั้งจากงบประมาณที่ลดลง จำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มสูงขึ้น และสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่เอื้ออำนวย ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ บุคคลที่ถูกควบคุมตัวในเรือนจำมักเป็นผู้ที่ต้องแบกรับผลกระทบหนักที่สุด

รายงานฉบับนี้รวบรวมข้อมูลและบทวิเคราะห์จากทั่วโลก เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และสะท้อนภาพรวมของสถานการณ์เรือนจำในระดับโลก

ในแต่ละวัน มีผู้คนกว่า 11.7 ล้านคนถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนเพียงส่วนหนึ่งของภาพรวมเท่านั้น จำนวนผู้ที่เข้าและออกจากเรือนจำในแต่ละปีมีสูงากว่านี้อีกมาก และผลกระทบยังแผ่ขยายไปถึงเจ้าหน้าที่เรือนจำ ครอบครัว และชุมชน ดังนั้น เรือนจำจึงมีใช้ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อคนเพียงบางกลุ่ม แต่เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบยุติธรรมที่มีผลกระทบทางสังคมในวงกว้าง

รายงานฉบับนี้เผยแพร่ในช่วงเวลาสำคัญ ซึ่งเป็นปีแห่งการจัดการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ครั้งที่ 15 อันเป็นเวทีระดับโลกที่ใหญ่ที่สุดในประเด็นดังกล่าว รายงานสถานการณ์เรือนจำโลกประจำปีนี้จึงเป็นเสียงเรียกร้องให้ประชาคมระหว่างประเทศยังคงให้ความสำคัญกับ

ประเด็นเรือนจำอย่างต่อเนื่อง และตั้งอยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ความท้าทายที่ระบบเรือนจำทั่วโลกกำลังเผชิญนั้นได้รับการบันทึกและกล่าวถึงมาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในรายงานฉบับนี้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความแออัดเรื้อรัง อิทธิพลขององค์กรอาชญากรรม การขาดโอกาสด้านการแก้ไขฟื้นฟู ตลอดจนการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม แนวทางแก้ไขปัญหาล่าช้ายังคงมีอยู่ นโยบายและแนวปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนหลักฐานเชิงประจักษ์ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่จะลดจำนวนผู้ต้องขัง ปรับปรุงความปลอดภัยและสภาพความเป็นอยู่ภายในเรือนจำ รวมทั้งเสริมสร้างการแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม ภารกิจสำคัญต่อจากนี้ คือ การลงทุนในแนวทางแก้ไขดังกล่าวและขยายผลให้เกิดขึ้นในวงกว้าง เพื่อให้ระบบเรือนจำในทุกประเทศมีส่วนส่งเสริมความยุติธรรม ความปลอดภัย และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แทนที่จะบั่นทอนคุณค่าเหล่านั้น

ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ

ประชากรผู้ต้องขังทั่วโลก

11.7 ล้านคน

ทั่วโลก
ณ ปี 2566*

เทียบเท่ากับ
จำนวนประชากรของ
เบลเยียม
สาธารณรัฐโดมินิกัน
จอร์แดน

93%
ชาย

7%
หญิง

เด็ก
ประมาณ
19,000
คน
อาศัยอยู่ใน
เรือนจำ
ร่วมกับ
ผู้ดูแลหลัก

เด็ก
1.4
ล้านคน

มีมารดาในเรือนจำ

แนวโน้มเพิ่มขึ้นในระยะยาว

ทวีปอเมริกา

อัตราการคุมขัง
อยู่ในระดับสูงมาก
ปัญหาความแออัดในเรือนจำ
เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

ทวีปยุโรป

ภาพรวมมีความแตกต่างกัน:
โดยบางประเทศมีจำนวนผู้ต้องขัง
ลดลงต่อเนื่อง ขณะที่จำนวน
ผู้ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดี
เพิ่มสูงขึ้น

ทวีปแอฟริกา

จำนวนประชากรเรือนจำ
เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
ในหลายประเทศ
ปัญหาความแออัด
ในระดับสูง

ทวีปเอเชีย

มีจำนวนผู้ต้องขัง
มากที่สุดในโลก
สถานการณ์เรือนจำ
แต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน
อย่างชัดเจน

การคุมขังระหว่างพิจารณาคดี

3+ ล้านคน

ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดี

1 ใน 3

ของผู้ที่อยู่ใน
เรือนจำกำลังรอการ
พิจารณาคดีและสันนิษฐาน
ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

ในภาพรวม
เพิ่มขึ้น
39+%
ตั้งแต่ปี 2543*

ความไม่มีประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม และการใช้การจำคุกเป็น
มาตรการหลักในการจัดการกับการ
กระทำความผิดทางอาญา ส่งผลให้
จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แนวโน้มการคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีในระดับโลก ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา†

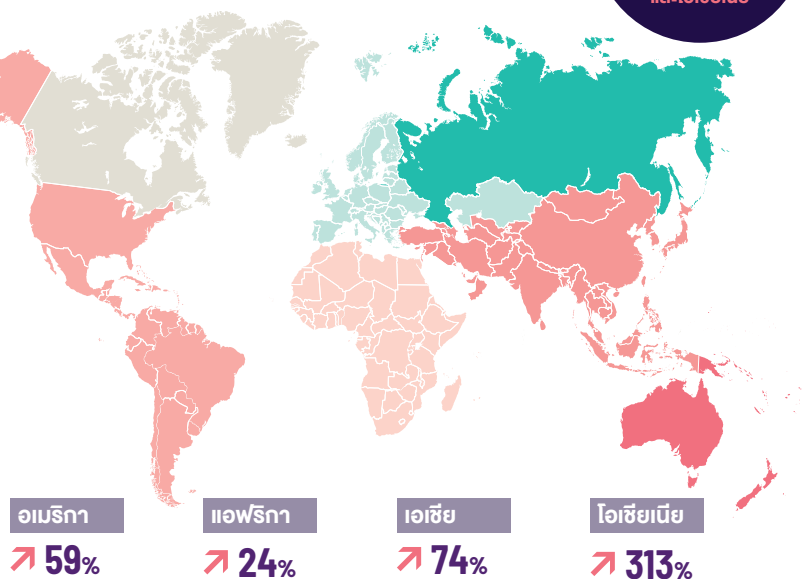
ยุโรป
↗ 7%

รัสเซีย
↗ 52%

คาซัคสถาน
↗ 57%

ผู้หญิง

มีความเสี่ยงสูงกว่าที่จะถูก
คุมขังระหว่างพิจารณาคดีใน
ภูมิภาคแอฟริกา
และโอเชียเนีย

*แหล่งที่มา: UNODC, Prison Matters 2025: 2nd edition † นับตั้งแต่ประมาณปี 2543 แหล่งที่มา: World Prison Brief, World Pre-trial/Remand Imprisonment List, 2025

ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

ปัจจัยขับเคลื่อน

มาตรการที่นิยมใช้เพื่อลดจำนวนผู้ต้องขัง แม้จะไม่ได้มีประสิทธิภาพหรือสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนเสมอไปก็ตาม

ปัญหาทางสังคม

การไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระดับชุมชน

นโยบายเชิงลงโทษ

“การปราบปรามอาชญากรรมอย่างเข้มงวด” (Tough on Crime) นโยบายอาญาที่มุ่งเน้นการลงโทษ

ระหว่างพิจารณาคดี

การใช้มาตรการคุมขังระหว่างพิจารณาคดีมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

โทษจำคุกระยะสั้น

การใช้โทษจำคุกระยะสั้นจำนวนมากส่งผลให้เกิดการเข้า-ออกเรือนจำอย่างต่อเนื่อง

โทษจำคุกตลอดชีวิต

การเพิ่มขึ้นของการกำหนดโทษจำคุกระยะยาวและโทษจำคุกตลอดชีวิต

ชุมชน

มาตรการทางเลือกโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

การคุมประพฤติ

การคุมประพฤติ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring: EM) การปล่อยชั่วคราวหรือการให้ประกันตัวระหว่างพิจารณาคดี

การอภัยโทษ

การอภัยโทษและนิรโทษกรรม

การเพิ่มขีดความสามารถรองรับ

การก่อสร้างและขยายโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม

การโอนย้ายผู้ต้องขัง

ความตกลงว่าด้วยการโอนย้ายผู้ต้องขังข้ามเขตอำนาจรัฐ

การแก้ไขฟื้นฟูในเรือนจำ

ข้อท้าทาย

โอกาส

การเลือกปฏิบัติ

การตีตราและการเลือกปฏิบัติ การให้บริการที่กระจัดกระจาย

การกีดกัน

การกีดกันผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระบวนการออกแบบโครงการแก้ไขฟื้นฟู

ทรัพยากร

ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การขาดแคลนบุคลากรและความแออัดในเรือนจำ

สุขภาพ

การให้บริการด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตยังไม่ทั่วถึง

มาตรฐานสหประชาชาติฉบับใหม่ (NEW UN STANDARD)

ยุทธศาสตร์ต้นแบบเกี่ยวกับโครงการสหประชาชาติเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ (UN Kyoto Model Strategies to Reduce Reoffending) (ปี 2568) ที่ให้ความสำคัญกับระบบการแก้ไขฟื้นฟู

ประสบการณ์ตรงจากผู้เคยถูกคุมขัง

การริเริ่มที่ให้ความสำคัญกับผู้ที่มีประสบการณ์ตรงจากการถูกคุมขังเป็นศูนย์กลาง

ภาคประชาสังคม

การดำเนินงานที่เข้มแข็งและยืดหยุ่น โดยขับเคลื่อนองค์กรภาคประชาสังคม (CSOs) และได้รับการบูรณาการเข้ากับระบบมากยิ่งขึ้น ouchongwang หรือเสริมการดำเนินงานของโครงการที่ภาครัฐจัดให้

นวัตกรรม

แนวทางใหม่: ผ่านการเข้าถึงที่อยู่อาศัย การจ้างงาน สุขภาพ การพึ่งพาตนเอง และการมีส่วนร่วมทางสังคม

สาระสำคัญ

01

ประชากรเรือนจำทั่วโลกมีจำนวน 11.7 ล้านคน ขณะที่ปัญหาความแออัดในเรือนจำและการใช้การคุมขังระหว่างพิจารณาคดีเกินความจำเป็นยังคงดำรงอยู่

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จำนวนผู้ต้องขังทั่วโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25–27 โดยภูมิภาคอเมริกา แอฟริกา โอเชียเนีย และบางส่วนของเอเชียมีจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การขยายตัวของการคุมขังระหว่างพิจารณาคดีเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนการเพิ่มขึ้นดังกล่าว ขณะที่เรือนจำในกว่า 100 ประเทศยังคงเผชิญปัญหาความแออัด ซึ่งส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเข้าถึงบริการสุขภาพ และประสิทธิภาพของการแก้ไขฟื้นฟู

02

จุดอ่อนที่ยังคงอยู่ของระบบยุติธรรมทางอาญา และระบบเรือนจำ ท่ามกลางแรงกดดันต่อหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรมกำลังเผชิญกับความท้าทายเพิ่มขึ้นในหลายประเทศ โดยกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและระบบเรือนจำเป็นหนึ่งในภาคส่วนที่มีผลการดำเนินงานอ่อนแอที่สุด ผลลัพธ์ด้านงานราชทัณฑ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพ อัตราการจำคุกที่สูง และปัญหาการทุจริต บั่นทอนความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อระบบยุติธรรม ขณะที่ประเทศที่มีหลักนิติธรรมเข้มแข็งมักพึ่งพามาตรการที่ไม่ใช่การคุมขังมากกว่า และสามารถบรรลุผลลัพธ์ด้านการแก้ไขฟื้นฟู และความยุติธรรมได้ดีกว่า

03

การเปลี่ยนผ่านสู่การใช้ภาษาที่ยืดหยุ่นและเป็นศูนย์กลางในกระบวนการยุติธรรมทางอาญากำลังได้รับแรงสนับสนุนเพิ่มขึ้นในหลายภูมิภาค

การขับเคลื่อนการรณรงค์เชิงนโยบาย ซึ่งมักนำโดยผู้มีประสบการณ์ตรงจากการถูกคุมขัง และองค์กรภาคประชาสังคม กำลังท้าทายการใช้ถ้อยคำที่ลดทอนความเป็นมนุษย์ พร้อมส่งเสริมการใช้ภาษาที่ยืดหยุ่นและเป็นศูนย์กลางมากขึ้นในภาคกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าในประเด็นนี้ยังคงล่าช้าเมื่อเทียบกับพัฒนาการที่เกิดขึ้นในภาคส่วนอื่น ๆ เช่น สิทธิผู้พิการ การตอบสนองต่อเอชไอวี และนโยบายด้านยาเสพติด

04

ความขัดแย้งทางอาวุธ ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบยุติธรรมและเรือนจำ โดยเพิ่มความเสี่ยงต่อความรุนแรง และทำให้ความต้องการขั้นพื้นฐานไม่ได้รับการตอบสนอง

ในปี พ.ศ. 2568 ประชากรราว 831 ล้านคนอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม เรือนจำยังคงเป็นประเด็นที่ถูกมองข้ามในปฏิบัติการด้านมนุษยธรรม ในหลายภูมิภาค ความรุนแรงจากการสู้รบได้สร้างความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้ระบบยุติธรรมหยุดชะงัก และเพิ่มความเสี่ยงต่อความแออัด การถูกละเมิด และความรุนแรงทางเพศ ส่งผลให้ผู้ต้องขังจำนวนมากขาดการคุ้มครองที่เพียงพอในช่วงสถานการณ์ความขัดแย้ง

05

มาตรการที่มีใช้การคุมขังกำลังแพร่หลายในระดับโลก แม้จะยังไม่ทั่วถึงและยังคงมีความท้าทาย

ความพยายามในการลดจำนวนผู้ต้องขังในประเทศกลุ่มซีกโลกใต้ (Global South) มีการนำมาตรการคุมประพฤติและมาตรการในชุมชนมาใช้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การคุมขังยังคงเป็นมาตรการหลัก ขณะที่การปฏิรูปบางส่วนอาจนำไปสู่การขยายขอบเขตการควบคุมของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หรือไม่ได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอเพื่อให้เกิดประสิทธิผล

06

บุคคลยังคงเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเนื่องจากความยากจน เพศสภาพ หรือสถานะ ท่ามกลางความเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียม

กฎหมายและแนวปฏิบัติในหลายประเทศยังคงทำให้บุคคลกลายเป็นผู้กระทำความผิดทางอาญา อันเนื่องมาจากความยากจน การไร้ที่อยู่อาศัย การทำงานนอกระบบ การใช้ยาเสพติด สถานะการติดเชื้อมีเชื้อเอชไอวี การค้าบริการทางเพศ และพฤติกรรมรักเพศเดียวกันโดยความยินยอม ทั้งนี้ กลุ่มผู้หญิง บุคคลหลากหลายทางเพศ (LGBTQI+) กลุ่มชาติพันธุ์หรือเชื้อชาติที่ถูกทำให้เป็นชายขอบ และกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ได้รับผลกระทบอย่างไม่เป็นธรรมในสัดส่วนที่สูง ส่งผลให้ความไม่เท่าเทียมและความไม่เป็นธรรมเชิงระบบยังคงดำรงอยู่

07

ความรุนแรงในเรือนจำยังคงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย และมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับความแออัด อาชญากรรมองค์กร และความไม่มั่นคงเชิงระบบ

ความรุนแรงยังคงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดสภาพชีวิตในเรือนจำทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อกลุ่มที่เปราะบางที่สุด บั่นทอนกระบวนการแก้ไขฟื้นฟู และสร้างภาระต่อเจ้าหน้าที่เรือนจำ หลักฐานเชิงประจักษ์ชี้ว่าความแออัดในเรือนจำเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกัน ยังพบการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมองค์กร ความไม่สงบ และการทำกับดูละที่อ่อนแอในหลายประเทศ

08

เครือข่ายอาชญากรรมองค์กรกำลังเพิ่มอิทธิพลภายในเรือนจำทั่วโลก

ในหลายประเทศ กลุ่มอาชญากรรมองค์กรกำลังเสริมสร้างอำนาจภายในเรือนจำ โดยอาศัยระบบที่มีความแออัด ทรัพยากรไม่เพียงพอ และขาดการกำกับดูแลที่ดีในการสรรหาสมาชิก และประสานกิจกรรมทางอาชญากรรม ตั้งแต่ภูมิภาคลาตินอเมริกา ยุโรป ไปจนถึงแปซิฟิก หน่วยงานรัฐเตือนว่าเรือนจำกำลังกลายเป็นศูนย์ปฏิบัติการของแก๊งอาชญากรรม ส่งผลให้มีการตอบสนองเชิงความมั่นคงที่เข้มงวดมากขึ้น ท่ามกลางข้อกังวลด้านสิทธิมนุษยชนที่ยังคงดำรงอยู่ และความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่เรือนจำ

- 09 **การยกเลิกโทษประหารชีวิตทั่วโลก มีความก้าวหน้า แต่จำนวน การประหารชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในประเทศที่ยังคงใช้โทษดังกล่าว**
- 10 **โทษจำคุกตลอดชีวิตกำลัง ขยายตัวทั่วโลก แต่ข้อมูลที่ นำเชื่อถือยังมีอยู่อย่างจำกัด**
- 11 **เด็กประมาณหนึ่งในสี่ล้านคน ทั่วโลกอยู่ในสถานที่คุมขัง โดยกลุ่มเด็กชายขอบได้รับ ผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วน**
- 12 **ระบบบริการสุขภาพในเรือนจำ ยังคงขาดแคลนทรัพยากร ต่อเนื่อง ส่งผลให้สุขภาพของ ผู้ต้องขังหลายล้านคนทั่วโลก ตกอยู่ในความเสี่ยง**
- 13 **เรือนจำกำลังรองรับผู้ที่มี ปัญหาสุขภาพจิตรุนแรงเพิ่มขึ้น ขณะที่การดูแลรักษายังคง ไม่เพียงพออย่างรุนแรง**
- 14 **การใช้ยาเสพติดและภาวะพึ่งพา ยาเสพติดเป็นเรื่องที่พบได้บ่อย ในเรือนจำ แต่การลดอันตราย จากยาเสพติดยังมีอยู่อย่างจำกัด และไม่ทั่วถึงในหลายประเทศ**
- 15 **ระบบเรือนจำกำลังเผชิญปัญหา การขาดแคลนบุคลากร ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย และความท้าทายด้านสุขภาพ ที่เพิ่มขึ้น**
- 16 **การแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคมเป็นเป้าหมายสำคัญของ นโยบายราชทัณฑ์ แต่ยังคงเผชิญ อุปสรรคเชิงระบบในการปฏิบัติ**
- 17 **การขยายตัวอย่างรวดเร็วของ เทคโนโลยีในเรือนจำก่อให้เกิด โอกาสใหม่ ๆ โดยต้องควบคู่ไปกับการคุ้มครองหลักจริยธรรมและ สิทธิมนุษยชน**

แม้ว่าปัจจุบันจะมี 113 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยสมบูรณ์ และอีก 54 ประเทศที่ยุติการใช้โทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติแล้ว แต่จำนวนการประหารชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2567-2568 กลับเพิ่มขึ้นอย่างมากในประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต ผู้ที่ถูกตัดสินในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้หญิง และชาวต่างชาติ ยังคงได้รับผลกระทบในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มอื่น

ข้อมูลที่มีอยู่บ่งชี้ว่าจำนวนผู้ที่ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในอินเดีย แอฟริกาใต้ หลายประเทศในยุโรป และสหรัฐอเมริกา งานวิจัยชี้ให้เห็นว่าความหวัง โอกาสในการได้รับการพักการลงโทษ และมาตรการปล่อยตัวด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรมมีบทบาทสำคัญในการลดผลกระทบระยะยาวที่รุนแรงต่อผู้ที่ต้องรับโทษจำคุกตลอดชีวิต

ประมาณการระดับโลกแสดงให้เห็นว่า ในปี พ.ศ. 2567 มีเด็กอายุระหว่าง 5-17 ปี จำนวนประมาณ 259,000 คนอยู่ในสถานที่คุมขัง ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2561 อย่างไรก็ดีตาม ช่องว่างของข้อมูลอาจทำให้ไม่สามารถสะท้อนขนาดของปัญหาได้อย่างครบถ้วน เด็กจากกลุ่มชาติพันธุ์หรือเชื้อชาติที่ยังคงมีสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มอื่น และบางประเทศกำลังพิจารณาหรือดำเนินการลดอายุขั้นต่ำของความรับผิดชอบทางอาญา

เรือนจำในหลายประเทศกำลังเผชิญปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ ความแออัด และข้อจำกัดของระบบบริการสุขภาพ สภาพความเป็นอยู่ที่ไม่เหมาะสมมีความเชื่อมโยงกับการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยรุนแรง ขณะที่วัณโรค ไวรัสตับอักเสบบี และโรคติดต่ออื่น ๆ แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว แม้ว่านวัตกรรมทางเทคโนโลยีและโครงการที่ขับเคลื่อนโดยองค์กรพัฒนาเอกชนจะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพ แต่การขาดแคลนงบประมาณอย่างต่อเนื่องและการขาดการเชื่อมโยงกับระบบสาธารณสุขยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาอย่างทั่วถึง

ในระดับโลก อย่างน้อย 1 ใน 7 ของผู้ต้องขังมีภาวะเจ็บป่วยทางจิตขั้นรุนแรง โดยพบอัตราการเกิดภาวะซึมเศร้า โรคจิต และการฆ่าตัวตายในระดับสูง อย่างไรก็ตาม เรือนจำส่วนใหญ่ยังคงขาดแคลนบุคลากร การบริการด้านสุขภาพที่ไม่เพียงพอ และช่องว่างในการดูแลต่อเนื่องในชุมชน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ซ้ำเติมวิกฤตดังกล่าว แม้ว่าจะมีแนวปฏิบัติที่แสดงผลลัพธ์เชิงบวกหลายประการ เช่น ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Support) การดูแลที่คำนึงถึงผลกระทบจากบาดแผลทางจิตใจ (Trauma-informed Approaches) การให้บริการจิตเวชทางไกล (Telepsychiatry) และความร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคม แต่ในหลายประเทศทั่วโลกยังคงขาดการปฏิรูปเชิงระบบ

ผู้ที่เข้าสู่เรือนจำประมาณ 4 ใน 10 คนมีภาวะพึ่งพายาเสพติด และการใช้ยาเสพติดมักยังคงดำเนินต่อไปภายในเรือนจำ ส่งผลให้ความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตเกินขนาด การทำร้ายตนเอง ปัญหาสุขภาพจิต และการติดเชื้อเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การลดอันตรายจากยาเสพติดที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ เช่น การบำบัดทดแทนด้วยสารโอปิออยด์ (Opioid Agonist Therapy) โครงการแลกเปลี่ยนเข็มและอุปกรณ์ฉีดยา และการเข้าถึงยานาล็อกโซน (Naloxone) ยังคงไม่สามารถเข้าถึงได้ในหลายเรือนจำ

หน่วยงานราชทัณฑ์ในหลายภูมิภาครายงานถึงความยากลำบากในการสรรหาและรักษาบุคลากรไว้ในระบบ อันเป็นผลมาจากความแออัด สภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่ปลอดภัย และข้อจำกัดด้านทรัพยากร ความรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่ อัตราตำแหน่งว่างที่สูง รวมถึงภาวะความเครียดและภาวะหมดไฟในการทำงาน (Burnout) ที่พบอย่างแพร่หลาย ได้กระตุ้นให้หลายประเทศริเริ่มมาตรการใหม่เพื่อส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนาวิชาชีพของเจ้าหน้าที่เรือนจำ

สหประชาชาติได้มีการรับรองยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ ขณะที่หลักฐานเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่าโครงการที่สนับสนุนการศึกษา การรักษาความสัมพันธ์ทางสังคม การเข้าถึงที่อยู่อาศัย และการดูแลสุขภาพ สามารถช่วยลดการกระทำผิดซ้ำได้ อย่างไรก็ตาม การติดตามทางสังคมและการลงโทษที่ไม่เพียงพอ ยังคงทำให้ผู้พ้นโทษจำนวนมากไม่ได้รับการสนับสนุน

เรือนจำทั่วโลกกำลังนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้งานขึ้นในด้านความมั่นคง การดูแลสุขภาพ การบริหารจัดการ และการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง โดยมักดำเนินการร่วมกับภาคเอกชน เทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หุ่นยนต์ และการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) มีศักยภาพในการยกระดับความปลอดภัย ประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ด้านสุขภาพ อย่างไรก็ตาม การขยายตัวอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีเหล่านี้ก็เกิดขึ้นเร็วกว่าการพัฒนาหลักกำกับดูแลที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดข้อกังวล

ส่วนที่หนึ่ง

การใช้โทษจำคุก

ประชากรผู้ต้องขัง และปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

ข้อมูลล่าสุดของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ซึ่งเผยแพร่ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568 ประมาณการว่าในแต่ละวันมีผู้ถูกคุมขังในเรือนจำทั่วโลกประมาณ 11.7 ล้านคน¹ ซึ่งเพิ่มขึ้นราว ร้อยละ 25–27 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2543 โดยต่ำกว่าการเติบโตของประชากรโลกเพียงเล็กน้อย

การพิจารณาแนวโน้มในแต่ละภูมิภาคสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของการเพิ่มขึ้นของประชากรเรือนจำ ซึ่งมีปัจจัยขับเคลื่อนแตกต่างกันไป ในภูมิภาคแอฟริกาและเอเชียเนีย (โดยเฉพาะออสเตรเลียและนิวซีแลนด์) การเพิ่มขึ้นของการคุมขังระหว่างพิจารณาตัดสินส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 53 และ 85 ตามลำดับ ข้อมูลของ World Prison Brief ที่เผยแพร่ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 ยังชี้ให้เห็นว่า ในประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศในแอฟริกา ผู้ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดีมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 40 ของประชากรเรือนจำทั้งหมด²

ในภูมิภาคอเมริกา จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดย

มีสาเหตุหลักจากการดำเนินนโยบายทางอาญาที่มุ่งการลงโทษต่อความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แม้ว่านโยบายดังกล่าวจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ตาม ประชากรเรือนจำในอเมริกาใต้เพิ่มขึ้นมากกว่าสามเท่านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ขณะที่เอลซัลวาดอร์มีผู้ถูกคุมขังประมาณ 118,000 คน คิดเป็นเกือบร้อยละ 2 ของประชากรทั้งประเทศ³

ภาพรวมในเอเชีย จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 43 ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา สาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรเรือนจำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกกลาง การเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าของจำนวนผู้ต้องขังในอินเดีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีประชากรจำนวนมาก มีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มขึ้นของประชากรเรือนจำในภูมิภาคด้วยเช่นกัน โดยในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 อินเดียมีผู้ต้องขังกว่า 500,000 คน และประมาณสองในสามเป็นผู้ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดี⁴

แม้ว่ายุโรปจะเป็นภูมิภาคเดียวที่มีจำนวนผู้ต้องขังลดลงโดยรวมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 แต่แนวโน้มดังกล่าวส่วนใหญ่เกิดจากการลดลง

ของประชากรเรือนจำในรัสเซียถึงร้อยละ 59 อันเป็นผลจากหลายปัจจัยอันรวมไปถึงการปฏิรูปการกำหนดโทษและการปล่อยตัวผู้ต้องขังเพื่อเข้าร่วมปฏิบัติการทางทหารในยูเครน หากไม่นับรวมรัสเซีย จำนวนผู้ต้องขังในยุโรปส่วนที่เหลือกลับเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่าการขยายตัวของประชากรเรือนจำยังคงเป็นประเด็นท้าทายระดับโลก

ผู้ต้องขังหลายล้านคนทั่วโลกยังคงถูกคุมขังในสภาพเรือนจำที่แออัด โดยมีมากกว่า 100 ประเทศที่มีอัตราความจุของเรือนจำเกินร้อยละ 110 ของความจุที่รองรับได้⁵ เป็นเรื่องปกติที่สภาพการคุมขังในเรือนจำที่แออัดเข้าข่ายการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมและขัดต่อมาตรฐานสากล ผลกระทบที่ได้รับการบันทึกโดยผู้เชี่ยวชาญของสหประชาชาติ ได้แก่ การขาดแคลนบริการสุขภาพขั้นพื้นฐาน สุขาภิบาล อาหาร การขาดความปลอดภัยอย่างร้ายแรง ตลอดจนการเข้าถึงกิจกรรมที่มีความหมายหรือเป้าหมายและโครงการแก้ไขฟื้นฟูที่จำกัด โดยผลกระทบดังกล่าวยิ่งรุนแรงขึ้นสำหรับกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้หญิง ผู้พิการ ผู้ใช้ยาเสพติด และเด็ก

หลักนิติธรรมและเรือนจำ

หลักฐานจากทั่วโลกชี้ให้เห็นว่า หลักนิติธรรมกำลังเผชิญแรงกดดันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ปี พ.ศ. 2568 ของ World Justice Project รายงานว่า ร้อยละ 68 ของประเทศทั่วโลกมีผลการดำเนินงานด้านหลักนิติธรรมลดลงระหว่างปี พ.ศ. 2567–2568 ซึ่งนับเป็นปีที่

แปดติดต่อกันที่จำนวนประเทศที่มีผลการดำเนินงานถดถอยมีมากกว่าประเทศที่มีพัฒนาการดีขึ้น⁶

ระบบเรือนจำและระดับการใช้การคุมขังถือเป็นตัวชี้วัดสำคัญประการหนึ่งของประสิทธิภาพในการธำรงไว้ซึ่งหลักนิติธรรม ดัชนีหลักนิติธรรมของ World Justice Project ดังกล่าวประเมิน

ความยึดมั่นต่อหลักการสำคัญ อาทิ ความรับผิดชอบ ความเป็นธรรม และการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยมีมิติด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลัก 8 ประการ ซึ่งมิตินี้ได้รับคะแนนต่ำที่สุดอย่างต่อเนื่องในระดับโลก เมื่อพิจารณาจากคะแนนในช่วง 0 ถึง 1 ซึ่ง 1 หมายถึงการยึดมั่นใน

หลักนิติธรรมในระดับสูงสุด และ 0 หมายถึงระดับต่ำสุด พบว่าคะแนนด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาลดลงเล็กน้อยจาก 0.49 ในปี พ.ศ. 2558 เหลือ 0.47 ในปี พ.ศ. 2568 ภายในมิติดังกล่าว ประสิทธิภาพของระบบราชทัณฑ์ในการลดพฤติกรรมการกระทำผิดได้รับคะแนนในระดับที่ต่ำยิ่งกว่า สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายที่ยังคงดำรงอยู่ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคมในหลายประเทศ

โดยภาพรวม ประเทศที่มีอัตราการคุมขังต่ำ เช่น นอร์เวย์ เยอรมนี และเนเธอร์แลนด์ มีแนวโน้มผลการดำเนินงานด้านหลักนิติธรรมที่ดีกว่าทั้งในด้านการกระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมและ

ประสิทธิภาพของระบบยุติธรรมทางอาญาและราชทัณฑ์ในทางกลับกัน ประเทศที่มีอัตราการคุมขังสูง เช่น สหรัฐอเมริกา และตุรกี มักแสดงผลลัพธ์ที่หลากหลายมากกว่า

ในบริบทที่ระบบราชทัณฑ์ประสบปัญหาในการลดพฤติกรรมการกระทำผิดหรือสนับสนุนการแก้ไขฟื้นฟูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อสถาบันในกระบวนการยุติธรรมย่อมอ่อนแอลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเคารพในหลักนิติธรรม ในทางกลับกัน ประเทศที่มีหลักนิติธรรมเข้มแข็งมักพึ่งพาการใช้โทษจำคุกในระดับที่ต่ำกว่า และให้ความสำคัญกับมาตรการที่มีใช้การคุมขังมากกว่า ซึ่งมีหลัก

ฐานพิสูจน์ว่าสามารถป้องกันการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า (โปรดดูหัวข้อการลดจำนวนประชากรในเรือนจำ)

ระบบยุติธรรมที่อ่อนแอยังเปิดช่องให้เกิดการทุจริตภายในเรือนจำ ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่แพร่หลายในหลายประเทศ และส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสถาบัน ตลอดจนบั่นทอนหลักนิติธรรม ในช่วงปีที่ผ่านมา มีการเฝ้าระวังทุจริตในเรือนจำที่ได้รับความสนใจจากสาธารณะในหลายประเทศ อาทิ อินเดียและสหรัฐอเมริกา ขณะที่กลไกติดตามและตรวจสอบต่าง ๆ ยังคงรายงานปัญหาอย่างต่อเนื่อง⁷

การลดจำนวนประชากรในเรือนจำ

เพื่อตอบสนองต่อปัญหาความแออัดในเรือนจำและผลกระทบทั้งในด้านมนุษย์และต้นทุนทางการเงินที่เกี่ยวข้อง หลายประเทศทั่วโลกยังคงพยายามลดจำนวนผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง มาตรการคุมประพฤติและมาตรการที่มีใช้การคุมขังยังคงเป็นแนวทางสำคัญในประเทศที่มีมาตรการดังกล่าวดำเนินการอยู่แล้ว และได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นในประเทศที่มาตรการทางเลือกยังมีการพัฒนาไม่มากนัก รวมถึงในบางประเทศของภูมิภาคตะวันออกกลาง

ในระดับโลก คาดว่ามีประชากรประมาณ 12.5 ล้านคน อยู่ภายใต้มาตรการหรือบทลงโทษที่ไม่ใช่การคุมขัง อย่างไรก็ตาม ในหลายภูมิภาค โดยเฉพาะอเมริกาใต้ แอฟริกา และเอเชีย การจำคุกยังคงถูกใช้มากกว่ามาตรการในชุมชน⁸

ในยุโรป สถิติปี พ.ศ. 2568 แสดงให้เห็นว่าการคุมประพฤติได้กลายเป็นมาตรการลงโทษหลักในหลายประเทศ โดยในประเทศที่มีการรายงานข้อมูล มีผู้ที่อยู่ภายใต้การคุมประพฤติประมาณ 1.4 ล้านคน เทียบกับผู้ต้องขังในเรือนจำประมาณ 1 ล้านคน และมีอย่างน้อย 27 ประเทศที่มีอัตราการคุมประพฤติสูงกว่าอัตราการจำคุก⁹ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตือนว่าทั้งระบบราชทัณฑ์และระบบคุมประพฤติกำลังเผชิญแรงกดดันเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการความปลอดภัย¹⁰ ตามรายงานในปี พ.ศ. 2568 หน่วยงานราชทัณฑ์ในหลายประเทศในยุโรปใช้มาตรการระยะสั้นเพื่อรับมือกับความแออัด เช่น การใช้ห้องขังร่วม การย้ายผู้ต้องขังถูกเงิน และการเพิ่มความจุของเรือนจำชั่วคราว ขณะที่มาตรการ

ระยะยาวประกอบด้วยการคาดการณ์ความต้องการด้านกำลังคนและความจุเรือนจำในระยะ 10 ปี การวางแผนโครงสร้างพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย¹¹

งานวิจัยของ PRI ในปี พ.ศ. 2569 ซึ่งศึกษา 20 ประเทศในแอฟริกา พบอุปสรรคสำคัญได้แก่ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขีดความสามารถของสถาบันที่จำกัด และการตีตราทางสังคมต่อผู้ที่เคยกระทำความผิด อย่างไรก็ตาม หลายประเทศในภูมิภาคได้เริ่มพยายามใช้บริการชุมชน มาตรการคุมประพฤติ และแนวทางกำหนดโทษรูปแบบใหม่ เพื่อลดการใช้การคุมขังทั้งในชั้นระหว่างการพิจารณาคดี และชั้นการกำหนดโทษ¹² ในเซเนกัล กระทรวงยุติธรรมมีแผนลดความแออัดในเรือนจำผ่านการเพิ่มจำนวนผู้พิพากษา การเร่งรัดกระบวนการพิจารณาคดี การจำกัดการคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีเป็นเวลานาน และการเสริมสร้างกลไกการลดโทษ¹³

ในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ หลายประเทศเริ่มมีความพยายามในการใช้และริเริ่มมาตรการที่มีใช้การคุมขังมากขึ้น ตัวอย่างเช่น คูเวตได้กำหนดมาตรการเพื่อลดจำนวนประชากรเรือนจำอันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ซึ่งรวมถึงทางเลือกที่ไม่ใช่การจำคุกสำหรับความผิดจางเบาประเภท¹⁴ ส่วนจอร์แดนได้ขยายการใช้มาตรการในชุมชน โดยกระทรวงยุติธรรมระบุว่ามาตรการดังกล่าวช่วยให้ประชาชนกว่า 14,000 คนไม่ต้องเข้าสู่เรือนจำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้กระทำความผิดครั้งแรก¹⁵ ขณะที่โมร็อกโกได้

ออกกฎหมายกำหนดโทษฉบับใหม่ในเดือนกันยายนปี พ.ศ. 2568 เพื่อส่งเสริมการใช้มาตรการที่ไม่ใช่การคุมขังสำหรับความผิดเล็กน้อยที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี

ในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความพยายามพัฒนามาตรการในชุมชนเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองต่อปัญหาความแออัดในเรือนจำ แม้ความก้าวหน้าจะแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ขณะที่ในอเมริกาใต้ ความพยายามขยายมาตรการทางเลือกยังคงดำเนินต่อไป แต่ต้องเผชิญแรงต้านจากแนวคิดด้านความมั่นคงและนโยบายอาญาที่เน้นการลงโทษอย่างเข้มงวดในบางประเทศ¹⁶

สำหรับภูมิภาคแคริบเบียน การสำรวจล่าสุดชี้ให้เห็นถึงศักยภาพในการขยายมาตรการทางเลือกและลดการคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี ควบคู่ไปกับการปรับปรุงความล่าช้าในการบริหารจัดการคดีและเสริมสร้างบทบาทของพนักงานคุมประพฤติในการจัดทำรายงานก่อนพิพากษาและการให้ความเห็นเกี่ยวกับการพักการลงโทษ¹⁷

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อกังวลเกี่ยวกับการขยายขอบเขตการควบคุมของกระบวนการยุติธรรม (net-widening) กล่าวคือ การปฏิรูปที่มีเป้าหมายเพื่อลดการใช้เรือนจำกลับส่งผลให้มีผู้คนจำนวนมากขึ้นเข้าสู่การกำกับดูแลของกระบวนการยุติธรรม แม้จะไม่ได้ถูกจำคุกก็ตาม¹⁸ ปรากฏการณ์นี้พบได้ในอเมริกาเหนือ ยุโรป และออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกาเป็นตัวอย่างที่ชัดเจน โดยงานวิจัยล่าสุดพบว่า มีประชาชนเกือบ 3 ล้านคนอยู่ภายใต้การคุม

ที่นอนแบบม้วนถูกเก็บไว้เหนือศีรษะ
ภายในห้องขังในช่วงกลางวัน ณ
เรือนจำ Gerardo Rodríguez
Echeverría เมืองซานราฟาเอล
ประเทศคออสตาริกา ปี พ.ศ. 2567
ภาพโดยกลไกป้องกันการทรมาน
แห่งชาติ (National Preventive
Mechanism: NPM) ประเทศ
คออสตาริกา

การพิจารณาแนวโน้มน

ในแต่ละภูมิภาคเผยให้เห็น

ความแตกต่างอย่างชัดเจนของ

การเพิ่มขึ้นของประชากรเรือนจำ

ซึ่งแต่ละภูมิภาคมีปัจจัยขับเคลื่อน

ที่แตกต่างกัน

ประพจน์ ประมาณ 800,000 คนอยู่ภายใต้การพักการลงโทษ และเกือบ 2 ล้านคน ถูกคุมขังในเรือนจำและสถานคุมขัง สถานการณ์นี้ได้รับการอธิบายว่าเป็น “วงจรที่ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการพักการลงโทษและการคุมประพฤติมีแนวโน้มกลับเข้าสู่เรือนจำ” (parole and probation-to-prison pipeline) โดยมีข้อมูลว่าผู้ต้องขังที่รับตัวเข้าเรือนจำใหม่มากถึงร้อยละ 40 เป็นบุคคลที่อยู่ภายใต้มาตรการกำกับดูแลในชุมชน ณ เวลาที่ถูกจับกุม¹⁹

ในยุโรป มี 11 ประเทศ ที่จำนวนผู้ได้รับมาตรการที่มีโทษคุมขังและจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นพร้อมกัน²⁰ ตัวอย่างเช่น ข้อมูลจากฝรั่งเศสแสดงให้เห็นว่า นับตั้งแต่มีการขยายการใช้มาตรการในชุมชน จำนวนผู้ที่อยู่ระหว่างการคุมประพฤติเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ขณะที่จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ตามลำดับ²¹ จากสถิติล่าสุด มอลโดวา ตุรกี จอร์เจีย และโปแลนด์ เป็นประเทศที่มีทั้งอัตราประชากรเรือนจำและอัตราผู้ถูกคุมประพฤติอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในยุโรป รูปแบบดังกล่าวสะท้อนว่า ในประเทศเหล่านี้ มาตรการลงโทษในชุมชนและการคุมประพฤติได้ทำหน้าที่เป็นทางเลือกทดแทนการจำคุกเสมอไป หากแต่ในบางกรณีกลับถูกนำมาใช้เพิ่มเติมควบคู่กับโทษจำคุก แทนที่จะใช้ทดแทนการจำคุกโดยตรง²²

ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ให้การรับรอง ยุทธศาสตร์ต้นแบบเกี่ยวโตของสหประชาชาติว่าด้วยการลดการกระทำผิดซ้ำ (UN Kyoto Model Strategies on Reducing Reoffending) ซึ่งตอกย้ำพันธกรณีและเรียกร้องให้ประเทศต่างๆ ส่งเสริมการใช้มาตรการที่มีโทษคุมขังมากขึ้น โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุนว่ามาตรการดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ²³ ตัวอย่างเช่น ข้อมูลของมาเลเซียในปี พ.ศ. 2568 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนมีอัตราการกระทำผิดซ้ำเพียงร้อยละ 0.125 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศที่อยู่ร้อยละ 11.8²⁴

แม้จะมีฉันทามติในหมู่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เชี่ยวชาญเพิ่มมากขึ้นถึงความจำเป็นในการแก้ไขปัญหการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้หญิงในเรือนจำ แต่การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติจริงยังดำเนินไปอย่างล่าช้า²⁵ ในไอร์แลนด์ คณะกรรมการว่าด้วยการบริหารจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีแห่งสหประชาชาติ (UN Committee on the Elimination of Discrimination against

Women) ได้แสดงความกังวลต่อการที่ผู้หญิงในกลุ่มชนร่อนเร่มีสัดส่วนในเรือนจำสูงกว่าประชากรทั่วไปอย่างต่อเนื่อง และเรียกร้องให้ภาครัฐแก้ไขสาเหตุที่แท้จริงของปัญหารวมทั้งขยายการใช้มาตรการที่มีโทษคุมขัง²⁶ นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้หญิงในเรือนจำของบราซิลยังถูกอธิบายว่าเป็นผลจากการขาดความพยายามในการพัฒนามาตรการทางเลือกที่เหมาะสม²⁷

หลักฐานจากภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียนยังสะท้อนให้เห็นพลวัตทางเพศที่แตกต่างกันภายในประชากรเรือนจำ จากข้อมูลในฐานะข้อมูลประชากรเรือนจำของสถาบันละตินอเมริกาและแคริบเบียนแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด (ILANUD) จำนวนผู้หญิงคิดเป็นประมาณร้อยละ 6.83 ของผู้ต้องขังใน 14 ประเทศที่เข้าร่วมการสำรวจ ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของโลก อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงมีแนวโน้มถูกควบคุมตัวระหว่างพิจารณาคดีมากกว่าผู้ชาย โดยร้อยละ 43.34 ของผู้หญิงที่ถูกคุมขังเป็นผู้ถูกควบคุมตัวระหว่างพิจารณาคดี เทียบกับร้อยละ 37.15 ของผู้ชาย สะท้อนให้เห็นความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้างระหว่างเพศในการใช้มาตรการคุมขังระหว่างพิจารณาคดีในภูมิภาคนี้²⁸

ปัจจุบัน คอสตาริกาได้จัดให้มีมาตรการที่มีโทษคุมขังสำหรับผู้หญิงที่อยู่ในภาวะเปราะบางซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ไม่ร้ายแรง โดยมุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู การกลับคืนสู่สังคม และการลดการกระทำผิดซ้ำ ผ่านแนวทางกระบวนการยุติธรรมเชิงฟื้นฟูเยียวยาและคำนึงถึงมิติทางเพศ ในปี พ.ศ. 2567 ฝ่ายตุลาการของคอสตาริกาได้จัดทำแนวปฏิบัติสำหรับการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงฟื้นฟูเยียวยาสำหรับผู้หญิงที่ถูกกล่าวหาตามมาตรา 77 bis แห่ง Law No. 8204 โดยปรับใช้กลไกที่มีอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับผู้ใหญ่ให้ตอบสนองต่อความเปราะบางทางเพศภาวะมากขึ้น แนวทางดังกล่าวพัฒนาต่อยอดจากกฎหมายลักษณะเดียวกันของโคลอมเบีย ซึ่งให้ผลลัพธ์ทั้งในด้านบวกและด้านลบปะปนกัน โดยพบว่าผู้หญิงจำนวนมากยังขาดความรู้เกี่ยวกับขอบเขตและหลักเกณฑ์ของกฎหมาย Public Utility Law 2023 หลายคนไม่มั่นใจว่าตนมีคุณสมบัติเข้าร่วมมาตรการหรือไม่ ไม่ทราบวิธีพิสูจน์สถานะ “หัวหน้าครัวเรือนหญิง” หรือวิธีแสดงให้เห็นว่าการถูกกักกันทางสังคมเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

อย่างไร อีกทั้งยังขาดแนวทางที่ชัดเจนในการยื่นคำขอ ช่องว่างด้านความรู้ดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคสำคัญในระยะแรกของการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ²⁹

นอกจากนี้ ยังมีแนวทางอื่นที่ใช้เพื่อลดจำนวนผู้ต้องขัง ได้แก่ การป้องกันอาชญากรรม การยกเลิกการกำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำผิดบางประเภท และการเบี่ยงเบนคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งได้รับการยอมรับมากขึ้นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้มีความสุขภาพจิตและผู้ใช้ยาเสพติด³⁰ การยกเลิกหรือจำกัดการใช้โทษจำคุกระยะสั้นกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในหลายประเทศ เช่น สกอตแลนด์ ลัตเวีย เบลเยียม และอังกฤษกับเวลส์

นอกจากนี้ การอภัยโทษและการนิรโทษกรรมยังถูกนำมาใช้เพื่อลดจำนวนผู้ต้องขัง แม้ว่าผลของมาตรการดังกล่าวมักเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้ปล่อยตัวผู้ต้องขังกว่า 5,000 คน และต้นปี พ.ศ. 2569 ประธานาธิบดีบูร์กินาฟาโซได้ให้อภัยโทษแก่ผู้ต้องขังเกือบ 1,200 คน³¹ ขณะที่ในปี พ.ศ. 2568 มีผู้ได้รับประโยชน์จากการนิรโทษกรรมมากกว่า 20,000 คน³²

ความพยายามในการลดจำนวนผู้ต้องขังมักมุ่งเน้นไปที่ผู้ต้องขังที่ได้รับคำพิพากษาแล้ว แต่การลดจำนวนผู้ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดีก็มีความสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะในประเทศที่มีผู้ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดีในสัดส่วนสูง เมื่อกฎสามารถลดอัตราผู้ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดีลงได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นผลจากการประสานงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นระหว่างหน่วยงานตุลาการที่รับผิดชอบกำกับดูแลการใช้มาตรการดังกล่าว³³ ขณะที่ในบราซิล ร้อยละ 41 ของจำนวนกว่า 2 ล้านคนที่ถูกนำตัวเข้ารับการพิจารณาคดีของศาลภายใน 24 ชั่วโมงหลังการจับกุมได้รับการปล่อยตัว ระหว่างปี พ.ศ. 2557–2568³⁴

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring: EM) ถูกนำมาใช้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในฐานะเครื่องมือบริหารจัดการประชากรในกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จและความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนยังเป็นที่ถกเถียง โดยเฉพาะประเด็นการขยายขอบเขตการควบคุมของกระบวนการยุติธรรม (net-widening) ในปี พ.ศ. 2568 ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations High

Commissioner for Human Rights) ได้แสดงความกังวลว่า หากนำอุปกรณ์ EM มาใช้โดยไม่เหมาะสม อาจก่อให้เกิดผลกระทบไม่ต่างจากการคุมขัง และการเฝ้าระวังที่เกินสมควรอาจเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยส่งผลกระทบต่อกลุ่มชายขอบอย่างไม่ได้สัดส่วน³⁵ งานวิจัยในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2568 ยังพบว่า การใช้มาตรการดังกล่าวขาดความอ่อนไหวต่อมิติทางเพศภาวะ และยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด³⁶

การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวที่เพิ่มขึ้นทั่วโลกเป็นผลมาจากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามากขึ้นและความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยเกาหลีใต้และประเทศอื่น ๆ ใน

เอเชียเป็นผู้นำในการพัฒนาระบบติดตามขั้นสูง³⁷ ลัตเวียได้เริ่มนำเทคโนโลยีการติดตามด้วยคลื่นความถี่วิทยุมาใช้ในการเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568 โดยมีแผนจะเปลี่ยนไปใช้ระบบ GPS ในอนาคต³⁸ ความเคลื่อนไหวสู่การใช้ระบบติดตามอิเล็กทรอนิกส์ในมองโกเลียพบว่าสามารถลดค่าใช้จ่ายของรัฐและส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูได้ แม้ยังมีข้อกังวลด้านความเป็นส่วนตัว ความมั่นคงของข้อมูล และสิทธิมนุษยชน³⁹ ในภูมิภาคแอฟริกา แอลจีเรียได้นำระบบติดตามอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ แต่ยังไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลสถิติการใช้งาน แอลจีเรียยังมีขีดความสามารถในการใช้ระบบติดตาม GPS ควบคู่กับการกำหนดโทษ ซึ่งมักมาพร้อมเงื่อนไขด้านการพัฒนาทักษะ เช่น การเลี้ยง

สัตว์ปีกหรือการปลูกป่าทดแทน⁴⁰

ขณะเดียวกัน รัฐบาลหลายประเทศเริ่มหันมาใช้ความตกลงในการโอนย้ายผู้ต้องขังไปยังเรือนจำในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับผู้ต้องขังหรือบรรเทาปัญหาความแออัด โดยมักมุ่งเน้นการโอนย้ายผู้ต้องขังชาวต่างชาติ ตัวอย่างเช่น ความตกลงระหว่างเดนมาร์กกับโคโซโวกาศดว่าจะเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2570 และสวีเดนมีแผนใช้พื้นที่เรือนจำในเอสโตเนียในช่วงปลายปี พ.ศ. 2569 อย่างไรก็ตาม ความตกลงลักษณะนี้ก่อให้เกิดประเด็นท้าทายด้านเขตอำนาจศาล และข้อกังวลด้านสิทธิมนุษยชนหลายประการ⁴¹

การทำให้ความยากจน สถานะทางสังคม และการใช้ยาเสพติดกลายเป็นอาชญากรรม

ทั่วโลกยังคงมีการจำคุกบุคคลจากการกระทำที่แม้จะเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา แต่หลายกรณีมีรากฐานมาจากกฎหมายที่สืบทอดจากยุคอาณานิคม เช่น ความผิดฐานเร่ร่อน การมั่วสุมเตร็ดเตร่ การขอทาน หรือการค้าขายนอกระบบ⁴² การบังคับใช้กฎหมายเหล่านี้มักมุ่งเป้าไปยังผู้ที่อยู่ในภาวะยากจน กลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่ม และผู้ที่เผชิญความเปราะบางในหลายมิติทับซ้อนกัน ผลการศึกษาล่าสุดในประเทศมาลาวีพบว่า ศาลมักพิพากษาจำคุกผู้มีฐานะยากจนเนื่องจากไม่สามารถชำระค่าปรับได้ ส่งผลให้เกิดระบบเรือนจำสำหรับลูกหนี้โดยพฤตินัย (de facto system of debtors) ซึ่งลงโทษความยากจนอย่างไม่ได้สัดส่วน⁴³

ในการรับมือกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม รัฐมักเลือกใช้มาตรการทางอาญาเป็นหลัก แม้จะขาดหลักฐานรองรับถึงประสิทธิภาพ ทำให้การไว้ที่อยู่อาศัยเป็นความผิดทางอาญายังคงปรากฏอยู่ในหลายประเทศทั่วโลก เมื่อระบบคุ้มครองทางสังคมไม่เพียงพอ ผู้คนจำนวนมากจำเป็นต้องใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อการอยู่รอดทั้งอยู่อาศัยและประกอบอาชีพ รายงานฉบับใหม่ของ European Federation of National Organisations Working with the Homeless (FEANTSA) และองค์กร Avocats Sans Frontières (ASF) ระบุว่า หลายประเทศในยุโรปยังคงมีกฎหมายที่กำหนดให้ “การ

นอนข้างถนน” การขอทาน หรือการสร้างที่พักชั่วคราวเป็นความผิดทางอาญา⁴⁴

ในประเทศอิตาลี การใช้พื้นที่สาธารณะเป็นที่อยู่อาศัยอาจมีโทษเป็นค่าปรับหรือบริการสังคม และหากไม่ปฏิบัติตามจะถูกเปลี่ยนเป็นโทษจำคุก⁴⁵ ขณะที่ในฝรั่งเศส การขอทานบางรูปแบบยังมีโทษจำคุก⁴⁶ และในโมร็อกโก มีการลงโทษจำคุกผู้ไร้ที่อยู่อาศัยจากความผิดที่มีสาเหตุโดยตรงจากการไม่มีที่พักอาศัย⁴⁷

สิทธิในการประกอบอาชีพในพื้นที่สาธารณะกำลังกลายเป็นประเด็นโต้แย้งมากขึ้น⁴⁸ ผู้หญิงซึ่งเป็นแรงงานส่วนใหญ่ในภาคเศรษฐกิจนอกระบบในพื้นที่สาธารณะ มักเผชิญการเลือกปฏิบัติจากทั้งสังคมและเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย อันเนื่องมาจากความยากจนและสถานะทางสังคม⁴⁹ ผู้หญิงมักตกเป็นเป้าหมายเพราะถูกมองว่ามีโอกาสตอบโต้เจ้าหน้าที่น้อยกว่า จึงเสี่ยงต่อการถูกละเมิดและตกเป็นเหยื่อมากกว่า⁵⁰ มาตรการที่ใช้กับผู้ต้องหาหญิงมีทั้งการลงโทษอย่างเป็นทางการ เช่น การปรับ การยึดสินค้า การจับกุม และการควบคุมตัว และอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การเรียกรับสินบน และการบีบบังคับในรูปแบบอื่น ๆ⁵¹

ในทวีปแอฟริกา งานวิจัยของ Dullah Omar Institute พบว่ายังคงมีบทบัญญัติทางอาญาที่สืบทอดจากยุคอาณานิคมในหลายประเทศ

เช่น บุรุนดี โกตดิวัวร์ และโมซัมบิก⁵² ซึ่งกำหนดความผิดที่มีความหมายกว้างและทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตีความและบังคับใช้กฎหมายได้ตามดุลยพินิจ ส่งผลให้การขอทาน การค้าบริการทางเพศ การกระทำอันไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ และการคบชู้ ถูกทำให้เป็นความผิดทางอาญา และส่งผลกระทบต่อผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ⁵³

ณ ปี พ.ศ. 2568 การมีเพศสัมพันธ์โดยความยินยอมระหว่างบุคคลเพศเดียวกันยังคงเป็นความผิดทางอาญาใน 63 ประเทศทั่วโลก และอีก 2 ประเทศยังคงบังคับใช้ในทางปฏิบัติ แม้จะไม่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย⁵⁴ มีการปฏิรูปในเชิงบวก เช่น ศาลสูงของประเทศเคนยาได้มีคำพิพากษายกเลิกบทบัญญัติว่าด้วยการร่วมเพศระหว่างบุคคลเพศเดียวกันในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568⁵⁵ ในขณะเดียวกัน หลายภูมิภาค โดยเฉพาะบางประเทศในแอฟริกา ยังคงมีแนวโน้มขยายการกำหนดความผิดในลักษณะดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ประเทศบูร์กินาฟาโซได้ตรากฎหมายในปี พ.ศ. 2568 กำหนดให้การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพศเดียวกันเป็นความผิดทางอาญา มีโทษทั้งปรับและจำคุกตั้งแต่ 2–5 ปี⁵⁶

ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568 รัฐสภาสวีเดนได้ผ่านกฎหมายที่ขยายความผิดเกี่ยวกับการซื้อบริการทางเพศให้ครอบคลุมถึงการจัดหา

บริการทางเพศผ่านช่องทางออนไลน์ กฎหมายดังกล่าวถูกคัดค้านจากผู้ประกอบอาชีพบริการทางเพศ องค์การภาคประชาสังคม และนักวิชาการ ซึ่งเห็นว่าจะยิ่งเพิ่มการตีตรา การเฝ้าระวัง และความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจแก่ผู้ประกอบอาชีพบริการทางเพศ ตลอดจนขยายขอบเขตการลงโทษของกฎหมายเข้าสู่พื้นที่ดิจิทัล⁵⁷ ในทางกลับกัน ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 รัฐสภาสกอตแลนด์ได้ปฏิรูประร่างกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ให้การซื้อบริการทางเพศเป็นความผิดทางอาญา ขณะที่ยกเลิกความผิดทางอาญาสำหรับผู้ขายบริการทางเพศ เนื่องจากมีข้อกังวลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนความเสี่ยงที่มาตรการดังกล่าวอาจนำไปสู่การเพิ่มการกีดกันทางสังคมและก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ขายบริการทางเพศมากยิ่งขึ้น⁵⁸ ขณะที่ในแอฟริกาใต้ องค์การภาคประชาสังคมและนักเคลื่อนไหวที่ประกอบอาชีพบริการทางเพศได้ยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อโต้แย้งความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพบริการทางเพศ ส่งผลให้อธิบดีกรมอัยการแห่งชาติ (National Director of Public Prosecutions) มีคำสั่งระงับการดำเนินคดีในความผิดดังกล่าวเป็นการชั่วคราว จนกว่าคดีซึ่งคาดว่าจะเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจะมีข้อยุติ⁵⁹

การใช้ยาเสพติดและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องยังคงเป็นความผิดทางอาญาในประเทศส่วนใหญ่ ส่งผลให้มีการจำคุกผู้ที่ครอบครองหรือใช้ยาเสพติดเพื่อการเสพส่วนบุคคล โดยผู้หญิง LGBTQI+ กลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่ม ผู้มีฐานะยากจน และ

กลุ่มชายขอบอื่น ๆ ได้รับผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วน⁶⁰ ข้อมูลล่าสุดระบุว่า ในปี พ.ศ. 2567 มีประมาณ 6.1 ล้านคนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในจำนวนนี้ 4 ล้านคนเกี่ยวข้องกับการครอบครองยาเสพติดเพื่อใช้ส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว และในจำนวนนี้มีถึง 1.6 ล้านคนที่ถูกดำเนินคดี โดยมี 850,000 คนที่ถูกพิพากษาลงโทษจากการครอบครองหรือใช้ยาเสพติดเพื่อการเสพส่วนบุคคลเท่านั้น⁶¹

จากการตระหนักถึงผลกระทบของ “สงครามยาเสพติด” หลายประเทศเริ่มหันมาพิจารณาลดทอนความเป็นอาชญากรรมของการใช้ยาเสพติด ปัจจุบันอย่างน้อย 69 เขตอำนาจศาลใน 39 ประเทศได้ดำเนินนโยบายดังกล่าวในรูปแบบต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม รูปแบบการลดทอนความเป็นอาชญากรรมมีความแตกต่างกันอย่างมาก ตั้งแต่นโยบายที่เน้นด้านสาธารณสุขไปจนถึงการลดมาตรการทางปกครองที่ยังคงมีบทลงโทษและการตีตราอย่างเข้มงวด⁶² นอกจากนี้ ยังมี 36 ประเทศที่กำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (โปรดดูหัวข้อ โทษประหารชีวิต) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างแนวทางควบคุมยาเสพติดแบบเน้นการลงโทษกับแนวทางที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนและสาธารณสุข

ในขณะเดียวกัน ข้อถกเถียงในระดับนานาชาติเกี่ยวกับการปฏิรูปนโยบายยาเสพติดกำลังได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น คณะกรรมาธิการว่าด้วยยาเสพติดแห่ง

สหประชาชาติได้มอบหมายให้มีการทบทวนระบบควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศอย่างเป็นอิสระ หลังจากมีหลักฐานสะสมเป็นเวลามากมายถึงผลกระทบจากนโยบายยาเสพติดที่เข้มงวด⁶³ และในวันยาเสพติดโลก ปี พ.ศ. 2568 ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ 22 คน ได้เรียกร้องให้เปลี่ยนจากนโยบายควบคุมยาเสพติดแบบลงโทษไปสู่มาตรการลดอันตราย รวมทั้งการยกเลิกการกำหนดความผิดสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีลักษณะไม่ร้ายแรง⁶⁴

นอกจากนี้ ยังมีรายงานเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินคดีต่อบุคคลเพียงเพราะมีผลตรวจเชื้อเอชไอวี (HIV)⁶⁵ เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดขึ้นในบางประเทศเป็นหลัก มีข้อเสนอแนะระดับโลก จากคดีที่ได้รับการบันทึกจำนวน 112 คดีใน 27 ประเทศ ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในประเทศที่มีแนวทางลงโทษอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะในอุซเบกิสถาน⁶⁶ การดำเนินคดียังคงมุ่งเน้นไปที่กรณีไม่เปิดเผยสถานะการติดเชื้อ และกรณีที่ทำให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อการรับเชื้อแม้ไม่มีการแพร่เชื้อเกิดขึ้นจริง โดยกลุ่มชายขอบได้รับผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วน ได้แก่ กลุ่มชายรักร่วม ผู้ประกอบอาชีพบริการทางเพศ บุคคลข้ามเพศ และผู้ที่ถูกคุมขังอยู่แล้ว⁶⁷ อย่างไรก็ตาม ยังมีความคับข้องใจเชิงบวกในบางประเทศ เช่น ยูเครนซึ่งกำลังดำเนินการแก้ไขกฎหมายเพื่อนำบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีออกจากประมวลกฎหมายอาญา⁶⁸ และรัฐบาลฮากาลิฟอร์เนียของเม็กซิโกได้ยกเลิกความผิดฐาน “ก่อให้เกิดอันตรายจากการแพร่เชื้อ” ออกจากกฎหมายอาญาในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568⁶⁹

โทษประหารชีวิต

การยกเลิกโทษประหารชีวิตทั่วโลกมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมี 113 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทุกประเภทแล้ว ขณะที่ 54 ประเทศ ยังคงบัญญัติโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทั่วไป (เช่น ความผิดฐานฆาตกรรม) แต่ถือว่ายกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ เนื่องจากเชื่อว่าไม่ได้มีการบังคับใช้⁷⁰ อย่างไรก็ตาม ในบรรดาประเทศส่วนน้อยที่ยังคงใช้โทษประหาร จำนวนผู้ถูกประหารชีวิตในแต่ละปีได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หลังจากเคยลดลงสู่ระดับต่ำสุดในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล บันทึกว่า ในปี พ.ศ. 2567 มีผู้ถูกประหารชีวิต 1,518 คน ใน 15 ประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 32 จากปี พ.ศ. 2566 และเป็นจำนวนสูงที่สุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ทั้งนี้ ในช่วงเก้าเดือนแรกของปี พ.ศ. 2568 จำนวนการประหารชีวิตในบางประเทศได้สูงกว่าหรือเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าของจำนวนทั้งปี พ.ศ. 2567 ท่ามกลางบริบทของความไม่มั่นคงทางการเมือง ความขัดแย้งทางอาวุธ ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ และการเสื่อมถอยของหลักนิติธรรมในหลายประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต⁷¹

ภายในเดือนกันยายน พ.ศ. 2568 อิหร่านได้ดำเนินการประหารชีวิตแล้วมากกว่า 1,000 ราย⁷² ขณะที่ศาลอาชญากรรมอาเซอร์ไบจานมีจำนวนการประหารชีวิตในปี พ.ศ. 2569 สูงกว่า 356 ราย ซึ่งเป็นสถิติของปี พ.ศ. 2568⁷³ ส่วนในสหรัฐอเมริกา มีการประหารชีวิต 47 ราย ในปี พ.ศ. 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 88 จากปีก่อนหน้า และเป็นจำนวนสูงสุดในรอบกว่าทศวรรษ⁷⁴ นอกจากนี้ ยังพบว่าจำนวนการประหารชีวิตเพิ่มขึ้นในคูเวตและสิงคโปร์ ขณะที่ญี่ปุ่น ไต้หวัน และสหรัฐอเมริกาปรับเอมิเรตส์กลับมามีการประหารชีวิตอีกครั้งหลังจากหยุด

ไปช่วงหนึ่ง ในโซมาเลีย ทางกรรณียันการประหารชีวิตผู้หญิงภายใต้โทษตอบโต้ทดแทน (retaliatory sentence) เป็นครั้งแรกในรัฐปลดปล่อยในโรบอว่าลีปี⁷⁵ ส่วนจีน เกาหลีเหนือ และเวียดนามยังคงดำเนินการประหารชีวิตอย่างเป็นทางการด้วยความลับ โดยเชื่อว่าแค่จีนเพียงประเทศเดียวที่ได้มีการประหารชีวิตประชาชนหลายพันคนในแต่ละปีแล้ว⁷⁶

นอกเหนือจากจำนวนการประหารชีวิตที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังปรากฏสัญญาณที่น่ากังวลของการถดถอยด้านสิทธิมนุษยชน ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 คณะรัฐบาลทหารของบูร์กินาฟาโซได้อนุมัติร่างกฎหมายให้รื้อฟื้นโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดบางประเภท เช่น การก่อการร้ายและการทรยศต่อชาติ ซึ่งได้ยกเลิกโทษดังกล่าวไปเกือบสิบปีก่อน การดำเนินการนี้ขัดต่อข้อเรียกร้องของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติและคณะกรรมการแอฟริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิของประชาชน ซึ่งสนับสนุนให้มีการระงับการใช้โทษประหารและจำกัดการใช้โทษดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งสู่การยกเลิกในที่สุด⁷⁷ ในทำนองเดียวกัน เดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 รัฐสภามัลดีฟส์ได้ให้ความเห็นชอบการแก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดฐานค้ายาเสพติด⁷⁸ ซึ่งถูกคัดค้านอย่างหนักจากองค์กรภาคประชาสังคม⁷⁹

รายงานล่าสุดจากชุดงานระบุว่า คดีผู้สาวสองคดีส่งผลให้ผู้หญิงสองคนถูกพิพากษาประหารชีวิตด้วยการแขวนด้วยก้อนหิน สร้างความกังวลอย่างยิ่งต่อการคงไว้ซึ่งบทลงโทษที่โหดร้ายและการละเมิดหลักประกันกระบวนการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมในระบบยุติธรรมทางอาญา รายงานยังชี้ว่าทั้งสองคดีมีข้อกังวลเกี่ยวกับความเป็นธรรมของการพิจารณาคดี รวมถึงการอาศัยคำรับสารภาพที่มีข้อโต้แย้งหรือถูกถอนในภายหลัง โดยอย่างน้อยหนึ่งคดี ศาลอุทธรณ์ได้กลับ

คำพิพากษาและสั่งให้มีการพิจารณาคดีใหม่⁸⁰ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้มีการใช้โทษประหารชีวิตทั่วโลก ตามข้อมูลของ Harm Reduction International ณ สิ้นปี พ.ศ. 2568 มี 36 ประเทศที่ยังคงกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมีผู้ถูกประหารชีวิตจากความผิดดังกล่าวอย่างน้อย 1,212 คนในปี พ.ศ. 2568 (โดยไม่รวมข้อมูลจากจีน เกาหลีเหนือ และเวียดนาม) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 97 จากปี พ.ศ. 2567 โดยอินโดนีเซียเป็นร้อยละ 79 ของจำนวนการประหารชีวิตจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ทราบข้อมูลทั้งหมด ขณะที่ซาอุดีอาระเบียบันทึกจำนวนการประหารชีวิตในลักษณะนี้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 97 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2567 โดยรวมแล้ว ผู้หญิงและชาวต่างชาติได้รับผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วน และตัวเลขดังกล่าวยังเชื่อกันว่าต่ำกว่าความเป็นจริง⁸¹

ประชาคมระหว่างประเทศได้เพิ่มการตรวจสอบและติดตามแนวโน้มการถดถอยดังกล่าวอย่างเข้มข้นมากขึ้น รวมถึงคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งได้มีมติว่าด้วยโทษประหารชีวิตในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 โดยได้รับการสนับสนุนจากหลายภูมิภาค มติดังกล่าวครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เช่น ผลกระทบที่ไม่ได้สัดส่วนของโทษประหารชีวิตต่อกลุ่มบุคคลบางประเภท อันรวมถึงการเลือกปฏิบัติต่อผู้ที่มีสถานะด้วยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม บุคคลที่เป็นชนกลุ่มน้อยด้านเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา หรือภาษา และชาวต่างชาติ ตลอดจนผู้หญิงและเด็กหญิง⁸²

ขณะเดียวกัน หลายประเทศได้ดำเนินการมาตรการที่สะท้อนถึงการค่อย ๆ เพิ่มการจำกัดการใช้โทษประหารชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลอย่างต่อเนื่องของมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในระดับประเทศ⁸³ เวียดนามได้จำกัด

ขอบเขตการใช้โทษประหารชีวิตโดยลดจำนวนฐานความผิดที่สามารถกำหนดโทษดังกล่าวได้⁸⁴ ส่วนปากีสถานได้ยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดที่มีโทษจำคุกถึงแก่ความตายสองฐานความผิด แม้ว่ากฎหมายยังคงกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอีกหลายประเภท⁸⁵ เคนยาได้จัดตั้งคณะทำงานของรัฐสภาเพื่อทบทวนกฎหมายว่าด้วยโทษประหารชีวิต⁸⁶ ขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญคีร์กีซสถานได้ตอกย้ำหลักการที่มีอยู่ โดยยืนยันว่าการห้ามใช้โทษประหารชีวิตเป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญ และวินิจฉัยว่าข้อเสนอให้รื้อฟื้นโทษดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ⁸⁷

องค์กรภาคประชาสังคมและผู้มีประสบการณ์ตรงในกระบวนการยุติธรรมยังคงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการยกเลิกโทษประหารชีวิตทั่วโลก ภายใต้เครือข่าย World Coalition Against the Death Penalty การประสานความร่วมมือขององค์กรสมาชิกที่เพิ่มจำนวนขึ้นจากทุกภูมิภาคของโลกกำลังผลักดันการปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง องค์กรอย่าง Witness to Innocence ในสหรัฐอเมริกาใช้ประสบการณ์ของอดีตผู้ต้องขังโทษประหารชีวิตที่ได้รับการพิสูจน์ความบริสุทธิ์เป็นเครื่องมือในการรณรงค์ สะท้อนให้เห็นต้นทุนมนุษย์ของการลงโทษประหารชีวิต

รายงานฉบับใหม่จัดทำโดย PRI ร่วมกับ Life Imprisonment Worldwide ซึ่งเผยแพร่เมื่อต้นปี พ.ศ. 2569 ได้นำเสนอทางเลือกสำหรับการกำหนดโทษแทนโทษประหารชีวิตเมื่อมีการยกเลิกโทษดังกล่าว⁸⁸ ทั้งนี้ เนื่องจากหลายประเทศมีแนวโน้มใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตรวมถึงโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ จึงมีความจำเป็นต้องรับรองว่าการแทนที่โทษประหารชีวิตด้วยบทลงโทษดังกล่าวสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (โปรดดูหัวข้อโทษจำคุกตลอดชีวิต)

โทษจำคุกตลอดชีวิต

ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลระดับโลกที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับจำนวนผู้ที่กำลังรับโทษจำคุกตลอดชีวิตทั่วโลก ซึ่งครอบคลุมทั้งโทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างเป็นทางการและโทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างไม่เป็นทางการ⁸⁹ การประมาณการระดับโลกล่าสุดซึ่งอาศัยข้อมูลระดับประเทศที่มีอยู่ในปี พ.ศ. 2557 ระบุว่า มีผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตอย่าง

เป็นทางการประมาณ 500,000 คน⁹⁰ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จำนวนผู้ต้องขังได้เพิ่มขึ้นในหลายประเทศที่มีการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังมีการกำหนดหรือขยายการใช้รูปแบบใหม่ของโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือโทษจำคุกที่ไม่อาจลดหย่อนได้ในหลายประเทศ

จากข้อมูลที่มีอยู่ พบว่าจำนวนผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างประเทศและภูมิภาค

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้และจำแนกรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตยังมีอยู่อย่าง

จำกัด หรือไม่มีการจัดเก็บเลยในหลายประเทศ ประเทศอย่างจีน สิงคโปร์ และเวียดนาม ดูเหมือนจะมียกเว้นไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับโทษดังกล่าวอย่างเป็นทางการ ในบางประเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ และสามารถเข้าถึงได้เพียงผ่านรายงานของสื่อมวลชนหรือการยื่นคำขอข้อมูลภายใต้กระบวนการที่ไม่ชัดเจนและยุ่งยาก

ในทางกลับกัน หลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น อินเดีย แคนาดา ออสเตรเลีย แอฟริกาใต้ สหรัฐอเมริกา ประเทศส่วนใหญ่ในยุโรป และล่าสุดคือมาเลเซีย ได้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตต่อสาธารณะ แม้ว่าจะมีระดับความละเอียดของข้อมูลแตกต่างกันก็ตาม⁹¹ ตัวอย่างเช่น อินเดียเผยแพร่สถิติจำนวนผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นประจำทุกปี แต่ไม่ได้จำแนกประเภทของโทษ เช่น กรณีที่มีหรือไม่มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ⁹² ความแตกต่างด้านความพร้อมของข้อมูลและความโปร่งใสเช่นนี้ ทำให้ยากต่อการประเมินขอบเขตและการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตในทางปฏิบัติ

ในยุโรป จำนวนผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตเพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าระหว่างปี พ.ศ. 2543–2563 จาก 15,149 คน เป็น 28,813 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้รับโทษในสหราชอาณาจักรและตุรกี ซึ่งรวมกันคิดเป็นกว่าครึ่งหนึ่งของผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตทั้งหมดในภูมิภาค ในปี พ.ศ. 2563⁹³ ขณะที่ในแอฟริกาใต้ จำนวนผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตเพิ่มขึ้นจากไม่ถึง 700 คน ในปี พ.ศ. 2538 เป็นมากกว่า 18,500 คน ในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขังโดยรวมอย่างมาก⁹⁴ อินเดียก็ประสบกับการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของจำนวนผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตเช่นกัน โดยเพิ่มจาก 31,632 คน ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 75,040 คน ในปี พ.ศ. 2566 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 137 ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่มีข้อมูล ผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตคิดเป็นร้อยละ 55.3 ของผู้ต้องขังที่ได้รับคำพิพากษาถึงที่สุดทั้งหมด⁹⁵

โทษจำคุกตลอดชีวิตที่เปิดโอกาสให้ได้รับการพักการลงโทษ เป็นรูปแบบของโทษจำคุกตลอดชีวิตที่พบมากที่สุดทั่วโลก โดยมีใช้อย่างน้อย 144 ประเทศ⁹⁶ อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่ผู้รับโทษต้องรับโทษในเรือนจำก่อนจะมีโอกาสได้รับการปล่อยตัวนั้นแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละประเทศ

ในทางกลับกัน โทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ (Life Without the Possibility of Parole: LWOP) ยังคงกระจุกตัวอยู่ในประเทศเพียงไม่กี่แห่ง และพบมากที่สุด ในสหรัฐอเมริกา โดยในปี พ.ศ. 2567 มีผู้ต้องขังเกือบ 200,000 คน ที่กำลังรับโทษจำคุกตลอด

ชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ในจำนวนนี้ มากกว่า 56,000 คน รับโทษแบบไม่มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ นอกจากนี้ โทษจำคุกเสมือนตลอดชีวิตหรือโดยพฤตินัย (virtual หรือ de facto life sentences) (โทษจำคุก 50 ปีขึ้นไป) รวมถึงรูปแบบอื่นของโทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างไม่เป็นทางการยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2567 มีผู้รับโทษลักษณะดังกล่าวมากกว่า 41,000 คน ในเรือนจำทั่วยุโรป⁹⁷ แม้โทษประเภทนี้จะยังไม่แพร่หลายเท่าสหรัฐอเมริกา แต่ก็เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอินเดีย โดยศาลอุทธรณ์มีแนวโน้มเปลี่ยนโทษประหารชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษบ่อยครั้งมากขึ้น นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา ศาลสูงได้เปลี่ยนโทษในลักษณะดังกล่าวอย่างน้อย ร้อยละ 50 ของคดีที่มีการลดโทษจากประหารชีวิต⁹⁸

ในยุโรป ประเทศส่วนใหญ่ได้ยกเลิกโทษจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสได้รับการลดโทษแล้ว แต่ยังมีข้อยกเว้นที่สำคัญ ในอังกฤษและเวลส์ ศาลสามารถกำหนดโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีสิทธิได้รับการปล่อยตัว สำหรับคดีฆาตกรรมบางประเภท และกฎหมายยังสนับสนุนให้ศาลใช้โทษดังกล่าว โดย ณ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 มีบุคคลประมาณ 70 คน ที่รับโทษในลักษณะนี้⁹⁹ นอกจากนี้ ยังมีผู้ต้องขังมากกว่า 2,600 คน ที่ยังคงถูกคุมขังภายใต้โทษจำคุกเพื่อการคุ้มครองสาธารณะ (Imprisonment for Public Protection: IPP) ซึ่งแม้จะถูกยกเลิกไปแล้ว แต่เคยเปิดโอกาสให้ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดบางประเภทได้โดยไม่มีกำหนด แม้จะรับโทษขั้นต่ำครบแล้วก็ตาม¹⁰⁰

ในช่วงปีที่ผ่านมา มีการปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับโทษจำคุกตลอดชีวิตในบางประเทศ ยุโรปได้จัดตั้งระบบใหม่สำหรับการทบทวนโทษจำคุกตลอดชีวิต ภายหลังคำวินิจฉัยของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (European Court of Human Rights: ECtHR) ในปี พ.ศ. 2568 พบว่าระบบดังกล่าวสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งที่ยังดำเนินอยู่¹⁰¹

แรงกดดันจากศาลระหว่างประเทศ โดยเฉพาะศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป ที่ผลักดันให้ประเทศต่างๆ ปฏิรูประบบโทษจำคุกตลอดชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงหลักฐานทางวิชาการที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งชี้ให้เห็นผลกระทบที่ลึกซึ้งและยาวนานของโทษจำคุกตลอดชีวิตต่อผู้ที่ได้รับโทษ งานวิจัยชี้ถึงผลกระทบ อาทิ ความทุกข์ทรมานทางจิตใจ การสูญเสียความหวังและอัตลักษณ์ของตนเอง ตลอดจนความยากลำบากในการรักษาความสัมพันธ์กับครอบครัวและสังคม ตัวอย่างเช่น งานวิจัยล่าสุดในไต้หวันพบว่า ผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตมีปัญหา

สุขภาพจิตในระดับสูงเป็นพิเศษ โดยเจ้าหน้าที่เรือนจำรายงานว่า การจัดการศึกษาและการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้เกิดผลอย่างมีความหมายเป็นเรื่องยาก เนื่องจากผู้ต้องขังจำนวนมากรับรู้ว่าตนเองถูกตัดขาดจากสังคมอย่างถาวร¹⁰²

โทษจำคุกตลอดชีวิตและโทษจำคุกระยะยาวยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชากรเรือนจำมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความท้าทายด้านการดูแลสุขภาพตามมา งานวิจัยล่าสุดในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ซึ่งสัมภาษณ์ผู้ต้องขังสูงอายุที่มีโรคเรื้อรังและบุคลากรทางการแพทย์ (รวมกว่า 190 คน) พบว่า ทั้งผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์เห็นพ้องกันถึงความจำเป็นในการดูแลที่คำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ การสนับสนุนจากเพื่อนผู้ต้องขัง การจัดตั้งหน่วยดูแลผู้สูงอายุและการดูแลแบบประคับประคองที่มีความเชี่ยวชาญ ตลอดจนการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติมาตรฐานสำหรับการดูแลผู้ต้องขังสูงอายุ โดยผลการศึกษาในภาพรวมยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการปล่อยตัวด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรม สำหรับผู้ต้องขังสูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง และผู้ที่มีความเสี่ยงต่อสังคมเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย¹⁰³

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งในปี พ.ศ. 2568 ศึกษาบทบาทของความหวังในหมู่ผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือโทษจำคุกระยะยาว โดยการศึกษาที่ดำเนินการในอังกฤษและเวลส์ ซึ่งรวบรวมประสบการณ์ของผู้รับโทษระยะยาวจำนวน 123 คน พบว่า ความหวังว่าจะได้รับการปล่อยตัวเปรียบเสมือน “เส้นชีวิต” ที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก กระตุ้นให้เข้าร่วมการศึกษา และรักษาความสัมพันธ์กับครอบครัว ในทางตรงกันข้าม การขาดความหวังสัมพันธ์กับประสบการณ์ของ “ช่วงเวลาที่สูงงเปล่า” การพึ่งพาระบบเรือนจำจนไม่สามารถปรับตัวได้ และการสูญเสียคุณค่าในตนเอง¹⁰⁴ นอกจากนี้ งานวิจัยอื่นยังศึกษาว่าความหวังถูกจินตนาการรับรู้ และเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในบริบทของการรับโทษจำคุกตลอดชีวิต โดยเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความหมาย และความรู้สึกปลอดภัย¹⁰⁵ และพบว่าความหวังของผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีอายุมากไม่อาจอธิบายได้เพียงกรอบคิดแบบ “มีความหวัง” หรือ “ไม่มีความหวัง” เท่านั้น¹⁰⁶ ขณะเดียวกัน การศึกษาขนาดเล็กในประเทศลิทัวเนียเกี่ยวกับระบบการปล่อยตัวที่เพิ่งนำมาใช้ พบว่าระบบการควบคุมที่เข้มงวดและการแยกผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตออกจากผู้ต้องขังกลุ่มอื่น ได้บั่นทอนความหวังรวมทั้งโอกาสในการได้รับการปล่อยตัวและการกลับคืนสู่สังคมของผู้รับโทษ¹⁰⁷

ส่วนที่สอง

ประชากรผู้ต้องขัง

สำหรับแหล่งอ้างอิง โปรดดูเชิงอรรถที่ 108

ผู้หญิง

จำนวนผู้หญิงที่ถูกจำคุกทั่วโลก (ประมาณ 733,000 คน) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วง 20 ปีที่ผ่านมา โดยผู้หญิงจำนวนมากถูกดำเนินคดีและจำคุกจากความผิดที่ไม่ใช้ความรุนแรง ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของการเผชิญความรุนแรงหรือความยากจน

ผู้หญิง

733,000 คน

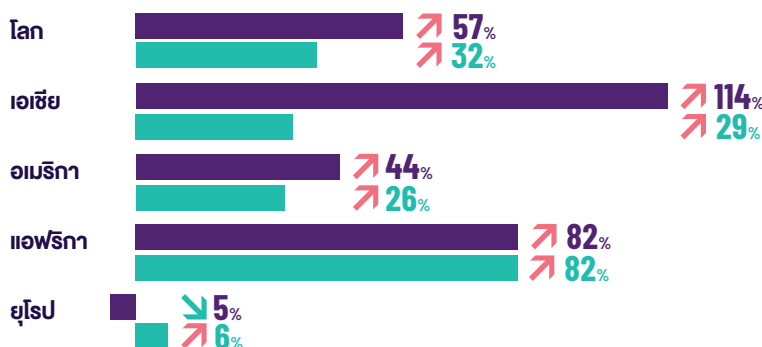
ถูกคุมขังทั่วโลก

การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้หญิงในเรือนจำเมื่อเทียบกับ
ประชากรทั่วโลก

2543 - 2567

■ ผู้หญิงในเรือนจำ
■ ประชากรทั่วโลก

ภาพรวมข้อมูล: อัตราการฆ่าตัวตาย

x9
เท่า

ผู้หญิงในเรือนจำมีความเสี่ยง
เสียชีวิตจากการฆ่าตัวตาย
สูงกว่าผู้หญิงในประชากรทั่วไป
ถึง 9 เท่า

ภาพรวมข้อมูล: การเพิ่มขึ้นในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้จำนวนผู้หญิงในเรือนจำเพิ่มขึ้น

ผู้สูงอายุ

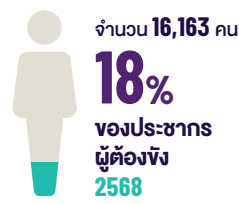
การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุในเรือนจำเป็นแนวโน้มที่พบในหลายภูมิภาคของโลก ซึ่งมีสาเหตุจากการต้องโทษจำคุกเป็นเวลานานและการได้รับการปล่อยตัวที่มีจำกัด ความท้าทาย ได้แก่ ช่องว่างในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การเจ็บป่วยเรื้อรัง ความพิการและการดูแลในระยะท้ายของชีวิต

ภาพรวมข้อมูล: สัดส่วนผู้ต้องจำสูงอายุในเรือนจำ

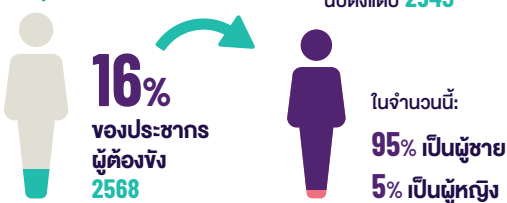
46 ประเทศสมาชิกสภายุโรป (COUNCIL OF EUROPE)
อายุ 50 ปีขึ้นไป

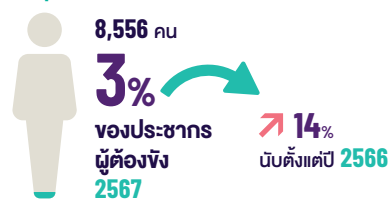
อังกฤษและเวลส์
อายุ 50 ปีขึ้นไป

สหรัฐอเมริกา
อายุ 55 ปีขึ้นไป

ประเทศไทย
อายุ 60 ปีขึ้นไป

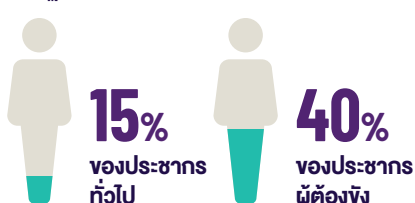

ผู้ต้องขังพิการ

ข้อมูลที่มีอยู่ชี้ให้เห็นว่า สัดส่วนของผู้พิการในเรือนจำสูงกว่าประชากรทั่วไปอย่างมาก อย่างไรก็ตาม เรือนจำส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับความพิการ ความท้าทายที่พบ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขาดการสนับสนุนที่เพียงพอ ความต้องการด้านสุขภาพที่ไม่ได้รับการตอบสนอง และการเลือกปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่

ภาพรวมข้อมูล: สัดส่วนผู้ต้องจำพิการ

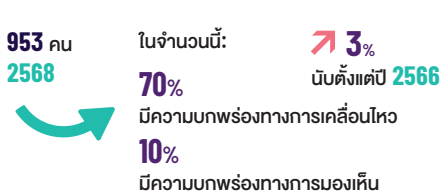
สหรัฐอเมริกา

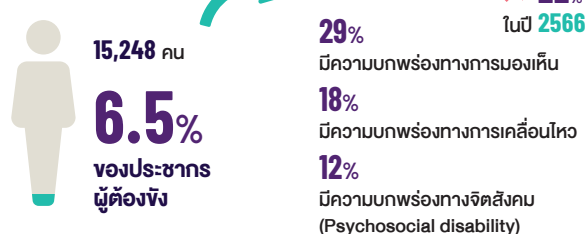
อังกฤษและเวลส์

ประเทศไทย

เม็กซิโก

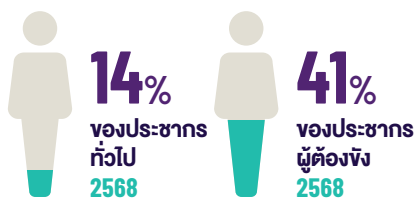
เชื้อชาติและชาติพันธุ์

กลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มเชื้อชาติยังคงมีส่วนในเรือนจำสูงกว่าสัดส่วนในประชากรทั่วไปอย่างต่อเนื่องในหลายภูมิภาค โดยมีอัตราการจำคุกสูงกว่าสัดส่วนของประชากรที่กลุ่มดังกล่าวมีอยู่ในสังคม

บุคคลในกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มเชื้อชาติเหล่านี้เผชิญกับความเหลื่อมล้ำในหลายขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ตั้งแต่การบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินคดีของพนักงานอัยการ ไปจนถึงการกำหนดโทษของศาล ความเหลื่อมล้ำดังกล่าวมักเป็นผลสืบเนื่องจากมรดกทางประวัติศาสตร์ในยุคอาณานิคมและความไม่เสมอภาคเชิงโครงสร้าง รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยที่ทับซ้อนกัน เช่น เพศและอายุ ส่งผลให้บุคคลจากกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มเชื้อชาติมีแนวโน้มถูกควบคุมตัวเป็นระยะเวลานาน ถูกคุมขังก่อนการพิจารณาคดีมากกว่า ต้องรับโทษจำคุกในสัดส่วนที่สูงกว่า และเผชิญอุปสรรคในการเข้าถึงการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคด้านภาษา การเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมาย และการเลือกปฏิบัติทางวัฒนธรรม

ภาพรวมข้อมูล: สัดส่วนผู้ต้องขังจากกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มเชื้อชาติ

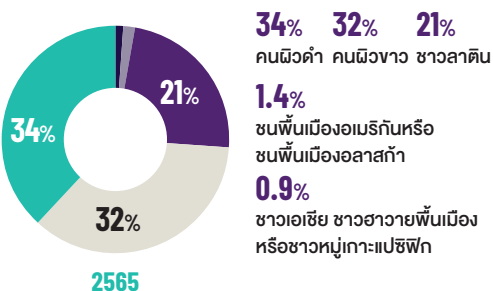
สหรัฐอเมริกา คนผิวดำ

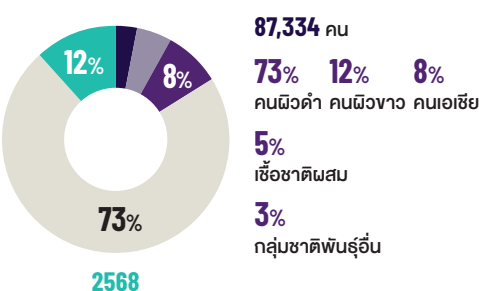
อังกฤษและเวลส์ ผู้หญิงต่างชาติ

เรือนจำของรัฐในสหรัฐอเมริกา

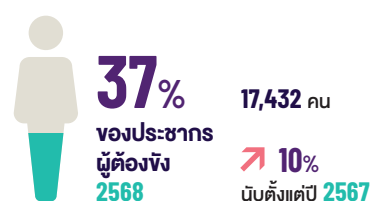
เรือนจำในอังกฤษและเวลส์

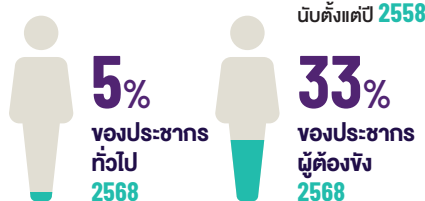
คนผิวดำ

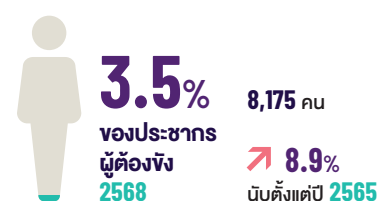
ออสเตรเลีย ชนพื้นเมืองอะบอริจินและชาวเกาะซ่งแคบอร์เรส

แคนาดา ชนพื้นเมือง

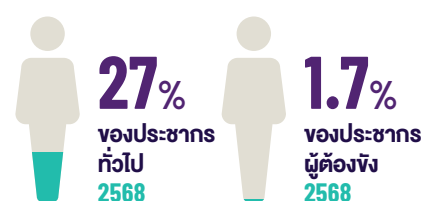
เม็กซิโก ชนพื้นเมือง

ไอร์แลนด์ ชนร่อนเร่ในไอร์แลนด์

เปรู ชนพื้นเมือง

กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ+)

เนื่องจากการตีตราและการกำหนดให้มีความหลากหลายทางเพศเป็นเรื่องผิดกฎหมายในบางประเทศ ทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในเรือนจำมีอยู่อย่างจำกัดและไม่สม่ำเสมอ โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับบรรณนิยามทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่มีถูกรายงานต่ำกว่าความเป็นจริง

กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในเรือนจำเผชิญความท้าทายหลายประการ เช่น การเข้าถึงบริการสุขภาพที่เหมาะสม การเข้าถึงบริการยืนยันเพศสภาพ และการดูแลสุขภาพจิต

ภาพรวมข้อมูล: จำนวนผู้มีความหลากหลายทางเพศในเรือนจำ

สหรัฐอเมริกา

130,000 คน

ระบุว่าเป็น LGBTIQ+

6,000 คน

ระบุว่าเป็นบุคคลข้ามเพศ

ระบบเรือนจำกลางสหรัฐอเมริกา

124,000 คน

ระบุว่าเป็นเลสเบียน เกย์ หรือไบเซ็กชวล
2563

2,198 คน

เป็นผู้ต้องจำข้ามเพศ
2568

6,000+ คน

ระบุว่าเป็นคนข้ามเพศ
2563

99%

ของผู้หญิงข้ามเพศในเรือนจำ

ถูกคุมขังในเรือนจำชาย

1 ผู้ชายข้ามเพศในเรือนจำชาย

2 ผู้หญิงข้ามเพศในเรือนจำหญิง

อังกฤษและเวลส์

97%

ของประชากรผู้ต้องจำ

รักต่างเพศ
2563

20%

ของผู้หญิงในเรือนจำ

ระบุว่าเป็นเลสเบียน เกย์ หรือไบเซ็กชวล

339

ผู้ต้องจำข้ามเพศ
บวก **9** ผู้ที่มีใบรับรองเพศสภาพ

ในจำนวนนี้

73%

ผู้หญิงข้ามเพศ

19%

ผู้ชายข้ามเพศ

5%

นอนไบนารี (Non-binary)

เม็กซิโก

เรือนจำหญิง Santa Martha Acatitla

16%

ของผู้ต้องจำหญิง **1,526** คน
ระบุว่าเป็น LGBTIQ+

เด็ก

โปรดดูหัวข้อ “ประเด็นนำจับตามอง” ในหน้าถัดไป ความท้าทายที่สำคัญ ได้แก่ การมีข้อมูลที่จำกัดและไม่ครอบคลุม การขาดการสนับสนุนสำหรับเด็กที่มีความท้าทายทางการเรียนรู้และเด็กที่มีความหลากหลายทางระบบประสาท (Neurodiversity) การเผชิญกับความรุนแรง และการขาดกลไกการกำกับดูแล

259,000

เด็กที่ถูกควบคุมตัวทั่วโลก (ประมาณการ)
2567

ข้อมูลภาพรวม:

เอเชียใต้

111,000

เด็กในสถานควบคุม
2567

ออสเตรเลีย

65%

ของเด็กในเรือนจำ

เป็นเด็กชนพื้นเมือง

80%

ของเด็กในเรือนจำ

ถูกควบคุมตัวระหว่างพิจารณาคดีทั่วประเทศ

เม็กซิโก

1,313

เด็กในเรือนจำ

ในจำนวนนี้ **92** คน

เป็นเด็กหญิง

เอลซัลวาดอร์

3,000

เด็กถูกดำเนินคดี **2565**
(ภายใต้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน)

โซมาเลีย

291 คน

ถูกควบคุมตัวในข้อหาที่
เกี่ยวข้องกับความมั่นคง
ของชาติ

67%

ของเด็กในเรือนจำ

เคยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมาก่อน

2 ใน 3

ประเด็นนำจับตามอง:

เด็กในสถานคุมขัง

มีเด็กประมาณหนึ่งในสี่ล้านคนที่ถูกควบคุมตัวในฐาน “ผู้ถูกกล่าวหา ผู้ถูกตั้งข้อหา หรือผู้ที่ถูกพิพากษาว่าได้กระทำความผิดทางอาญา” โดยองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ประมาณการว่า ในปี พ.ศ. 2567 มีเด็ก (อายุ 5-17 ปี) จำนวน 259,000 คนที่ถูกควบคุมตัว เป็นจำนวนที่ลดลงประมาณ 67,000 คน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 โดยพบการลดลงในภูมิภาคเอเชียตะวันออก แอฟริกา ละตินอเมริกาและแคริบเบียน และอเมริกาเหนือ ทั้งนี้ การประมาณการดังกล่าวอาศัยข้อมูลที่รวบรวมระหว่างปี พ.ศ. 2564–2567 จาก 120 ประเทศ (ซึ่งเป็นประเทศที่มีเด็กอายุ 5–17 ปีอาศัยอยู่รวมกันประมาณร้อยละ 50 ของประชากรเด็กทั่วโลก)¹⁰⁹

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และจำแนกรายละเอียดเกี่ยวกับเด็กที่ถูกควบคุมตัวยังคงมีอยู่อย่างจำกัดอย่างยิ่ง ทำให้ยากต่อการประเมินสัดส่วนที่แท้จริงของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็ก หลายประเทศยังไม่มีระบบบันทึกข้อมูลการควบคุมตัวเด็กในทุกรูปแบบอย่างเป็นระบบ และขาดการจำแนกข้อมูลตามลักษณะที่จำเป็นส่งผลให้การประมาณการระดับโลก เช่น ของ UNICEF อาจสะท้อนสถานการณ์ได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568 ได้มีการรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยการส่งเสริมความยุติธรรมที่มีเด็กเป็นศูนย์กลาง (Global Declaration on Advancing Child-Centred Justice) ในการประชุม World Congress on Justice with Children ครั้งที่ 5 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกว่า 7,000 คน จาก 160 ประเทศ จัดขึ้นโดย PRI, Terres des Hommes และองค์กรพันธมิตรภายใต้โครงการ Justice with Children Initiative¹¹⁰ ปฏิญญาดังกล่าวนั้นย้ำถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการคุ้มครองเด็กที่ถูกพรากเสรีภาพ รับรองการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมและทันทั่วทั้งที่ พัฒนาระบบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและความต้องการของเด็ก ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งยืนยันพันธกรณีร่วมของประชาคมโลกในการพัฒนาระบบยุติธรรมที่ตั้งอยู่บนหลักสิทธิเด็กและมีเด็กเป็นศูนย์กลาง¹¹¹

เด็กจากกลุ่มชายขอบยังคงมีส่วนร่วมในระบบยุติธรรมเด็กและประชากรเด็กในเรือนจำสูงเกินกว่าสัดส่วนของประชากรทั่วไป รายงานล่าสุดในภูมิภาคโอเชียเนีย-อเมริกาพบว่า การที่กลุ่มอาชญากรรมชักชวนเด็กและเยาวชนให้เข้าร่วมกระทำความผิดที่มีความเสี่ยงสูง (เช่น การรับจ้างฆ่าหรือการค้ายาเสพติดรายย่อย) ได้ตอกย้ำวงจรของการตกเป็นเหยื่อและการถูกทำให้อาชญากร โดยปราศจากแนวทางฟื้นฟูที่เหมาะสม นอกจากนี้ เด็กชนพื้นเมืองในภูมิภาคดังกล่าวยังเผชิญความเปราะบางเฉพาะเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เช่น อัตราการถูกควบคุมตัวที่สูง และการขาดบริการสนับสนุนเฉพาะด้าน¹¹² ในสหรัฐอเมริกา ความเหลื่อมล้ำทางเชื้อชาติมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กผิวดำและเด็กชนพื้นเมือง¹¹³ และในสหราชอาณาจักร เด็กและเยาวชนจากชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์มีส่วนร่วมในเรือนจำสูงกว่าประชากรทั่วไป¹¹⁴ ในออสเตรเลีย ข้อมูลทางการระบุว่า เด็กและเยาวชนชนพื้นเมืองอายุ 10–17 ปี มีโอกาสถูกควบคุมตัวมากกว่าเด็กที่ไม่ใช่ชนพื้นเมืองถึง 21 เท่า¹¹⁵

แม้ว่าผู้ปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรมเด็กจะเห็นพ้องกันอย่างกว้างขวาง และมีหลักฐานเชิงประจักษ์จำนวนมากที่สนับสนุนการใช้แนวทางที่มีเด็กเป็นศูนย์กลางมากขึ้น กลับพบแนวโน้มถดถอยหลังในการคุ้มครองสิทธิเด็กในช่วงที่ผ่านมา

หลายประเทศกำลังพิจารณาหรือได้ปรับลดอายุขั้นต่ำของความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับความผิดร้ายแรง สวีเดนมีแผนลดอายุขั้นต่ำจาก 15 ปี เหลือ 13 ปี ดินแดนตอนเหนือของออสเตรเลีย (Northern Territory) ลดอายุขั้นต่ำเหลือ 10 ปี เมื่อปลายปี พ.ศ. 2567 วุฒิสภาอาร์เจนตินาเห็นชอบให้ลดอายุขั้นต่ำจาก 16 ปี เหลือ 14 ปี ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 ในปี พ.ศ. 2568 คณะกรรมาการว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติยังแสดงความกังวลต่อหลายประเทศ รวมถึงนอร์เวย์ ซึ่งในบางกรณี เด็กอายุ 15–18 ปีอาจถูกปฏิบัติเสมือนผู้ใหญ่และอิรัก ซึ่งกำหนดอายุขั้นต่ำของความรับผิดชอบทางอาญาไว้เพียง 9 ปี¹¹⁶ ในทางกลับกัน ร่างกฎหมายว่าด้วยสิทธิเด็กของกาตาร์ได้

เสนอให้เพิ่มอายุขั้นต่ำของความรับผิดชอบทางอาญา ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มการเสริมสร้างการคุ้มครองเด็กให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น¹¹⁷

ภาคประชาสังคมยังคงมีบทบาทสำคัญในการคัดค้านการถดถอยด้านสิทธิเด็กในกระบวนการยุติธรรม ตัวอย่างเช่น ในตุรกี มีข้อเสนอให้เด็กอายุ 15–18 ปีได้รับโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ หรือแม้แต่โทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีสิทธิได้รับการพักการลงโทษ¹¹⁸ แต่ข้อเสนอดังกล่าวถูกถอดออกจากกฎหมายที่ประกาศใช้ ภายหลังแรงผลักดันอย่างต่อเนื่องจากภาคประชาสังคม¹¹⁹ นอกจากนี้ องค์การภาคประชาสังคมยังให้การสนับสนุนเด็กที่ถูกควบคุมตัวโดยตรง เช่น โครงการที่เรือนจำ Kwale ประเทศเคนยา ซึ่งดำเนินการโดยเยาวชน เพื่อส่งเสริมทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ การให้คำปรึกษา และการสนับสนุนด้านจิตสังคมแก่เด็กและเยาวชน¹²⁰

หนึ่งในมาตรการสำคัญในการลดจำนวนเด็กที่ถูกควบคุมตัว คือ มาตรการเบี่ยงเบนคดี หลายประเทศได้ขยายหรือเสริมสร้างมาตรการดังกล่าว ทั้งในช่วงก่อนตั้งข้อหาและในระดับชุมชน อาทิ การขยายการใช้มาตรการดังกล่าวไปทั่วประเทศในไอร์แลนด์¹²¹ การเพิ่มคุณสมบัติผู้มีสิทธิในบางรัฐของสหรัฐอเมริกา¹²² กฎหมายของเวียดนามในปี พ.ศ. 2567 ที่กำหนดให้มีมาตรการเบี่ยงเบนคดีเฉพาะสำหรับเด็ก และข้อเสนอให้ขยายโครงการในจาเมกาเพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น¹²³

การละเมิดสิทธิเด็กในสถานควบคุมตัวมีลักษณะและความรุนแรงแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยมักได้รับการเปิดเผยจากองค์กรภาคประชาสังคม กลไกกำกับดูแล หรือหน่วยงานของสหประชาชาติ¹²⁴ ในประเทศที่มีทรัพยากรจำกัดหรืออยู่ในภาวะเปราะบาง เช่น ซูดานใต้ เด็กยังคงถูกควบคุมตัวร่วมกับผู้ใหญ่¹²⁵ ขณะที่ในไนจีเรีย การประเมินสภาพการควบคุมตัวเด็กและเยาวชนพบว่ามีความรุนแรงในระดับสูง โดยร้อยละ 83 ของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมการศึกษาระบุว่า เคยประสบการทำร้ายร่างกาย เช่น การ毆ตี การตบ หรือการชกต่อย¹²⁶

เด็ก ๆ ในศูนย์ Laye Center
ซึ่งเป็นสถานที่ทางเลือกแทน
การควบคุมตัว
เข้าเรียนหนังสือในเมือง
โบโบ-ดียวาสโซ
ประเทศบูร์กินาฟาโซ

**ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน
และจำแนกรายละเอียดของ
เด็กที่ถูกควบคุมตัว
ยังคงมีอยู่อย่างจำกัดอย่างยิ่ง
ทำให้ยากต่อการประเมินขอบเขต
ที่แท้จริงของปัญหา
และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็ก**

ส่วนที่สาม

สุขภาพในเรือนจำ

สุขภาพในเรือนจำ

เรือนจำทั่วโลกยังคงประสบความยากลำบากในการจัดบริการสุขภาพที่เพียงพอ เข้าถึงได้ และเหมาะสมให้แก่ผู้ต้องขัง การขาดแคลนบุคลากรด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่องยังคงเป็นความท้าทายสำคัญ ควบคู่กับข้อจำกัดด้านสมรรถนะทางวิชาชีพ ปัญหาเหล่านี้ยิ่งทวีความรุนแรงจากความแออัดเรื้อรัง บริการสุขภาพในเรือนจำที่ขาดแคลนทรัพยากร และการประสานงานของระบบที่ไม่มีประสิทธิภาพ ในหลายประเทศ งบประมาณด้านสุขภาพในเรือนจำยังอยู่ในระดับต่ำและไม่ได้เชื่อมโยงกับระบบสาธารณสุขแห่งชาติ ส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการรักษา การวินิจฉัยโรคตั้งแต่ระยะแรก และการรักษาที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่มีความต้องการด้านสุขภาพที่ซับซ้อนหรือจำเป็นต้องได้รับการดูแลในระยะยาว

ในบางบริบท ความล้มเหลวเชิงระบบเหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบที่ร้ายแรงอย่างยิ่ง สำนักงานสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้ติดตามสถานการณ์ของผู้ถูกควบคุมตัวในเวเนซุเอลาจำนวน 75 คน ซึ่งมีปัญหาสุขภาพร้ายแรง รวมถึงผู้พิการ และบันทึกกรณีการเสียชีวิต 3 ราย ภายหลังจากสุขภาพทรุดโทรม โดยมีรายงานว่าเกี่ยวข้องกับการไม่ได้รับการบริการสุขภาพที่เพียงพอและทันเวลาที่¹²⁷ ในทำนองเดียวกัน ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเอริเทรียได้อธิบายว่าสภาพการควบคุมตัวอยู่ในชั้นเลวร้าย ผู้ถูกควบคุมตัวอยู่ในสถานที่แออัดและไม่ถูกสุ่มลักษณะ ซึ่งขาดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น เตียง ห้องน้ำ น้ำ ระบบสุขาภิบาล และการเข้าถึงบริการสุขภาพ นอกจากนี้ ยังมีรายงานว่าบางคนถูกควบคุมตัวไว้ในตู้คอนเทนเนอร์โลหะและห้องขังใต้ดิน ซึ่งมีการระบายอากาศไม่เพียงพอ ได้รับอาหารเพียงเล็กน้อยจนเกิดภาวะทุพโภชนาการ และ

ประสบปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้อง¹²⁸

ในทางกลับกัน ระบบเรือนจำบางแห่งเริ่มนำแนวทางด้านสุขภาพที่มีการประสานงานและมีนวัตกรรมมาใช้มากขึ้น และพัฒนาการด้านเทคโนโลยีและสุขภาพในเรือนจำดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ปัจจุบัน บางประเทศนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการสร้างแบบจำลองเพื่อคาดการณ์ความเสี่ยงด้านสุขภาพ ช่วยในการประเมินเพื่อวินิจฉัยโรค สนับสนุนการดูแลสุขภาพจิต ตลอดจนจัดการบำบัดรักษาผ่านเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (VR) และเครื่องมือแชทบอต¹²⁹ นักวิจัยในสหรัฐอเมริกายังได้ทดลองใช้แบบจำลอง AI เพื่อทำนายยุทธศาสตร์ควบคุมโรคระหว่างเรือนจำกับชุมชนโดยรอบ¹³⁰

การลงทุนด้านสุขภาพในเรือนจำที่เพิ่มขึ้นมีปัจจัยมาจากการตระหนักมากขึ้นว่า สุขภาพในเรือนจำและสุขภาพของประชาชนไม่อาจแยกออกจากกันได้ ในเรือนจำของภูมิภาคละตินอเมริกา อัตราการเกิดโรคสูงเกินกว่าประชากรทั่วไปประมาณ 50–100 เท่า และความชุกของโรคไวรัสตับอักเสบบีสูงกว่าในชุมชนถึง 19 เท่า¹³¹ มีการประมาณการว่าหนึ่งในสามของผู้ป่วยโรคทั้งหมดในระดับประเทศของภูมิภาคละตินอเมริกาอาจมีแหล่งกำเนิดจากสภาพแวดล้อมในเรือนจำ¹³² ขณะที่งานวิจัยใหม่ยังชี้ให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำอาจเป็นพาหะนำโรคจากเรือนจำออกไปสู่ชุมชน¹³³ ในยุโรป งานวิจัยล่าสุดยืนยันถึงประโยชน์ที่ชุมชนได้รับการตรวจและรักษาการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีในเรือนจำ ซึ่งรวมถึงการเพิ่มอัตราการรอดชีวิต การยกระดับคุณภาพชีวิต และการลดการแพร่เชื้อ¹³⁴

นอกจากนี้ ยังมีวิธีที่มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงบริการสุขภาพในเรือนจำโดยไม่ต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากหรือเทคโนโลยี

สมัยใหม่ เช่น การพัฒนาบริการสุขภาพเชิงพฤติกรรมที่มุ่งเน้นการป้องกัน การวินิจฉัย และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต คณะผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพในเรือนจำในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารายังพบว่า การเปิดโอกาสให้ผู้มีประสบการณ์ตรงจากการถูกคุมขังเข้ามามีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบสำคัญในการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพ กำหนดประเด็นสุขภาพที่ควรได้รับความสำคัญ และปรับปรุงพฤติกรรมด้านสุขภาพ¹³⁵

องค์กรภาคประชาสังคมยังคงมีบทบาทในการอุดช่องว่างของการให้บริการสุขภาพในเรือนจำ แม้จะเผชิญความท้าทายอย่างมากในโปรตุเกส การเข้าถึงเรือนจำ ขั้นตอนทางราชการ และข้อจำกัดด้านเงินทุน ถูกระบุว่าเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับองค์กรพัฒนาเอกชนที่ต้องการจัดตั้งโครงการลดอันตรายในเรือนจำ¹³⁶ ในมอลโดวา ซึ่งมีองค์กรภาคประชาสังคมช่วยเติมเต็มช่องว่างหลายประการของบริการสุขภาพในเรือนจำ ปัญหาสำคัญที่สุดคือการขาดแคลนเงินทุนและความต้องการรับบริการที่มีจำนวนมาก¹³⁷

มีหลายกรณีที่ต้องครุพัฒนาเอกชนให้บริการสุขภาพ แม้ในสถานการณ์ที่ยากลำบากที่สุด ในยูเครน โครงการ FREE ZONE ขององค์กรพัฒนาเอกชนดำเนินงานเพื่อให้บริการสุขภาพและบริการลดอันตรายในเรือนจำ 56 แห่ง และผ่านแอปพลิเคชันดิจิทัล¹³⁸

ในโตโก องค์กร Collectif des Associations Contre l'Impunité ให้คำปรึกษาและจัดหาการรักษาแก่ผู้ต้องขังหลายร้อยคน นอกจากนี้ ยังพบกรณีที่ต้องครุภาคประชาสังคมสนับสนุนบุคคลให้แสวงหาการเยียวยาจากการละเมิดสิทธิด้านสุขภาพอยู่เป็นประจำ ตัวอย่างเช่น องค์กร Justice Project Pakistan ประสบความสำเร็จในการขอให้ศาลมีคำสั่งย้ายผู้รับ

ความช่วยเหลือจากองค์กรไปปรับการรักษาทางจิตเวชอย่างเร่งด่วน คำวินิจฉัยดังกล่าวได้

สร้างบรรทัดฐานว่า การคุมขังบุคคลต่อไปโดยไม่ให้เข้าถึงบริการสุขภาพจิตเฉพาะทางนั้น

ไม่สอดคล้องกับสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง¹³⁹

ประเด็นนำจับตามอง:

การลดอันตรายและ การใช้สารเสพติดในเรือนจำ

การใช้สารเสพติดเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในเรือนจำทั่วโลก และยังคงเป็นทั้งปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญและข้อกีดขวางด้านสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงพอ ๆ กัน ข้อมูลล่าสุดระบุว่า ผู้ที่เข้าสู่เรือนจำประมาณ 4 ใน 10 คน มีภาวะพึ่งพาสารเสพติด¹⁴⁰ โดยพบความชุกในผู้หญิงสูงกว่าผู้ชาย การใช้สารเสพติดมักดำเนินต่อไปในระหว่างถูกคุมขัง และเชื่อมโยงกับความเสี่ยงที่สูงขึ้นต่อการทำร้ายตนเอง ปัญหาสุขภาพจิต และโรคติดเชื้อ ซึ่งยิ่งรุนแรงขึ้นจากความต้องการด้านสุขภาพที่ไม่ได้รับการตอบสนองมาตั้งแต่ก่อนเข้าสู่เรือนจำและสภาพการคุมขังที่ย่ำแย่ ช่วงเวลาที่บุคคลมีความเปราะบางเป็นพิเศษ ได้แก่ ช่วงแรกที่เข้าสู่เรือนจำและช่วงภายหลังได้รับการปล่อยตัว ซึ่งความเสี่ยงต่อการใช้ยาเกินขนาดจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ¹⁴¹ อย่างไรก็ตาม มักขาดความต่อเนื่องในการดูแลรักษา หรือขาดการเข้าถึงการรักษาและบริการลดอันตรายที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ ทั้งในเรือนจำและภายหลังการปล่อยตัว

งานวิจัยแสดงให้เห็นอย่างต่อเนื่องว่า การเพิ่มโอกาสเข้าถึงบริการลดอันตรายและการรักษาสุขภาพรูปแบบอื่นในเรือนจำก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพของประชาชนและความปลอดภัยในวงกว้าง รวมถึงช่วยให้ผลลัพธ์ของชีวิตในชุมชนภายหลังการปล่อยตัวดีขึ้น¹⁴² สหประชาชาติยอมรับมาโดยตลอดว่า การลดอันตรายเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิทธิด้านสุขภาพของผู้ใช้ยาเสพติด¹⁴³ บริการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดในเรือนจำ ทั้งในด้านความพร้อมให้บริการ การเข้าถึง และคุณภาพ ยังคงมีไม่เพียงพอและมีความเหลื่อมล้ำอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงที่จะถูกลงโทษ การสูญเสียสิทธิประโยชน์ การละเมิดการรักษาความลับ และการตีตราจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ต้องขังด้วยกันเอง ล้วนเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้ผู้คนหลีกเลี่ยงการเข้าถึงบริการดังกล่าว¹⁴⁴

องค์กร Harm Reduction International รายงานว่า ณ ปี พ.ศ. 2568 มี 61 ประเทศที่จัดให้มีการบำบัดด้วยยากลุ่มโอปิออยด์ทดแทน (Opioid Agonist Therapy: OAT) ในเรือนจำอย่างน้อยหนึ่งแห่ง (เทียบกับ 95 แห่งในชุมชน) ขณะที่ มีเพียง 11 ประเทศที่ดำเนินโครงการเข็มและกระบอกฉีดยา (Needle and Syringe Programmes: NSPs) ในเรือนจำอย่างน้อยหนึ่งแห่ง (เทียบกับ 93 แห่งในชุมชน)¹⁴⁵ มีรายงานว่าเรือนจำอย่างน้อยหนึ่งแห่งใน 11 ประเทศได้จัดให้มีการแจกจ่ายยานาล็อกโซน (Naloxone) แก่ผู้พ้นโทษก่อนการปล่อยตัว โดยส่วนใหญ่อยู่ในยุโรปและอเมริกาเหนือ และมีอีกหนึ่งโครงการในภูมิภาคโอเชียเนีย (ออสเตรเลีย) นอกจากนี้ มีเพียงประเทศเดียว (แคนาดา) ที่ได้จัดตั้งห้องสำหรับการใช้ยาเสพติดภายใต้การดูแล (Drug Consumption Rooms: DCRs) ภายในเรือนจำ โดยปัจจุบันมีห้องดังกล่าวเปิดดำเนินการอยู่ 3 แห่ง และนับตั้งแต่เปิดให้บริการ ยังไม่พบผู้เสียชีวิตจากการใช้ยาเกินขนาดภายในสถานที่ดังกล่าว¹⁴⁶

ในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ การครอบคลุมของบริการลดอันตรายในเรือนจำยังคงมีจำกัด มีเพียงประเทศเดียว (อิหร่าน) ที่จัดให้มีโครงการเข็มและกระบอกฉีดยาในเรือนจำอย่างน้อยหนึ่งแห่ง และมี 6 ประเทศที่จัดให้มีการบำบัดด้วยยากลุ่มโอปิออยด์ทดแทนในเรือนจำอย่างน้อยหนึ่งแห่ง การประเมินล่าสุดชี้ให้เห็นว่า การต่อต้านด้วยเหตุผลด้านวัฒนธรรม สังคม การเมือง และศาสนา (ประกอบกับกฎหมายยาเสพติดที่เข้มงวดและการขาดแคลนงบประมาณเรื่องจริง) ยังคงจำกัดการดำเนินมาตรการดังกล่าว แม้ในประเทศที่รับรองการลดอันตรายไว้ในยุทธศาสตร์อย่างเป็นทางการแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม มีพัฒนาการเชิงบวกบางประการในการขยายมาตรการลดอันตรายเฉพาะด้านในอังกฤษและเวลส์ การที่ยาเสพติดภายในเรือนจำหาได้ง่ายขึ้นเกิดขึ้นควบคู่กับการขยาย

การจัดหานาล็อกโซนอย่างมีนัยสำคัญภายในปี พ.ศ. 2567 เรือนจำ 9 ใน 10 แห่งมีนาล็อกโซนชนิดพ่นจมูก และมีเจ้าหน้าที่ประมาณ 8,000 คนได้รับการฝึกอบรมให้สามารถใช้งานได้ อย่างไรก็ตาม การพ่นนาล็อกโซนยังเป็นไปได้โดยสมัครใจและขึ้นอยู่กับความร่วมมือของเจ้าหน้าที่¹⁴⁷ อูรุกวัยเป็นตัวอย่างของแนวโน้มการใช้แนวทางที่มีการประสานงานและเป็นยุทธศาสตร์มากขึ้น โดยจัดทำแผนระดับชาติเพื่อแก้ไขปัญหาการพึ่งพาสารเสพติดในกลุ่มผู้ต้องขัง ส่วนในแคว้นกาตาลุญญา ประเทศสเปน การแจกแผ่นอะลูมิเนียมฟอยล์ในเรือนจำแห่งหนึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้ายาเปลี่ยนจากการฉีดเป็นการสูดดม ลดอันตรายจากการใช้อุปกรณ์ที่ไม่ปลอดภัย และเพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับวิธีใช้ยาที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น¹⁴⁸ งานวิจัยในปี พ.ศ. 2568 ยังยืนยันซ้ำว่า เครื่องจำหน่ายอัตโนมัติที่ออกแบบเพื่อสนับสนุนมาตรการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด ซึ่งใช้สำหรับแจกจ่ายอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นส่วนตัวและไม่เปิดเผยตัวตน เช่น เข็มฉีดยา นาล็อกโซน ถุงยางอนามัย และชุดตรวจสอบสารเสพติด ช่วยเพิ่มการเข้าถึงบริการด้านการลดอันตรายของผู้ต้องขังได้¹⁴⁹

เมื่อมีบริการลดอันตรายในเรือนจำ บริการเหล่านี้ส่วนใหญ่มักได้รับการออกแบบสำหรับผู้ชาย และไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่าผู้หญิงที่ใช้ยาเสพติดเผชิญการตีตราและการเลือกปฏิบัติในระดับที่สูงกว่า ทั้งระหว่างถูกคุมขังและเมื่ออยู่ในชุมชน¹⁵⁰ ตัวอย่างเช่น มีรายงานว่า ผู้หญิงในเรือนจำของชิลีประสบปัญหาสุขภาพจิตและภาวะพึ่งพาสารเสพติดในระดับสูง แต่สถานควบคุมตัวหลายแห่งไม่มีบริการที่จัดให้อย่างสม่ำเสมอและตอบสนองต่อความแตกต่างทางเพศภาวะ¹⁵¹ ตัวอย่างเชิงบวกที่มีอยู่เพียงไม่กี่กรณี ได้แก่ การให้บริการยากลุ่มโอปิออยด์ทดแทนในเรือนจำหญิงของอิหร่าน และโครงการช่วยเหลือผู้หญิงภายหลังการปล่อยตัวในอินโดนีเซียและเคนยา แม้ว่า การครอบคลุมของบริการยังคงมีจำกัด¹⁵²

เภสัชกรกำลังเตรียมยาประจำวัน
เพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ถูกควบคุมตัว
ณ เรือนจำเฟลอร์-เมโรกิส
(Fleury-Mérogis) ประเทศ
ฝรั่งเศส ปี พ.ศ. 2552

มีผู้ที่มีภาวะสุขภาพจิต
จำนวนมากเกินไปต้องเข้าสู่เรือนจำ
เนื่องจากช่องว่างของ
บริการด้านสุขภาพจิตในชุมชน
ปัญหานี้เป็นข้อกังวลระดับโลก
ที่เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคและทุกระดับรายได้

สุขภาพจิต

ระบบเรือนจำหลายแห่งทั่วโลกรายงานว่า จำนวนผู้ถูกคุมขังที่มีความต้องการด้านสุขภาพจิตซับซ้อนและร้ายแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาเชิงระบบที่ทวีความรุนแรงขึ้น เรือนจำทำหน้าที่เป็นสถานดูแลสุขภาพจิตโดยพฤตินัยมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งที่มักไม่มีทรัพยากรหรือศักยภาพของผู้เชี่ยวชาญเพียงพอที่จะให้การดูแลอย่างเหมาะสม การทบทวนงานวิจัยในปี พ.ศ. 2568 ซึ่งครอบคลุม 43 ประเทศ แสดงให้เห็นถึงระดับของความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองในเรือนจำ โดยพบความชุกสูงของภาวะซึมเศร้า โรคจิต โรคอารมณ์สองขั้ว และโรคจิตเภท และประมาณการว่า ผู้ต้องขังทั่วโลกอย่างน้อย 1 ใน 7 คน มีความเจ็บป่วยทางจิตขั้นรุนแรง¹⁵³

ข้อมูลระดับประเทศสะท้อนสถานการณ์ที่น่ากังวลไม่แพ้กัน ในภาคตะวันออกของเอธิโอเปีย มีรายงานว่าผู้ต้องขังร้อยละ 61 มีภาวะซึมเศร้า¹⁵⁴ ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญในอินเดียเตือนว่า แม้ตัวเลขทางการจะแสดงให้เห็นถึงวิกฤตสุขภาพจิตร้ายแรงอยู่แล้ว แต่ขนาดที่แท้จริงของปัญหาน่าจะสูงกว่านั้นมาก¹⁵⁵ ส่วนในฝรั่งเศส ผู้ที่เข้าสู่เรือนจำมีอัตราความผิดปกติทางจิตเวชสูงกว่าประชากรทั่วไปประมาณ 3 เท่า¹⁵⁶

จีน โตโก และเวียดนามต่างรายงานจำนวนผู้ต้องขังที่มีปัญหาสุขภาพจิตร้ายแรงเพิ่มขึ้นเช่นกัน¹⁵⁷ ในฟิลิปปินส์ ความต้องการบริการสุขภาพจิตในเรือนจำที่เพิ่มขึ้นเชื่อมโยงกับการขยายเขตติดต่อสูงชัน ขณะที่ในฟินแลนด์ มีรายงานว่าผู้ต้องขังมีความผิดปกติทางจิตเวชโรคจิต และแนวโน้มฆ่าตัวตายในระดับสูงเป็นพิเศษ¹⁵⁸

การขาดแคลนบุคลากรและบริการด้านสุขภาพจิตยังเพิ่มภาระจากความต้องการด้านสุขภาพจิตของผู้ต้องขังซึ่งอยู่ในระดับสูงอยู่แล้ว ในประเทศแถบละตินอเมริกา การจัดบริการสุขภาพจิตภายในเรือนจำยังคงไม่เพียงพออย่างยิ่ง¹⁵⁹ ในรัฐคาเมรูนปีสประเทศเม็กซิโก มีนักจิตวิทยาเพียง 13 คนทำหน้าที่ดูแลผู้ต้องขังกว่า 4,000 คน¹⁶⁰ ในสาธารณรัฐโดมินิกัน มีนักจิตวิทยา 27 คน และจิตแพทย์ 10 คน กระจายอยู่ในสถานคุมขัง 44 แห่ง หรือคิดเป็นนักจิตวิทยาประมาณ

1 คนต่อผู้ต้องขัง 925 คน¹⁶¹ ส่วนในโบลิเวีย มีนักจิตวิทยา 22 คนและจิตแพทย์ 3 คน รับผิดชอบผู้ต้องขังทั่วประเทศมากกว่า 33,000 คน¹⁶²

การศึกษาที่มีผู้เข้าร่วม 97 คน จาก 23 ประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา ระบุประเด็นท้าทายที่ควรได้รับความสำคัญจำนวน 38 ประการสำหรับการพัฒนาสุขภาพจิตในเรือนจำ หลายประเด็นเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างบุคลากรทั้งฝ่ายคลินิกและฝ่ายที่ไม่ใช่ทางคลินิก ซึ่งยืนยันว่าการขาดแคลนบุคลากรเป็นความท้าทายร่วมกันทั่วภูมิภาค¹⁶³ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีรายงานว่าบริการสุขภาพจิตในเรือนจำมีอยู่น้อยมาก ขณะที่ความชุกของภาวะทางจิตเวชขั้นรุนแรงยังคงสูงอย่างน่าตกใจในประเทศต่าง ๆ เช่น บังกลาเทศ อินเดีย อินโดนีเซีย เนปาล และศรีลังกา¹⁶⁴ สถานการณ์ในบางพื้นที่ของยุโรปก็น่ากังวลเช่นกัน เรือนจำทั่วไปในอิตาลีมีนักจิตวิทยาเพียง 2–5 คนต่อผู้ต้องขัง 600 คน ขณะที่มียารายงานว่าโรมาเนียมีจิตแพทย์เพียงคนเดียวรับผิดชอบระบบเรือนจำทั่วประเทศ¹⁶⁵ ในสเปน นักจิตวิทยาหนึ่งคนอาจต้องดูแลผู้ต้องขังมากกว่า 200 คน และภายหลังนักจิตวิทยาในเรือนจำถูกทำร้ายเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568 สมาคมจิตวิทยาเรือนจำแห่งสเปนได้เรียกร้องให้ดำเนินแผนความมั่นคงแห่งชาติเพื่อคุ้มครองบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในเรือนจำ¹⁶⁶

การเสียชีวิตจากการฆ่าตัวตายและเหตุการณ์ทำร้ายตนเองในเรือนจำยังคงอยู่ในระดับที่น่าตกใจ และมักรุนแรงขึ้นจากการรายงานข้อมูลต่ำกว่าความเป็นจริงและการสนับสนุนด้านสุขภาพจิตที่ไม่เพียงพอ ในอินเดีย การฆ่าตัวตายคิดเป็นร้อยละ 80 ของการเสียชีวิตในเรือนจำที่ถูกจัดประเภทว่าเป็น “การเสียชีวิตผิดธรรมชาติ” ทั้งหมด¹⁶⁷ ในอังกฤษและเวลส์ ช่วงปี พ.ศ. 2567–2568 มีเหตุการณ์ทำร้ายตนเองจำนวน 878 ครั้งต่อผู้ต้องขัง 1,000 คน และระดับการทำร้ายตนเองในเรือนจำหญิงสูงกว่าเรือนจำชายมากกว่า 8 เท่า¹⁶⁸ ในฝรั่งเศส ผู้ต้องขังมีโอกาสเสียชีวิตจากการฆ่าตัวตายสูงกว่าประชากรทั่วไป 10 เท่า¹⁶⁹ และความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในหน่วยควบคุมทางวินัยสูงกว่าประชากรผู้ต้องขังทั่วไปถึง 20 เท่า¹⁷⁰

หลักฐานยังชี้ให้เห็นว่า กลุ่มบางกลุ่มในเรือนจำเผชิญความเสี่ยงด้านสุขภาพจิตสูงเป็นพิเศษ ในอิตาลี การศึกษาเหตุการณ์ทำร้ายตนเองในกลุ่มผู้ถูกคุมขังก่อนการพิจารณาคดีพบว่า เกือบร้อยละ 90 ของเหตุการณ์เกี่ยวข้องกับบุคคลจากแอฟริกาเหนือ¹⁷¹ ในทำนองเดียวกัน งานวิจัยจากกรุงเบอร์ลินประเทศเยอรมนี พบว่าอัตราการทำร้ายตนเองสูงกว่าในกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองเยอรมัน¹⁷²

รูปแบบการทำร้ายตนเองที่สูงอย่างไม่ได้สัดส่วนในเรือนจำหญิง ซึ่งพบในอังกฤษและเวลส์ ปรากฏในระบบเรือนจำทั่วโลกเช่นกัน ในออสเตรเลีย องค์การ Sisters Inside บันทึกว่า กรอบประเมินความเสี่ยงที่ใช้ในเรือนจำมักตีความภาวะบอบช้ำทางจิตใจและกลยุทธ์ที่บุคคลใช้เพื่อเอาตัวรอดว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ส่งผลให้ระยะเวลาการคุมขังยาวนานขึ้น และบั่นทอนการกลับคืนสู่สังคม ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วนต่อผู้หญิงชาวอะบอริจินและชาวเกาะช่องแคบทอร์เรส รายงานของ PRI ในปี พ.ศ. 2569 ซึ่งศึกษาผู้หญิงในเรือนจำ 3 แห่งของยูกันดา พบว่า ผู้หญิงร้อยละ 54.7 มีความผิดปกติทางจิต และในจำนวนดังกล่าว ร้อยละ 56 ถูกพิพากษาลงโทษผ่านกระบวนการต่อรองคำรับสารภาพ¹⁷³

ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตจำนวนมากเกินไปต้องเข้าสู่เรือนจำเนื่องจากช่องว่างของบริการสุขภาพจิตเฉพาะทางในชุมชน ปัญหานี้เป็นข้อกังวลระดับโลกที่เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคและทุกระดับรายได้ ในเคนยา การขาดโครงการแทรกแซงด้านสุขภาพจิตตั้งแต่ระยะแรกเชื่อมโยงกับอัตราการคุมขังที่สูง¹⁷⁴ ในมาลาวี ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตมักถูกควบคุมตัวในเรือนจำเป็นเวลานานระหว่างรอการประเมินสุขภาพจิต¹⁷⁵ ส่วนในยุโรป มีตัวอย่างล่าสุดหลายกรณีที่บุคคลถูกส่งเข้าเรือนจำเนื่องจากไม่มีสถานพยาบาลที่เหมาะสม เช่น ในฝรั่งเศสและอิตาลี¹⁷⁶ เรือนจำยังคงถูกใช้คุมขังผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตขั้นรุนแรง อันเป็นผลจากการขาดแคลนงบประมาณอย่างยาวนานสำหรับโครงการสุขภาพจิต รวมถึงในชุดานใต้¹⁷⁷ และแอฟริกาใต้¹⁷⁸

แนวโน้มล่าสุดในการรับมือกับปัญหาสุขภาพจิตในเรือนจำ ได้แก่ การขยายตัวของโครงการช่วยเหลือโดยเพื่อนผู้ต้องขังซึ่งมีต้นทุนต่ำและพิสูจน์แล้วว่าประสบความสำเร็จในหลายภูมิภาค ในยูกันดา รูปแบบการบำบัดด้วยการพูดคุยในกลุ่มขนาดเล็กซึ่งดำเนินการโดยเพื่อนผู้ต้องขังให้ผลเชิงบวกในการรับมือกับภาวะซึมเศร้า ลดอัตราการฆ่าตัวตายและปรับปรุงพฤติกรรม¹⁷⁹ ในลอสแอนเจลิส โครงการที่ฝึกอบรมผู้ต้องขังให้เป็นผู้ช่วยด้านสุขภาพจิตได้กลายเป็นต้นแบบระดับชาติสำหรับการดูแลสุขภาพจิตในเรือนจำ¹⁸⁰ ส่วนงานวิจัยล่าสุดในอังกฤษพบว่า แนวทางการดูแลสุขภาพจิตที่คำนึงถึงผลกระทบจากภาวะบอบช้ำทางจิตใจ รวมถึงการช่วยเหลือโดยเพื่อนผู้ต้องขัง ช่วยให้เยาวชนรู้สึกว่าคุณสามารถปรับตัวและฟื้นตัว เสริมพลัง และมีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น¹⁸¹ นอกจากนี้ การให้สมาชิกในครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมยังได้รับการยอมรับมากขึ้นว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่า รวมถึงในการป้องกันการฆ่าตัวตาย¹⁸²

พัฒนาการที่สำคัญและดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่องอีกประการหนึ่ง ณ จุดเชื่อมโยงระหว่าง

สุขภาพจิตกับเรือนจำ คือการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของการใช้เทคโนโลยี รวมถึง AI เครื่องมือเหล่านี้ถูกนำมาใช้เพื่อคาดการณ์พฤติกรรมฆ่าตัวตาย วินิจฉัยและรักษาปัญหาสุขภาพจิต และจัดการฝึกอบรมผ่านเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน โดยมักเป็นมาตรการตอบสนองต่อการขาดแคลนบริการสุขภาพจิตเฉพาะทางในเรือนจำ¹⁸³ การบำบัดด้วย AI ที่คำนึงถึงบาดแผลทางจิตใจยังคงได้รับการขยายไปยังสถานคุมขังหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นผลลัพธ์เชิงบวกในกลุ่มผู้เข้าร่วม¹⁸⁴ รวมถึงการลดลงของพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนระเบียบวินัย¹⁸⁵

ในเรือนจำของฟินแลนด์ มีการผสมผสานการบำบัดที่มุ่งเน้นความเมตตากรุณาเข้ากับการฝึกอบรมด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือนสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มสาว ซึ่งให้ผลลัพธ์เชิงบวกเช่นกัน¹⁸⁶ การให้คำปรึกษาทางไกล เช่น จิตเวชทางไกล (telepsychiatry) ยังคงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนสุขภาพจิตในเรือนจำของเอเชีย เพื่อช่วยลดช่องว่างของบริการสุขภาพจิตภายในเรือนจำ รวมถึงในอินเดีย ซึ่งมีการทดลองใช้จิตเวชทางไกลในสถานคุมขังบางแห่ง¹⁸⁷ การทบทวนบริการ

จิตเวชทางไกลในกรีซโดยผู้ที่มีประสบการณ์ตรงยังสะท้อนถึงประสบการณ์เชิงบวกต่อบริการดังกล่าว¹⁸⁸

การให้ผู้มีประสบการณ์ตรงเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะนักวิจัยร่วมเป็นแนวโน้มใหม่ในการวิจัยด้านสุขภาพจิตในเรือนจำ เนื่องจากแนวทางดังกล่าวมีคุณค่าในการทำความเข้าใจและพัฒนาการดูแลรักษา รวมถึงในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา แนวทางนี้ยังถูกนำมาใช้ในการศึกษาในอังกฤษและเวลส์ เช่น การศึกษาประเด็นการทำร้ายตนเอง¹⁸⁹

การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการให้บริการสุขภาพจิตยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการอุดช่องว่างในการดูแลและรักษา รวมทั้งช่วยนำความเชี่ยวชาญที่จำเป็นเข้ามาสู่ระบบ ตัวอย่างเช่น ในไนจีเรีย หน่วยงานรัฐได้ร่วมมือกับภาคประชาสังคมเพื่อผลักดันการปฏิรูประบบสุขภาพจิตในเรือนจำ¹⁹⁰ ขณะที่ความร่วมมือรูปแบบใหม่ระหว่างหน่วยงานรัฐกับภาคประชาสังคมในกัมพูชามุ่งเพิ่มการสนับสนุนแก่เยาวชนที่มีปัญหาสุขภาพจิต รวมถึงผู้ที่อยู่ในเรือนจำ¹⁹¹

ส่วนที่สี่

การบริหารจัดการเรือนจำ

ความมั่นคงและความรุนแรง

ความรุนแรงเป็นองค์ประกอบสำคัญของชีวิตในเรือนจำในระดับที่แตกต่างกันไป และก่อให้เกิดผลกระทบร้ายแรงทั้งต่อผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำ ความรุนแรงในเรือนจำไม่เพียงคุกคามสุขภาพกายและสุขภาพจิตเท่านั้น แต่ยังบั่นทอนประสิทธิภาพของการแก้ไขฟื้นฟู การกลับคืนสู่สังคม และการบริหารจัดการเรือนจำโดยรวม

ข้อมูลทางการล่าสุดจากอังกฤษและเวลส์ยืนยันว่า ความแออัดมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับระดับความรุนแรงในเรือนจำ โดยการอยู่ในเรือนจำที่แออัดเพิ่มโอกาสที่บุคคลจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์รุนแรงร้อยละ 19¹⁹² ความแออัดยังเชื่อมโยงกับอัตราความรุนแรงที่สูงขึ้นในระบบเรือนจำอื่น ๆ เช่น เปรูชเวียนา กวาเดอลูป¹⁹³ เบลเยี่ยม¹⁹⁴ ไอร์แลนด์¹⁹⁵ และออสเตรเลีย¹⁹⁶

การเสียชีวิตจากความรุนแรงในเรือนจำ ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับองค์การอาชญากรรม (โปรดดูหัวข้อ ประเด็นนำจับตามอง: องค์การอาชญากรรม) พบอย่างแพร่หลายในบางประเทศ ในเอกวาดอร์ มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ในเรือนจำอย่างน้อย 663 คน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ท่ามกลางระดับความรุนแรงที่เพิ่มสูงขึ้น เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 มีรายงานว่าผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 7 คน จากเหตุจลาจลในเรือนจำแห่งหนึ่งในรัฐเวรากูซ ประเทศเม็กซิโก นอกจากนี้ ยังมีผู้เสียชีวิตหลายคนระหว่างความพยายามหลบหนีออกจากเรือนจำในทาจิกิสถานเมื่อต้นปี พ.ศ. 2568¹⁹⁷

ในช่วงปีที่ผ่านมา ความรุนแรงในเรือนจำยังเชื่อมโยงกับความไม่สงบและความขัดแย้งในสังคมวงกว้างมากขึ้น เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ในโมซัมบิก มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 33

คน จากเหตุจลาจลในเรือนจำ และมีผู้หลบหนีมากกว่า 1,500 คน ท่ามกลางการประท้วง ผลการเลือกตั้งที่มีข้อโต้แย้ง เดือนกันยายน พ.ศ. 2568 ในเนปาล มีผู้เสียชีวิตในเรือนจำอย่างน้อย 3 คน และผู้หลบหนีมากกว่า 15,000 คน เมื่อเกิดการประท้วงต่อต้านรัฐบาล¹⁹⁸ ส่วนในเฮติ การหลบหนีของผู้ต้องขังหลายพันคนในปี พ.ศ. 2568 เชื่อมโยงกับการขยายตัวของกลุ่มติดอาวุธ ตลอดจนการทุจริตและความแออัดในระบบเรือนจำ¹⁹⁹

ยังคงมีรายงานเกี่ยวกับความรุนแรงระหว่างผู้ต้องขังซึ่งเกี่ยวข้องกับลำดับชั้นอำนาจภายในเรือนจำ โดยเฉพาะเมื่อหน่วยงานรัฐไม่สามารถควบคุมความมั่นคงภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในไซปรัส มีข้อกังวลว่า การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดระบบควบคุมอย่างไม่เป็นทางการ²⁰⁰ ส่วนในมอลโดวา ผู้ต้องขังรายงานว่ามีการข่มขู่และการใช้ความรุนแรงโดยผู้ต้องขังบางกลุ่มเพื่อบังคับใช้กฎกับผู้อื่น²⁰¹

ขณะเดียวกัน มีการยอมรับมากขึ้นว่าการใช้แนวทางที่แตกต่างสามารถช่วยลดระดับความรุนแรงได้ เช่น การนำผู้มีประสบการณ์ตรงจากการถูกคุมขังเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ในอนาคต และการให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของบุคคลเหล่านี้ในการวิจัย²⁰² มาตรการอื่นยังรวมถึงการใช้ความเชี่ยวชาญขององค์กรภาคประชาสังคม ตัวอย่างเช่น องค์กร Chicago Beyond สนับสนุนการยกระดับความปลอดภัยในเรือนจำและสถานกักกันในชิคาโก โดยใช้กรอบการดำเนินงานด้านความปลอดภัยแบบองค์รวมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำในการยกระดับสุขภาวะทางอารมณ์ของทั้งสองฝ่าย

ภาคประชาสังคมยังมีบทบาทสำคัญในการต่อต้านการขังเดี่ยวและการทรมาน ฐานข้อมูล Mapping Solitary Confinement รวบรวมข้อมูลจาก 47 เขตอำนาจศาล โดยอธิบายเหตุผล ระยะเวลา และสภาพที่บุคคลถูกขังเดี่ยว ตลอดจนสภาพชีวิตประจำวันของพวกเขา ในปี พ.ศ. 2568 องค์กรต่อต้านการทรมานโลกและองค์กรภาคประชาสังคมมากกว่า 80 แห่งได้เปิดตัวดัชนีการทรมานโลก ซึ่งเป็นโครงการสำคัญที่จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความเสี่ยงของการทรมานทั่วโลก

ในบางสถานการณ์ การขังเดี่ยวอาจเข้าข่ายการทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายรูปแบบอื่น และยังทำให้เกิดความเสี่ยงสูงอย่างต่อเนื่องต่อการถูกทำร้ายร่างกาย ถึงกระนั้น หลายประเทศยังคงใช้มาตรการดังกล่าวเพื่อรับมือกับความรุนแรงและความไม่มั่นคงในเรือนจำ และบางกรณีใช้เจาะจงกับผู้ต้องขังบางกลุ่ม รายงานฉบับล่าสุดจากออสเตรเลียพบว่า การขังเดี่ยวในสถานควบคุมเยาวชนก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรง ทำให้วงจรของบาดแผลทางจิตใจและความเสียเปรียบดำเนินต่อไป และส่งผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วนต่อเด็กชนพื้นเมืองและเด็กพิการ²⁰³ ในสหรัฐอเมริกา มีประมาณการว่าในแต่ละวันมีบุคคลอย่างน้อย 75,000–80,000 คนถูกขังเดี่ยว โดยผลการศึกษาชี้ว่าการใช้มาตรการนี้ “ทำให้ปัญหาความรุนแรงทั้งภายในเรือนจำและในสังคมรุนแรงยิ่งขึ้น”²⁰⁴

เจ้าหน้าที่ตรวจค้นห้องขัง
ณ เมืองบัตัง จังหวัดชวากลาง
ประเทศอินโดนีเซีย ปี พ.ศ. 2562

**หน่วยงานรัฐเริ่มตระหนักมากขึ้น
ว่าเรือนจำเป็นแนวหน้าที่สำคัญ
ในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม**

ประเด็นนำจับตามอง:

องค์กรอาชญากรรม

อำนาจและอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรมภายในเรือนจำกลายเป็นข้อกังวลสำคัญเครือข่ายอาชญากรรมยังคงเติบโต ขณะที่แก๊งต่าง ๆ เข้าควบคุมพื้นที่ รับสมัครสมาชิกใหม่ และดำเนินกิจกรรมทางอาญา รวมถึงอาชญากรรมข้ามชาติจากภายในเรือนจำ เรือนจำมักกลายเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับผู้นำอาชญากรรมในการสั่งการและรับสมัครสมาชิกใหม่²⁰⁵ การเติบโตของเครือข่ายอาชญากรรมในเรือนจำเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับปัญหาผู้ต้องขังในเรือนจำ การขาดแคลนทรัพยากร การทุจริตของเจ้าหน้าที่ และการกำกับดูแลที่อ่อนแอ²⁰⁶ ในทางกลับกัน ระบบตุลาการและระบบควบคุมตัวที่เข้มแข็งสามารถปรับตัวต่อองค์กรอาชญากรรมได้มากกว่า²⁰⁷

ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับแก๊งอาชญากรรมยังคงแพร่หลายในเรือนจำของละตินอเมริกา ซึ่งเรือนจำหลายแห่งกลายเป็นศูนย์กลางอาชญากรรมและศูนย์บัญชาการของกลุ่มค้ายาเสพติดบางกลุ่มในภูมิภาค²⁰⁸ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568 หน่วยงานในเอกวาดอร์ประกาศว่าจะถอนกำลังทหารออกจากเรือนจำ หลังจากเข้าประจำการเป็นเวลา 18 เดือน เพื่อรับมือองค์กรอาชญากรรม หลายกรณีของการเสียชีวิตในเรือนจำในเอกวาดอร์ระหว่างปี พ.ศ. 2568 อย่างน้อย 72 ราย เชื่อมโยงกับความรุนแรงจากแก๊งอาชญากรรม

ในบราซิล มีรายงานว่าผู้ต้องขังประมาณ 600,000 คน จากความผิดเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม การกำกับดูแลที่อ่อนแอทำให้ผู้ต้องขังสามารถบริหารควบคุมสถานคุมขังได้²⁰⁹ ขณะที่การลักลอบนำยาเสพติด โทรศัพท์ และอาวุธเข้าเรือนจำเป็นแหล่งรายได้สำคัญของกลุ่มองค์กรอาชญากรรม²¹⁰ การเสียชีวิตในเรือนจำเม็กซิโกมักเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม รวมถึงกรณีผู้เสียชีวิต 7 คนในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ระหว่างเหตุจลาจลที่เกี่ยวกับการกรรโชกและการใช้อำนาจโดยสมาชิกกลุ่มองค์กรอาชญากรรม

ในเวเนซุเอลา ผู้นำแก๊งอาชญากรรมที่ดำเนินงานจากภายในเรือนจำสามารถประสานเครือข่ายอาชญากรรมทั่วประเทศได้อย่างค่อนข้างเสรี ท่ามกลางสภาพการคุมขังที่เลวร้ายและการทุจริต

แก๊งอาชญากรรมกำลังขยายอิทธิพลในเรือนจำของภูมิภาคอื่น รวมถึงยุโรป ซึ่งหน่วยงานรัฐกังวลมากขึ้นถึงผลกระทบต่อความมั่นคงในวงกว้าง และความจำเป็นในการพัฒนามาตรการป้องกันและความร่วมมือระหว่างประเทศ²¹¹ เดือนเมษายน พ.ศ. 2568 เรือนจำหลายแห่งในฝรั่งเศสถูกโจมตีอย่างรุนแรง มีการเผารถยนต์และใช้อาวุธอัตโนมัติยิงใส่สถานคุมขัง โดยรัฐมนตรีของรัฐบาลระบุว่า เหตุการณ์ดังกล่าวน่าจะเป็นการตอบโต้การปราบปรามการค้ายาเสพติดและองค์กรอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น

ในอังกฤษและเวลส์ หน่วยงานตรวจสอบแสดงความกังวลว่า แก๊งอาชญากรรมกำลังเข้าควบคุมเรือนจำด้วยการเจาะจงและติดสินบนเจ้าหน้าที่ที่ยังขาดประสบการณ์²¹² ในแอฟริกาใต้ มีรายงานว่าองค์กรอาชญากรรมแทรกซึมเข้าไปในเรือนจำในช่วงปีที่ผ่านม²¹³ และในนิวซีแลนด์ ผู้ต้องขังมากถึงหนึ่งในสามอาจเกี่ยวข้องกับแก๊งอาชญากรรม ซึ่งอิทธิพลที่เพิ่มขึ้นส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อวัฒนธรรมและระดับความรุนแรงในเรือนจำ²¹⁴ ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568 ตรินิแดดและโตเบโกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นครั้งที่สอง ท่ามกลางข้อกังวลอย่างร้ายแรงเกี่ยวกับภัยคุกคามที่มีการประสานงานจากแก๊งองค์กรอาชญากรรม ทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ²¹⁵

เจ้าหน้าที่เรือนจำเผชิญความเสี่ยงอย่างมากจากองค์กรอาชญากรรม ทั้งการข่มขู่ การบังคับให้ทุจริต การใช้ความรุนแรงโดยตรง และการจับเป็นตัวประกัน (โปรดดูหัวข้อเจ้าหน้าที่) แก๊งต่าง ๆ มักรับสมัครเจ้าหน้าที่โดยเจาะจงความเปราะบางส่วนบุคคล ใช้ประโยชน์จากคำตอบแทนคำ ขวัญกำลังใจต่ำ และกระบวนการตรวจสอบประวัติผู้สมัครที่ไม่มีประสิทธิภาพ ในเดือนมกราคม

พ.ศ. 2569 เจ้าหน้าที่เรือนจำหลายสิบคนถูกจับเป็นตัวประกันในเรือนจำของกัวเตมาลา ซึ่งเชื่อมโยงกับการก่อความไม่สงบเพื่อต่อต้านการยกเลิกสิทธิพิเศษของผู้นำแก๊งที่ถูกคุมขัง²¹⁶ ในการโจมตีเรือนจำฝรั่งเศสในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 มีการข่มขู่เจ้าหน้าที่ถึงบ้านพักและการโจมตียานพาหนะของเจ้าหน้าที่²¹⁷

หน่วยงานรัฐตระหนักมากขึ้นว่า เรือนจำเป็นแนวหน้าที่สำคัญในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม ในหมู่เกาะแปซิฟิก ซึ่งเชื่อว่าภัยคุกคามกำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว²¹⁸ มีข้อเสนอว่าหน่วยงานเรือนจำควรเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติและองค์กรอาชญากรรม รวมถึงการสนับสนุนการแก้ไขฟื้นฟูบุคคลที่ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิด²¹⁹

บางประเทศหันไปใช้เรือนจำความมั่นคงสูงและการบริหารแบบทหารเพื่อตอบสนององค์กรอาชญากรรมดังกล่าว ตัวอย่างเช่น “เรือนจำขนาดใหญ่” ของเอลซัลวาดอร์ ซึ่งควบคุมตัวบุคคลจำนวนมากที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นสมาชิกแก๊งองค์กรอาชญากรรม รวมถึงผู้ที่ถูกส่งกลับจากสหรัฐอเมริกาในระหว่างปี²²⁰ ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2569 กัวเตมาลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นเวลา 30 วันเพื่อรับมือความรุนแรงของแก๊งอาชญากรรม รวมถึงการก่อความไม่สงบและการจับเจ้าหน้าที่เรือนจำเป็นตัวประกัน²²¹

คอस्टาริกาเปิดเรือนจำความมั่นคงสูงแห่งใหม่ซึ่งก่อสร้างโดยได้รับการสนับสนุนจากเอลซัลวาดอร์ ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2569 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม²²² ในปีดังกล่าว ยังมีการประกาศก่อสร้างเรือนจำขนาดใหญ่ในอาร์เจนตินา ซึ่งคาดว่าจะเปิดในปี พ.ศ. 2569²²³ ขณะที่ฝรั่งเศสเปิดเผยแผนก่อสร้างเรือนจำขนาดใหญ่ในเฟรนช์เกียนา เพื่อแยกผู้ค้ายาเสพติดออกจากแก๊ง²²⁴ อย่างไรก็ตาม มาตรการที่เน้นความมั่นคงสูงก่อให้เกิดข้อกังวลด้านสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง มีรายงานว่าบุคคลถูกควบคุมตัวโดย

ไม่สามารถติดต่อโลกภายนอก ถูกทำร้ายร่างกายอย่างเป็นระบบและรุนแรง และถูกล่วงละเมิดทางเพศในเรือนจำความมั่นคงสูง “CECOT” ในเวเนซุเอลา²²⁵

การใช้เทคโนโลยีของแก๊งในเรือนจำกำลังเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน เทคโนโลยีก็เป็น

เครื่องมือสำคัญในการควบคุมอิทธิพลของแก๊งเช่นกัน โซปรัสประกาศแผนรบกวนสัญญาณโทรศัพท์มือถือเพื่อลดองค์กรอาชญากรรมภายในเรือนจำ²²⁶ อังกฤษและเวลส์ใช้เทคโนโลยีต่อต้านโดรนเพื่อป้องกันการลักลอบนำยาเสพติดและสิ่งของต้องห้าม

เข้าเรือนจำ²²⁷ เนเธอร์แลนด์ออกกฎหมายใหม่ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 เพื่อรับมือองค์กรอาชญากรรมที่ดำเนินการจากเรือนจำ โดยจำกัดการติดต่อกับโลกภายนอก เพิ่มการติดตามการสื่อสาร และยกระดับการเฝ้าระวัง²²⁸

เรือนจำในภาวะสงคราม

ในปี พ.ศ. 2568 มีประชากรประมาณ 831 ล้านคน หรือประมาณหนึ่งในหกของประชากรโลก เผชิญกับความขัดแย้งตามข้อมูลของโครงการ Armed Conflict Location & Event Data (ACLED)²²⁹ เมื่อผู้คนจำนวนมากขึ้นอาศัยอยู่ในพื้นที่ความขัดแย้งและแรงกดดันทางสังคมรุนแรงขึ้น เรือนจำกลับยังคงถูกละเลยจากผู้ปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม และมักไม่ถูกรวมอยู่ในยุทธศาสตร์การสร้างสันติภาพและการฟื้นฟูหลังความขัดแย้ง

แม้ชะตากรรมของผู้ต้องขังทางการเมืองจะได้รับความสนใจมากขึ้น แต่ประสบการณ์ของผู้ที่ถูกควบคุมตัวภายใต้ระบบยุติธรรมทางอาญาทั่วไปกลับมักถูกมองข้าม บุคคลที่ถูกคุมขัง ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลทางอาญาหรือเกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ยังคงเผชิญความรุนแรง ความแออัด และข้อจำกัดในการเข้าถึงความยุติธรรมระหว่างความขัดแย้งทางอาวุธ

เรือนจำได้รับผลกระทบโดยตรงจากความขัดแย้งทางอาวุธในหลายภูมิภาค เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568 การโจมตีทางอากาศของอิสราเอลต่อเรือนจำเอวินในกรุงเตหะรานทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 80 คน และบาดเจ็บอีกจำนวนมาก²³⁰ เมื่อความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกา อิสราเอล และอิหร่านรุนแรงขึ้นหลังเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 มีรายงานว่าสถานการณ์ในเรือนจำบางแห่งของอิหร่านเข้าสู่ภาวะวิกฤต สำนักงานสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติระบุว่า แดนควบคุมตัวหลายส่วนถูกปิดล็อก ผู้ถูกควบคุมตัวเผชิญการขาดแคลนอาหารและการรักษาพยาบาลอย่างรุนแรง

ขณะที่การดัดระบบโบราณคดีเพิ่มความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง นอกจากนี้ ยังมี “ความเสี่ยงที่การประหารชีวิตและการดำเนินคดีด้วยข้อหาความมั่นคงแห่งชาติจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงข้อหาจรรยาบรรณต่อผู้ที่ถูกมองว่ามีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศหรือวิพากษ์วิจารณ์รัฐ”²³¹

ในยูเครน สถานคุมขังอย่างน้อย 10 แห่งถูกยึดครองโดยรัสเซียนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 และมีผู้ถูกอพยพมากกว่า 5,000 คนออกจากสถานคุมขัง 12 แห่ง การโจมตีเรือนจำ Bilenkivska ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568 ทำให้ผู้ถูกคุมขังเสียชีวิต 17 คน บาดเจ็บ 36 คน และเจ้าหน้าที่เสียชีวิต 6 คน

นอกจากการโจมตีโดยตรง ความขัดแย้งทางอาวุธยังรบกวนการทำงานของระบบตุลาการและระบบเรือนจำ ในเลบานอน การทำลายศาลทางตอนใต้และการปิดสถานที่อื่นทำให้การพิจารณาคดีล่าช้ายิ่งขึ้น และซ้ำเติมปัญหาการเข้าถึงความยุติธรรมที่มีอยู่เดิม เรือนจำขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศจึงจัดตั้งห้องพิจารณาคดีภายในเรือนจำ โดยนำผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ศาลและทนายความเข้ามาพบผู้ถูกควบคุมตัวโดยตรง ในเอธิโอเปีย การทำลายศาลหลักและสถานที่ตำรวจส่งผลกระทบรุนแรงต่อการเคลื่อนย้ายผู้ต้องขัง การพิจารณาคดี และการบริหารงานยุติธรรม

ท่ามกลางความขัดแย้งทางอาวุธและการควบคุมโดยรัฐอย่างจำกัดในเฮติ กลุ่มติดอาวุธบุกเรือนจำในเมืองมีเรบาแลและปล่อยผู้ถูกควบคุมตัวประมาณ 500 คน แสดงให้เห็นว่าระบบเรือนจำไม่สามารถคุ้มครอง

ผู้ถูกควบคุมตัวหรือรักษาการควบคุมตัวโดยชอบด้วยกฎหมายในระหว่างความขัดแย้งได้²³² ในกรุงโมกาดิชู การโจมตีเรือนจำขนาดใหญ่โดยกลุ่มอัลชาบับในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 ทำให้ผู้ถูกควบคุมตัวได้รับการปล่อยตัวโดยกลุ่มติดอาวุธ²³³

ความรุนแรงทางเพศยังคงเป็นเครื่องมือควบคุมที่แพร่หลายและจงใจใช้ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางอาวุธ และก่อให้เกิดผลกระทบร้ายแรงต่อบุคคลในเรือนจำ การสอบสวนอิสระของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติรายงานว่าหน่วยงานและบุคลากรรัสเซียในดินแดนที่ถูกยึดครองใช้การข่มขืน ความรุนแรงทางเพศ และการบังคับให้เปลือยกายต่อผู้หญิงที่ถูกคุมขังอย่างเป็นระบบ ซึ่งเข้าข่ายการทรมาน รวมถึงการตรวจร่างกายที่ทำให้อับอาย และการกระทำที่ลดทอนศักดิ์ศรีต่อหน้าเจ้าหน้าที่ชาย²³⁴ ความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศยังเกิดขึ้นต่อทั้งผู้ชายและผู้หญิงในสถานควบคุมตัวทางทหารและเรือนจำของอิสราเอลมากกว่า 10 แห่ง รวมถึงเรือนจำเนกฟและค่าย Sde Teiman สำหรับผู้ชาย และเรือนจำ Damon กับ Hasharon สำหรับผู้หญิง²³⁵

ภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังผ่านการตรวจสอบโดยอิสระ การให้บริการโดยตรง และการปฏิรูประบบยุติธรรม ตัวอย่างเช่น ในปาเลสไตน์ องค์กร Defence for Children Palestine เข้าเยี่ยมสถานควบคุมเด็กเป็นประจำ เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย สังคม และจิตวิทยา พร้อมทั้งบันทึกกรณีการละเมิด²³⁶

ในชุดาน เรือนจำ 18 แห่งกลับมาเปิดดำเนินการหลังปิดไปเนื่องจากความขัดแย้ง แต่ดำเนินการภายใต้สภาพที่เสื่อมโทรมอย่างรุนแรง ทั้งโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่ดี การเข้าถึงน้ำสะอาดที่จำกัดหรือไม่มีเลย และช่องว่างขนาดใหญ่ด้านบริการพื้นฐาน PRI ได้สนับสนุนกรมราชทัณฑ์ ชุดานในการปรับปรุงสภาพการคุมขัง โดยจัดตั้งและจัดหาอุปกรณ์ให้คลินิก เจาะบ่อเพื่อให้เข้าถึงน้ำสะอาด และจัดหาสิ่งของจำเป็นเพื่อพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ในชีวิต

ประจำวัน เช่น ที่นอน นอกจากนี้ PRI ยังดำเนินงานเกี่ยวกับความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งและอุปสรรคในการเข้าถึงความยุติธรรม ผ่านความช่วยเหลือทางกฎหมายที่มีผู้รอดชีวิตเป็นศูนย์กลาง การสนับสนุนด้านจิตสังคม และการส่งต่อ การจัดตั้งบริการช่วยเหลือทางกฎหมายที่คำนึงถึงเพศภาวะในเรือนจำ และการเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมที่อยู่บนพื้นฐานสิทธิและตอบสนองต่อความแตกต่างทางเพศ

ในลิเบีย แม้จะมีภัยคุกคามอย่างต่อเนื่องและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ซับซ้อนจากความขัดแย้ง แต่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบอย่างเป็นทางการสองชุดในกรุงตริโปลีและเบงกาซีในปี พ.ศ. 2568 เพื่อกำกับดูแลสถานคุมขัง ประเมินความชอบด้วยกฎหมายของการคุมขัง และส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานกฎหมายและสิทธิมนุษยชน²³⁷

เจ้าหน้าที่

ผู้บริหารและหน่วยงานเรือนจำในหลายภูมิภาคระบุเพิ่มขึ้นว่า การสรรหา การรักษา บุคลากร สุขภาวะ และความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ เป็นความท้าทายเร่งด่วนที่สุดประการหนึ่งของระบบเรือนจำที่ทำงานเกินขีดความสามารถ แรงกดดันเหล่านี้รุนแรงขึ้นทุกปีจากความแออัด ทรัพยากรที่จำกัด และสภาพแวดล้อมการทำงานที่ซับซ้อนและมีภาระมากขึ้น ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรเรือนจำได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นในระดับนานาชาติซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มข้างต้นในระดับโลก

ในปี พ.ศ. 2568 ผู้เชี่ยวชาญจาก 10 ประเทศในยุโรปร่วมประชุมผ่าน EuroPris เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางด้านสุขภาวะของเจ้าหน้าที่และพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลแบบโต้ตอบซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ที่รวมคำแนะนำอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับสุขภาวะเข้ากับแบบประเมินตนเองสำหรับเรือนจำ สมาคมราชทัณฑ์และเรือนจำนานาชาติยังยกระดับสุขภาวะของเจ้าหน้าที่ที่เป็นประเด็นสำคัญระดับโลก โดยการประชุมประจำปี พ.ศ. 2568 มุ่งเน้นสุขภาวะของทุกคนในชุมชนเรือนจำ รวมถึงยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อสนับสนุนเจ้าหน้าที่และพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ช่องว่างด้านข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่เรือนจำยังมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในบางภูมิภาค ข้อมูลจากฐานข้อมูลประชากรผู้ต้องขังของ ILANUD ระบุว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำเป็นกลุ่มที่มีข้อมูลน้อยที่สุดกลุ่มหนึ่งในระบบสถิติเรือนจำของละตินอเมริกาและแคริบเบียน

ทำให้หน่วยงานรัฐประเมินความต้องการด้านบุคลากร สภาพการทำงาน และขีดความสามารถของสถาบันได้ยาก²³⁸

ความรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่ยังคงเป็นข้อกังวลต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเรือนจำที่แออัด มีวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ปลอดภัย หรือถูกครอบงำโดยองค์กรอาชญากรรม (*โปรดดูหัวข้อ องค์กรอาชญากรรม*)

ในไอร์แลนด์เหนือ หลักฐานแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ชัดเจนระหว่างการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้ต้องขังกับจำนวนการทำร้ายเจ้าหน้าที่ ซึ่งสูงที่สุดในรอบ 4 ปี²³⁹ ในเนเธอร์แลนด์ การศึกษาจากเจ้าหน้าที่เรือนจำ 350 คนพบว่า แทบทุกคนเคยเผชิญความรุนแรงในการทำงาน และบางคนถูกข่มขู่ถึงบ้านพัก²⁴⁰ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอินเดียเมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. 2568 ส่งผลให้เจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับบาดเจ็บ ภายหลังผู้ต้องขังได้ก่อเหตุโจมตีร่วมกันโดยใช้อาวุธที่ประดิษฐ์ขึ้นเอง²⁴¹ ส่วนในอังกฤษและเวลส์ ท่ามกลางวิกฤตความแออัดและการขาดแคลนบุคลากร มีการบันทึกเหตุทำร้ายเจ้าหน้าที่มากกว่า 10,500 ครั้งในช่วง 12 เดือนจนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568²⁴²

ความท้าทายอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องและยังซ้ำเติมสถานการณ์คือ แรงกดดันที่ส่งผลให้บุคลากรเรือนจำเผชิญกับความเครียดและความรู้สึกไม่มั่นคง ยังทำให้งานในเรือนจำมีความน่าสนใจลดลง และยากต่อการดึงดูดและรักษามูลค่าการให้ประกอบอาชีพนี้ในระยะยาว ความยากลำบากในการสรรหามูลค่าการจึงกลายเป็นปัญหาที่พบทั่วไปใน

ระบบเรือนจำทั่วโลก ในฝรั่งเศส มีตำแหน่งว่างประมาณ 5,000 ตำแหน่งในปี พ.ศ. 2568²⁴³ ในสโลวีเนีย ตำแหน่งงานร้อยละ 10 ยังไม่มีผู้ปฏิบัติงาน ขณะที่รัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา มีอัตราตำแหน่งว่างสูงถึงร้อยละ 50 ในดัตช์แคริบเบียน กิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูขั้นพื้นฐานในเรือนจำต้องยกเลิกเนื่องจากขาดเจ้าหน้าที่²⁴⁴

หน่วยงานเรือนจำใช้มาตรการหลากหลายเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนบุคลากร บางรัฐในสหรัฐอเมริกาลดอายุขั้นต่ำในการสมัครงานจาก 21 ปี เหลือ 18 ปี²⁴⁵ อังกฤษและเวลส์พึ่งพาการสรรหาเจ้าหน้าที่จากต่างประเทศมากขึ้น แอนติกาและบาร์บูดา ประชาสัมพันธ์งานเรือนจำผ่านสื่อท้องถิ่น ส่วนเวลส์เทิร์นออสเตรเลียร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเพื่อสรรหามูลค่าการทางการแพทย์ประจำเรือนจำ เบลเยี่ยมพิจารณาจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเอกชนในเรือนจำที่แออัดเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนบุคลากรอย่างรุนแรง

ขณะที่ต้นปี พ.ศ. 2569 นายกรัฐมนตรีนครนิวยอร์กแต่งตั้งอดีตผู้ต้องขังเป็นหัวหน้ากรมราชทัณฑ์เป็นครั้งแรก เพื่อนำประสบการณ์ตรงมาใช้ในตำแหน่งดังกล่าว

รายงานหลายฉบับชี้ให้เห็นข้อกังวลที่เพิ่มขึ้นต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเจ้าหน้าที่เรือนจำและเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ ขณะที่ระบบต้องรับมือกับความเครียด ภาวะหมดไฟ และความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ในเกาหลีใต้ เจ้าหน้าที่เรือนจำเกือบ 1 ใน 5 คนประเมินว่าตนอยู่ในกลุ่มเสี่ยงสูงด้าน

สุขภาพจิต และเกือบ 1 ใน 10 คนรายงานว่าเคยพยายามหรือเคยคิดฆ่าตัวตาย โดยงานวิจัยเน้นถึงแรงกดดันต่อผู้ที่ต้องทำงานใกล้ชิดกับผู้ทำร้ายตนเอง²⁴⁶ ผลสำรวจในกายอานาและซิริลพบระดับความเหนื่อยล้า ความเครียด และข้อสงสัยเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิตในหมู่เจ้าหน้าที่ในระดับสูง²⁴⁷ ส่วนในโตโก การขาดแคลนบุคลากรและทรัพยากรอย่างยาวนานทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานเป็นกะยาวนาน (สูงสุดถึง 72 ชั่วโมง) โดยได้รับการสนับสนุนอย่างจำกัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าช่องว่างด้านทรัพยากรยิ่งซ้ำเติมความเสี่ยงต่อสุขภาพของบุคลากร²⁴⁸

ในระดับนโยบายและการวิจัย สมาพันธ์คุมประพฤติแห่งยุโรป (Confederation of European Probation) ได้เผยแพร่การศึกษาระดับแรกที่ครอบคลุมหลายประเทศในยุโรป ซึ่งศึกษาประเด็นความเครียด ภาวะหมดไฟในการทำงาน และขวัญกำลังใจของเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ โดยผลการศึกษาค้นพบว่า สุขภาวะของเจ้าหน้าที่ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากโครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรและการออกแบบเชิงสถาบัน มากกว่าจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวของผู้ปฏิบัติงานคุมประพฤติในระดับบุคคล²⁴⁹

ความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของบุคลากรกำลังเพิ่มสูงขึ้นในภูมิภาคที่มีรายได้สูงเช่นกัน ซึ่งการมีงานวิจัยและการรายงานที่มากขึ้นช่วยให้เห็นขนาดและความรุนแรงของปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการวิจัยจากสหรัฐอเมริกาชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานในอาชีพด้านความปลอดภัยสาธารณะประเภทอื่น ๆ²⁵⁰ นอกจากนี้ ในสหราชอาณาจักร มีรายงานว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำมากกว่าครึ่งมีอาการของภาวะความเครียดหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Post-Traumatic Stress Disorder: PTSD) อันเป็นผลมาจากการพบเห็นเหตุการณ์ฆ่าตัวตาย การทำร้ายตนเอง ความรุนแรง และการได้รับการข่มขู่อย่างร้ายแรง²⁵¹ ส่งผลให้ผู้เชี่ยวชาญเรียกร้องให้มีมาตรการป้องกันและการสนับสนุนด้านสุขภาพจิตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น²⁵² ขณะที่ในเบลเยียม มีรายงานว่าจำนวนบุคลากรเรือนจำที่ขอรับบริการบำบัดทางจิตวิทยาในที่ทำงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น²⁵³ และในสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษายังพบว่าภาวะทางจิตใจรุนแรงเป็นพิเศษในกลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานกับผู้ต้องขังที่ถูกพิพากษาประหารชีวิต²⁵⁴

แนวทางตอบสนองแตกต่างกันไป จอร์เจียจัดทำแผนงานเพื่อรับมือสุขภาพและภาวะหมดไฟของเจ้าหน้าที่²⁵⁵ บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนาดำเนินโครงการเสริมขีดความสามารถของระบบเรือนจำโดยมุ่งเน้นสุขภาพจิตและสุขภาพของเจ้าหน้าที่²⁵⁶ เบลเยียมจัดบริการบำบัดฟรีและฝึกอบรมเพื่อนร่วมงานเพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่พูดคุยถึงปัญหาของตน²⁵⁷ หน่วยงานเรือนจำจากประเทศในแอฟริกาตอนใต้ประชุมกันในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 เพื่อหารือยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง รวมถึงการส่งเสริมกิจกรรมกีฬา²⁵⁸ รัฐแคลิฟอร์เนียปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเน้นย้ำการช่วยเหลือกันของบุคลากรในการตระหนักรู้และป้องกันการฆ่าตัวตาย²⁵⁹

มีการคาดการณ์ว่าการใช้ AI เพื่อทำหน้าที่บางอย่างแทนเจ้าหน้าที่เรือนจำจะเพิ่มขึ้น นักวิจารณ์บางส่วนเห็นว่า AI อาจรับผิดชอบงานอันตรายและงานประจำ ช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนบุคลากร เพิ่มความปลอดภัย ลดค่าใช้จ่าย และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่มุ่งเน้นงานที่ซับซ้อนกว่า²⁶⁰ อย่างไรก็ตาม ยังมีคำถามเรื่องจริยธรรม ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และความลำเอียงของอัลกอริทึมที่อาจก่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อบางกลุ่ม²⁶¹

การแก้ไขฟื้นฟู และการกลับคืนสู่สังคม

การแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคมได้รับการกำหนดให้เป็นวัตถุประสงค์หลักของระบบเรือนจำส่วนใหญ่มากขึ้น สะท้อนถึงการเปลี่ยนจากแนวทางที่เน้นการลงโทษอย่างชัดเจน การแก้ไขฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยมาตรการส่วนบุคคล ตุลาการ ศาล ธรรมเนียมเมือง ตลอดจนมาตรการทางสังคมร่วมกัน ได้แก่ การพัฒนาแรงจูงใจและทักษะ การฟื้นคืนสิทธิทางกฎหมาย การส่งเสริมการสนทนาเกี่ยวกับความเสียหายและการเยียวยา และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมให้เข้มแข็ง²⁶²

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำเรื้อรัง ทรัพยากรไม่เพียงพอ โครงสร้างพื้นฐานเสื่อมโทรม และการดูแลด้านการแพทย์และจิตสังคม

ที่ไม่เพียงพอ จำกัดความสามารถของเรือนจำในการเตรียมบุคคลสำหรับชีวิตหลังการปล่อยตัวอย่างมีนัยสำคัญ

ผู้ที่ออกจากเรือนจำจำนวนมากมีภาวะบอบช้ำทางจิตใจที่ลึกซึ้งและยาวนาน การศึกษาของ Prison Reform Trust ในปี พ.ศ. 2568 เกี่ยวกับผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวหลังถูกจำคุกระยะยาว พบช่องว่างสำคัญของการสนับสนุนก่อนและหลังการปล่อยตัว การติดต่อยังคงอยู่ ความยากลำบากในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี และภาวะทางจิตใจจากเงื่อนไขใบอนุญาตและการคุมประพฤติตลอดชีวิต²⁶³ หลักฐานจากออสเตรเลียแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความต้องการซับซ้อนเผชิญความเสี่ยง

สูงต่อการกระทำผิดซ้ำ ขณะที่รูปแบบการสนับสนุนที่เข้มข้น ยืดหยุ่น และมีชุมชนเป็นฐาน ซึ่งให้ความสำคัญกับที่อยู่อาศัย สุขภาพ และสวัสดิการ สามารถลดการกระทำผิดซ้ำและประหยังบประมาณสาธารณะได้อย่างมาก²⁶⁴

ข้อบกพร่องเชิงระบบเหล่านี้บั่นทอนการเข้าถึงการศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ บริการสุขภาพ และการติดต่อกับครอบครัว ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการลดการกระทำผิดซ้ำและสนับสนุนให้บุคคลยุติพฤติกรรมการกระทำผิดอย่างยั่งยืน

รายงานของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติในปี พ.ศ.

แดนเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

PRE-RELEASE SECTION

CHIANG MAI WOMEN'S CORRECTIONAL INSTITUTION

ผู้หญิงในเครื่องแบบผู้ต้องจำ
เดินตามทางเดินภายใน
แดนเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย
ของทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ ประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2563 ภาพโดยสถาบันเพื่อการ
ยุติธรรมแห่งประเทศไทย

ในบางภูมิภาคของโลก

กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป

สู่การใช้ภาษาที่มีคนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น

เมื่อกล่าวถึงบุคคลที่อยู่ใน

กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

หรือระบบกฎหมาย

2568 ระบุอุปสรรคต่อการกลับคืนสู่สังคมที่ยังคงมีอยู่ ได้แก่ การตีตราและการเลือกปฏิบัติ การให้บริการที่กระจัดกระจาย และการกีดกันผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดซึ่งก็คือผู้ต้องขังออกจากการออกแบบโครงการรายงานยังกล่าวถึงแนวปฏิบัติที่มีแนวโน้มเชิงบวก เช่น โครงการ Yellow Ribbon ในสิงคโปร์ ซึ่งสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมโดยลดการตีตราและระดมทรัพยากรสำหรับโครงการช่วยเหลือผ่านกิจกรรมสร้างความตระหนักสาธารณะ ในสาธารณรัฐเช็กองค์กร Rubikon Centrum ผลานการช่วยเหลือโดยตรง การสร้างความร่วมมือกับนายจ้าง และการรณรงค์เชิงนโยบาย เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมและการเข้าถึงงานของบุคคลที่มีประวัติอาชญากรรม²⁶⁵

หลักฐานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องว่า โครงการกลับคืนสู่สังคมที่ออกแบบอย่างเหมาะสมสามารถสร้างผลประโยชน์ที่วัดผลได้ การทบทวนระดับโลกพบโครงการที่ให้ผลลัพธ์เชิงบวกด้านที่อยู่อาศัย การจ้างงาน สุขภาพ ความเป็นอิสระ และการมีส่วนร่วมในสังคม ตัวอย่าง ได้แก่ โครงการตั้งถิ่นฐานใหม่สำหรับผู้หญิงในสหราชอาณาจักรที่ช่วยให้มีที่อยู่อาศัยและงานอย่างมั่นคงในสัดส่วนสูง โครงการทดลอง “ที่อยู่อาศัยมาก่อน” สำหรับผู้กลับเข้าสู่สังคมในสหรัฐอเมริกาที่เชื่อมโยงกับอัตราการกระทำผิดซ้ำที่ลดลง และโครงการจ้างงานเยาวชนในยุโรปที่เชื่อมโยงกับการลดการกระทำผิดซ้ำและความร้ายแรงของความผิด²⁶⁶ กรมราชทัณฑ์ยูกันดา ซึ่งมีสถานคุมขัง 269 แห่ง ดำเนินโครงการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรรม ช่างไม้ การตัดเย็บเสื้อผ้า และการทำรองเท้า โดยประเทศรายงานอัตราการกระทำผิดซ้ำค่อนข้างต่ำที่ร้อยละ 13.4²⁶⁷

การกลับคืนสู่สังคมที่มีประสิทธิผลยังขึ้นอยู่กับข้อมูล การประสานงาน และกรอบกฎหมายที่เอื้อให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ในเนเธอร์แลนด์ ระบบติดตามดิจิทัลช่วยให้หน่วยงานรัฐติดตามความก้าวหน้าด้านการแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม และแบ่ง

ปันข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลและหน่วยงานคุมประพฤติ²⁶⁸ ในทางกลับกัน การลดจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการกลับคืนสู่สังคมสามารถทำให้การสนับสนุนเสื่อมถอยอย่างรวดเร็ว ในฝรั่งเศส การลดลงของที่ปรึกษาด้านการจ้างงานเฉพาะทางในเรือนจำก่อให้เกิดข้อกังวลว่า ผู้ต้องขังอาจไม่ได้รับความช่วยเหลือที่จำเป็นต่อการเข้าถึงงาน สวัสดิการสังคม และการปรับเปลี่ยนโทษ โดยเฉพาะท่ามกลางความแออัดสูงเป็นประวัติการณ์²⁶⁹

ข้อมูลระดับภูมิภาคยังแสดงให้เห็นว่ามาตรการที่มีใช้การคุมขังยังมีการนำมาใช้ในวงจำกัดในบางภูมิภาคของโลก โดยฐานข้อมูลของ ILANUD ซึ่งครอบคลุม 14 ประเทศในภูมิภาคละตินอเมริกาและแคริบเบียน พบว่า มาตรการที่มีใช้การคุมขังถูกนำมาใช้กับผู้ที่ได้รับโทษแล้วน้อยกว่าร้อยละ 1 ของทั้งหมด โดยมีข้อยกเว้นคือคอสตาริกา ซึ่งมีการใช้มาตรการดังกล่าวในเกือบร้อยละ 12 ของคดี²⁷⁰

การรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นปัจจัยคุ้มครองจากการกระทำผิดซ้ำและเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม ความแออัดและสถานที่เยี่ยมที่ไม่เพียงพอยังคงจำกัดการติดต่อที่มีความหมาย ในฝรั่งเศส พื้นที่เยี่ยมที่จำกัดและระบบจองที่ซับซ้อนทำให้ผู้ต้องขังต้องแยกจากครอบครัวเป็นเวลานาน บันทึบทันทีคดีและการแก้ไขฟื้นฟู และสร้างผลกระทบเพิ่มเติมต่อญาติ²⁷¹ ในทางกลับกัน แนวทางที่มีครอบครัวเป็นศูนย์กลางในฟิลิปปินส์ เช่น ระเบียบการเยี่ยมที่ยืดหยุ่น พื้นที่ที่เป็นมิตรต่อเด็ก โครงการสร้างอาชีพ และการช่วยเหลือเฉพาะสำหรับบุตรของผู้ต้องขัง สามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมได้²⁷²

ห้องสมุดเรือนจำเป็นมาตรการที่ใช้ทรัพยากรค่อนข้างน้อยแต่ได้รับการพิสูจน์ว่าสนับสนุนการเรียนรู้ ความเป็นอยู่ที่ดี และการมีส่วนร่วมเชิงบวก โดยเฉพาะเมื่อได้รับการส่งเสริมผ่านการฝึกอบรม

เจ้าหน้าที่ โครงการที่ผู้ต้องขังเป็นผู้นำและความร่วมมือกับห้องสมุดสาธารณะ โครงการนำร่องในเรือนจำสองแห่งของกรุงลอนดอนใช้แนวทางความร่วมมือเพื่อสร้างเส้นทางไปสู่งานอาสาสมัครและการจ้างงานหลังการปล่อยตัว²⁷³ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาภายในเรือนจำก็กำลังขยายตัว ในสหรัฐอเมริกา โครงการ Yale Prison Education Initiative เปิดโอกาสให้นักศึกษาในเรือนจำได้รับวุฒิมัธยมศึกษาที่ได้รับการรับรอง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดี²⁷⁴ ไมร็อกโกเปิดหลักสูตรปริญญาใหม่ด้านการสร้างภาพยนตร์ การเขียนบท และการกำกับภายในเรือนจำความมั่นคงสูง โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการลดแนวคิดสุดโต่งที่มุ่งเน้นการกลับคืนสู่สังคมหลังการปล่อยตัว²⁷⁵

โครงการเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มยังเป็นตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ในออสเตรเลีย โครงการออกกำลังกายและการให้คำปรึกษาซึ่งดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ตรงจากระบบยุติธรรมเข้าถึงเยาวชนในสถานควบคุมตัวจำนวนมาก และช่วยส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี ความมั่นใจ และความพร้อมกลับคืนสู่ชุมชน²⁷⁶ ในเบลเยียม สถานคุมขังขนาดเล็กสะท้อนการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างจากสถานคุมขังขนาดใหญ่ไปสู่รูปแบบที่เน้นความเป็นอิสระ ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในชุมชน โดยมีสัญญาณเบื้องต้นถึงผลลัพธ์เชิงบวกด้านการกลับคืนสู่สังคม²⁷⁷ ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญได้เช่นกัน ในสหราชอาณาจักร นายจ้างที่รับสมัครบุคคลซึ่งมีประวัติอาชญากรรม รวมถึงการรับสมัครโดยตรงจากเรือนจำ รายงานว่าลูกจ้างกลุ่มดังกล่าวมีอัตราการกระทำผิดซ้ำต่ำกว่ามาก แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของตลาดแรงงานที่เปิดกว้างและไม่กีดกัน²⁷⁸

ประเด็นน่าจับตามอง:

คำเรียกที่ใช้กับบุคคลในเรือนจำ

ในบางส่วนของโลก กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปไปสู่การใช้ภาษาที่มีคนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น เมื่อกล่าวถึงบุคคลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (หรือระบบกฎหมาย) แม้ว่าแนวโน้มดังกล่าวยังล่าช้ากว่าพัฒนาการในสาขาอื่น เช่น การตอบสนองต่อเอชไอวี สิทธิผู้พิการ และนโยบายยาเสพติด

การรณรงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงภาษาในระบบยุติธรรมมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการแก้ไขการตีตราและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน คำเรียก เช่น “ผู้ต้องขัง” “ผู้กระทำผิด” หรือ “คนร้าย” ซึ่งเคยได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นคำกลาง กำลังถูกตั้งคำถามมากขึ้น เนื่องจากลดทอนบุคคลให้

เหลือเพียงการกระทำความผิดของตน โดยการเคลื่อนไหวนี้มักนำโดยผู้มีประสบการณ์ตรงจากการถูกคุมขังและนักรณรงค์

องค์กรต่าง ๆ เช่น The Marshall Project, Vera Institute, FWD.us, Justice Reform Initiative ในออสเตรเลีย และ Sisters Inside ได้จัดทำแนวทางการใช้คำศัพท์สำหรับผู้สื่อข่าว รายงานในปี พ.ศ. 2568 ของ Perseus Strategies และองค์กรพันธมิตรเรียกร้องให้สหประชาชาติยกเลิกคำที่ตีตรา เช่น “นักโทษ” หรือ “ผู้กระทำผิด” จากวาทกรรมด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของสหประชาชาติ²⁷⁹ วรรณกรรมวิชาการที่ศึกษาว่าภาษาที่มีคนเป็นศูนย์กลางสามารถมีอิทธิพลต่อการ

รับรู้ และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ กำลังเพิ่มจำนวนขึ้น นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้นักวิจัยด้านเรือนจำใช้ถ้อยคำอย่างตั้งใจและตระหนักถึงผลกระทบของภาษา²⁸⁰

หน่วยงานรัฐบางแห่งเปลี่ยนมาใช้ภาษาที่มีคนเป็นศูนย์กลางอย่างจริงจัง ในปี พ.ศ. 2559 กรมราชทัณฑ์รัฐวอชิงตันออกนโยบายห้ามเรียกบุคคลที่ถูกคุมขังในเรือนจำของรัฐว่า “ผู้กระทำผิด” และให้ใช้คำว่า “บุคคล” แทน ล่าสุดในช่วงต้นปี พ.ศ. 2569 กระทรวงยุติธรรมสหราชอาณาจักรออกแนวทางให้หลีกเลี่ยงคำว่า “ผู้กระทำผิด” และ “อดีตผู้กระทำผิด” โดยระบุว่าคำดังกล่าว “ไม่เอื้อต่อการแก้ไขฟื้นฟู”²⁸¹

ส่วนที่ห้า

บทบาทและการใช้เทคโนโลยี

เทคโนโลยียังคงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการด้านเรือนจำในทุกมิติของการบริหารจัดการสถานคุมขัง โดยหน่วยงานรัฐพยายามสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นกับบริษัทเอกชน เพื่อรับมือกับความท้าทายที่ดำเนินอยู่ และแสวงหาแนวทางใหม่สำหรับการออกแบบและดำเนินงานเรือนจำในอนาคต ความมั่นคงและการเฝ้าระวังยังคงเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของการลงทุนด้านเทคโนโลยี ขณะเดียวกัน มีการใช้เครื่องมือเพิ่มขึ้นสำหรับการประเมินความเสี่ยงและความต้องการ การดูแลสุขภาพ การแก้ไขฟื้นฟู ตลอดจนการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการเรือนจำด้านอื่นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แม้เทคโนโลยีบางส่วนที่ใช้ในเรือนจำจะจัดหาโดยรัฐวิสาหกิจ แต่เทคโนโลยีจำนวนมากมาจากบริษัทเอกชน ซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวกับบริบทของเรือนจำแตกต่างกันไป และแรงจูงใจด้านผลกำไรของบริษัทเหล่านี้อาจไม่สอดคล้องกับความต้องการในการดำเนินงานหรือความรับผิดชอบตามกฎหมายของหน่วยงานราชทัณฑ์เสมอไป

เทคโนโลยีด้านความมั่นคงยังคงได้รับความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การใช้โดรนลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามเข้าเรือนจำ เรือข้ามต่าง ๆ จึงนำระบบตรวจจับที่มีความซับซ้อนมากขึ้นมาใช้ เช่น เรดาร์ เครื่องสแกนคลื่นความถี่วิทยุ เซนเซอร์เสียง และกล้องออปติคัลประสิทธิภาพสูง ระบบเหล่านี้มักทำงานร่วมกับซอฟต์แวร์การเรียนรู้ของเครื่อง เพื่อเพิ่มความแม่นยำและลดการตรวจจับผิดพลาด เช่น นกหรือวัตถุอื่น²⁸² เรือนจำความมั่นคงสูง Challapalca ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและห่างไกลในเปรู ได้ติดตั้งศูนย์ควบคุมที่ขับเคลื่อนด้วย AI มูลค่า 4 ล้านดอลลาร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านความมั่นคงและการติดตามตรวจสอบ แม้เรือนจำดังกล่าวจะควบคุมตัวบุคคลน้อยกว่า 200 คนก็ตาม²⁸³

เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าที่สุดบางส่วนถูกใช้ในเรือนจำของประเทศในเอเชีย โดยเฉพาะจีน ซึ่งมีการใช้เทคโนโลยีเฝ้าระวังอย่างกว้างขวางในเรือนจำ “อัจฉริยะ” เพื่อติดตามการเคลื่อนไหวและตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ต้องขัง²⁸⁴ หน่วยงานในมณฑลฝูเจี้ยนรายงานว่า กำลังใช้ AI สร้าง “กราฟความรู้” ของแต่ละบุคคล เพื่อจัดทำข้อมูลด้านการแก้ไขฟื้นฟู คาดการณ์พฤติกรรม และพัฒนายุทธศาสตร์การควบคุม²⁸⁵ ในสิงคโปร์ มีการทดลองใช้เทคโนโลยีตรวจจับภาวะทุพโภชนาการจากการเคลื่อนไหวของใบหน้าในระหว่างการเยี่ยมผ่านระบบทางไกล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือแทรกแซงตั้งแต่วัยแรกรุ่นในเรือนจำชายัง มีการติดตั้งเซนเซอร์อัจฉริยะบนผนังห้องผู้ขัง เพื่อวัดอัตราการหายใจและตรวจจับอัตราการเต้นของหัวใจที่ผิดปกติ²⁸⁶

หน่วยงานในภูมิภาคอื่นยังพยายามเพิ่มการใช้เทคโนโลยีรูปแบบใหม่เช่นกัน เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568 หน่วยงานในอังกฤษและเวลส์เชิญบริษัทเทคโนโลยีขนาดใหญ่เข้าร่วมประชุม เพื่อหารือว่าเทคโนโลยีจะช่วยแก้ไขปัญหาคดีผู้ต้องขังในเรือนจำและการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ได้อย่างไร แนวคิดที่นำมาหรือ ได้แก่ การฝังอุปกรณ์ติดตามในร่างกาย การใช้หุ่นยนต์ช่วยบริหารจัดการผู้ต้องขัง การตรวจติดตามพฤติกรรมด้วยข้อมูลเฉพาะทางชีวภาพ ยานพาหนะไร้คนขับสำหรับขนส่งผู้ต้องขัง และการขยายการใช้เทคโนโลยีระบุตำแหน่งทางภูมิศาสตร์เป็นทางเลือกแทนการจำคุก²⁸⁷ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอให้ใช้ไมโครชิปฝังใต้ผิวหนังเพื่อป้องกันการหลบหนีจากเรือนจำในสหรัฐอเมริกาในอนาคต²⁸⁸

ผู้สังเกตการณ์ยังคงเรียกร้องให้มีมาตรการคุ้มครองและหลักประกันที่เหมาะสมกับความรวดเร็วของการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในเรือนจำ ท่ามกลางข้อกังวว่า AI และเทคโนโลยีอื่นอาจนำไปสู่การพัฒนาที่เน้นการลงโทษมากขึ้น และเพิ่มข้อ

กังวลด้านจริยธรรมและสิทธิมนุษยชน²⁸⁹ ตัวอย่างเช่น นักรณรงค์แสดงความกังวลเกี่ยวกับการนำข้อมูลจากวิดีโอคอลและโทรศัพท์ของผู้ต้องขังในสหรัฐอเมริกาไปใช้ฝึกแบบจำลอง AI เพื่อตรวจจับพฤติกรรมอาชญากรรม²⁹⁰ ผู้สังเกตการณ์รายอื่นยังเตือนว่าการขยายการใช้เทคโนโลยีในเรือนจำรวมถึงเทคโนโลยีการสื่อสาร อาจเอื้อประโยชน์ทางการเงินแก่บริษัทเอกชนอย่างไม่ได้สัดส่วน โดยส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขัง²⁹¹

เทคโนโลยีถูกนำมาใช้ในกิจกรรมหลากหลาย ในญี่ปุ่นและเนเธอร์แลนด์ มีการใช้หุ่นยนต์ช่วยส่งอาหารและยาแก่ผู้ต้องขัง และในสหรัฐอเมริกา มีการใช้หุ่นยนต์ลาดตระเวนรอบแนวเขตเรือนจำ²⁹² ในบางประเทศ การใช้เทคโนโลยียังคงมีจำกัดและนวัตกรรมมีขนาดเล็กกว่า เช่น รัฐปัญจาบประเทศอินเดีย ซึ่งเพิ่งนำระบบจองเยี่ยมออนไลน์มาใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการเยี่ยมให้สะดวกและรวดเร็วขึ้น²⁹³ ขณะที่ในบังกลาเทศ มีรายงานว่าเรือนจำทุกแห่งเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแล้ว ภายใต้แผนการปรับปรุงระบบให้ทันสมัยในวงกว้าง²⁹⁴

การเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้ต้องขังยังมีความแตกต่างกันมาก ในควีนส์แลนด์รายงานวิจัยพบว่า แม้เครื่องมือดิจิทัลจะมีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขฟื้นฟู แต่การเข้าถึงยังมีข้อจำกัดและไม่เท่าเทียมกัน เรือนจำบางแห่งใช้อุปกรณ์ที่ล้าสมัย และผู้ต้องขังบางคนถูกกีดกันไม่ให้ใช้งานเลย²⁹⁵ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาดังกล่าว รัฐบาลควีนส์แลนด์ได้เปิดโครงการฝึกอบรมทักษะดิจิทัลขั้นพื้นฐานแก่ผู้ต้องขังมากถึง 6,000 คนในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2569

โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลและสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคม แม้จะยังมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในสถานคุมขัง²⁹⁶ ปัญหาในลักษณะเดียวกันเกิดขึ้นในอังกฤษและเวลส์ ซึ่งการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลยังไม่สม่ำเสมอ เนื่องจาก

**เพื่อรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น
การใช้โดรนเพื่อลักลอบนำสิ่งของต้องห้าม
เข้าเรือนจำในบางประเทศ
เรือนจำต่างๆ จึงนำระบบตรวจจับ
ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นมาใช้**

การสาธิตหุ่นยนต์จับโดรน
ที่ขับเคลื่อนด้วยระบบ AI
พัฒนาโดยมหาวิทยาลัยเทคนิคเช็ก
ร่วมกับหน่วยงานราชทัณฑ์
ณ เรือนจำ Rapotice
สาธารณรัฐเช็ก ปี พ.ศ. 2565

ข้อกังวลด้านความมั่นคงและข้อจำกัดของโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้การจัดให้มีการเข้าถึงเกิดความล่าช้าหรือเผชิญแรงต่อต้าน²⁹⁷ ในบราซิล กระทรวงการสื่อสารได้จัดการฝึกอบรมทักษะคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานให้แก่บุคคล 50 คน ซึ่งอยู่ในระบบการควบคุมตัวแบบกึ่งเปิด ณ เรือนจำ Major César de Oliveira แสดงให้เห็นว่าทักษะดิจิทัลสามารถเป็นช่องทางไปสู่การมีงานทำได้²⁹⁸

การดูแลสุขภาพเป็นหนึ่งในสาขาสำคัญที่มีการใช้เทคโนโลยีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเรือนจำ โดยมีพัฒนาการด้านการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ ระบบเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับปัญหาสุขภาพกายหรือสุขภาพจิต การสนับสนุนด้านการวินิจฉัยและการรักษาทางคลินิก ตลอดจนการแพทย์ทางไกลและการบำบัดออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้ AI มีศักยภาพช่วยให้ระบุความเสี่ยงด้านสุขภาพภายในเรือนจำได้ตั้งแต่ระยะแรก แต่จำเป็นต้องสร้างสมดุลกับการกำกับดูแลโดยมนุษย์อย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในการบำบัดและผลลัพธ์ด้านการดูแลสุขภาพ ระบบเรือนจำระดับรัฐหลายแห่งในสหรัฐอเมริกาใช้ผู้ช่วยบำบัดด้วย AI ที่คำนึงถึงบาดแผลทางจิตใจ ซึ่งผู้ต้องขังสามารถใช้งานผ่านแท็บเล็ตได้ตลอด 24 ชั่วโมง การศึกษาระยะเวลา 8 เดือนพบว่า ผู้ที่ใช้เครื่องมือนี้เป็นประจำมี

จำนวนการกระทำผิดระเบียบด้านพฤติกรรมลดลงร้อยละ 28 และมีความตระหนักรู้ทางอารมณ์เกี่ยวกับตนเองเพิ่มขึ้นร้อยละ 48²⁹⁹ ในอังกฤษ มีแอปพลิเคชันสำหรับบุคคลกลุ่มเสี่ยงที่ติดตามความเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมประจำวัน เพื่อแจ้งเตือนเมื่ออาจมีความโดดเด่นหรือความเสี่ยงต่อการทำร้ายตนเองเพิ่มขึ้น³⁰⁰

ในอาร์เจนตินา มีการเชื่อมโยงเรือนจำเข้ากับโรงพยาบาลในชุมชนผ่านการแพทย์ทางไกลเพื่อเชื่อมช่องว่างระหว่างบริการสุขภาพของเรือนจำกับบริการสุขภาพในชุมชน³⁰¹ ในอินเดีย หน่วยงานส่วนกลางขอให้แต่ละรัฐจัดบริการการแพทย์ทางไกลแก่ผู้ต้องขังทุกคน โดยยอมรับว่าเป็นแนวทางที่นำไปใช้ได้จริง มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าต่อการให้บริการสุขภาพภายในเรือนจำ³⁰²

AI พิสูจน์แล้วว่าเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการคัดกรองสุขภาพจากระยะไกลในประเทศที่ขาดแคลนทรัพยากรด้านสุขภาพ โครงการนำร่องหนึ่งนำการเอกซเรย์ทรวงอกที่ใช้ AI วิเคราะห์โดยอัตโนมัติมาใช้คัดกรองวัณโรคในเฮติ สาธารณรัฐแอฟริกากลาง และโมซัมบิก โครงการดังกล่าวสามารถคัดกรองผู้ต้องขังได้ 15,000 คน โดยระบุผู้ที่อาจเป็นวัณโรคประมาณ 1,500 คน และแยกบุคคลเหล่านี้ออกทันที³⁰³ ในเปรู การใช้การถ่ายภาพรังสีที่

มี AI ช่วยตรวจค้นผู้ป่วยวัณโรคเชิงรุก ทำให้อัตราการตรวจพบเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่า³⁰⁴

ประโยชน์ของเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (VR) ในเรือนจำ ยังคงได้รับการศึกษา รวมถึงการใช้เพื่อการแก้ไขฟื้นฟู ในสหรัฐอเมริกา องค์กรพัฒนาเอกชนแห่งหนึ่งนำ VR มาใช้กับผู้ต้องขัง เช่น การแสดงภาพบ้านเกิดแก่ผู้ต้องขังชาวต่างชาติ เพื่อช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับการเดินทางกลับประเทศ VR ยังถูกใช้เพื่อช่วยให้บุคคลตระหนักถึงสิ่งกระตุ้นจากเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดบาดแผลทางจิตใจ และฝึกให้ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นเหล่านั้นในรูปแบบที่แตกต่างออกไป³⁰⁵ โครงการฝึกอบรมด้วย VR ในนิวซีแลนด์ได้รับรางวัลในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 จากความพยายามช่วยเตรียมความพร้อมด้านอาชีพแก่ผู้ต้องขังก่อนการปล่อยตัว ข้อมูลแสดงว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมากกว่าร้อยละ 70 มีงานที่มั่นคงภายหลังการปล่อยตัว³⁰⁶ ในยุโรป การใช้ VR และเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality: AR) ในงานด้านบุคลากรเรือนจำกำลังแพร่หลายมากขึ้น โดยใช้สถานการณ์จำลองดิจิทัลในการสรรหาและฝึกอบรมเพื่อสนับสนุนกระบวนการคัดเลือกที่โปร่งใสและเป็นมาตรฐานมากขึ้น ตลอดจนพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและการลดระดับความขัดแย้ง³⁰⁷

เชิงอรรถท้ายเล่ม

- 1 United Nations Office on Drugs and Crime (2025) Prison Matters 2025: Global Prison Population and Trends, 2nd edn.
- 2 Helen Fair and Roy Walmsley, *World Prison Population List*, 14th edition, World Prison Brief, 1 May 2024; Helen Fair and Roy Walmsley, *World pre-trial/Remand Imprisonment List*, 5th edition, World Prison Brief, November 2025.
- 3 Human Rights Watch, *World Report 2026*.
- 4 Supreme Court of India, *Prisons in India*, October 2025, cdnbbsr.s3waas.gov.in/s3ec0490f1f4972d133619a60c30f3559e/uploads/2024/11/2024110677.pdf.
- 5 โปรดดู: www.prisonstudies.org/highest-to-lowest/occupancy-level?field_region_taxonomy_tid=All (data as of 2 March 2026).
- 6 World Justice Project, *Rule of Law Index 2025*.
- 7 ดูตัวอย่างได้จาก European Committee for the Prevention of Torture: CPT ได้กล่าวถึง ปัญหาการขังในเรือนจำ ในรายงานเกี่ยวกับประเทศกรีซ ซึ่งจัดทำขึ้นจากการเยือนระหว่างวันที่ 20–31 มกราคม 2568 โดยระบุไว้ในรายงาน CPT/Inf (2026) 09 ย่อหน้าที่ 92
- 8 Ioan Durnescu, James M. Byrne, Benjamin J. Mackey, Faye S. Taxman, eds., *The Routledge Handbook on Global Community Corrections*, 1st edition, Routledge, 2024.
- 9 Council of Europe, *Probation and Prisons in Europe, 2024: Key findings of the SPACE reports*, 2025.
- 10 Council for Penological Co-operation (PC-CP), *Prison and probation: Krakow Conference explores how to move away from the overuse of penal sanctions*, 24 September 2025.
- 11 EuroPris, *From Challenges to Solutions: Mapping European Strategies on Prison Overcrowding*, 2025.
- 12 Penal Reform International, *A comparative study on non-custodial sanctions and measures in Africa*, 2026.
- 13 การนำเสนอโดย กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมแห่งประเทศเคนยา ในการประชุมหัวข้อ “Community Corrections as an Alternative to Imprisonment in Africa” ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2569
- 14 ‘Alternative penalties signal new era in Kuwait’s criminal policy’, *The Times Kuwait*, 18 September 2025.
- 15 ‘Alternative Sentences Spare 14,000 People from Imprisonment in Eight Years’, *Jordan News*, 18 November 2025.
- 16 IISS, *The hidden costs of mass incarceration*, 21 February 2025, www.iiss.org/online-analysis/analysis/2025/02/the-hidden-costs-of-mass-incarceration.
- 17 Leo Tigges and Annabel Melese, *Mapping exercise: Alternative measures in the Caribbean region*, EL PACCTO 2.0, 2026.
- 18 Fergus McNeill, *Pervasive Punishment: Making Sense of Mass Supervision*, 2018, Bingley: Emerald.
- 19 ‘The never-ending sentence: How parole and probation fuel mass incarceration’, *The Conversation*, 2 April 2025, theconversation.com/the-never-ending-sentence-how-parole-and-probation-fuel-mass-incarceration-250578.
- 20 Council of Europe, *SPACE I 2024*, 2025, wp.unil.ch/space/files/2025/09/250924_rapport-space-i-2024.pdf.
- 21 *Prison Insider, France Country Profile*, www.prison-insider.com/en/countryprofile/france-2025.
- 22 Council of Europe, *Probation and Prisons in Europe 2024: Key findings of the SPACE reports*, 2025, wp.unil.ch/space/files/2025/11/space-ii-key-findings-2024-251105.pdf.
- 23 Fergus McNeill, Miranda Boone, Nicola Carr, ‘Probation and parole in Europe: uses of, developments in, and prospects for supervisory sanctions’, *Crime and Justice*, Volume 54, p. 441, 2025.
- 24 ‘Community rehab for prisoners slashes recidivism rate to 0.125%’, *Free Malaysia Today*, 17 May 2025.
- 25 OHCHR, *UN experts urge urgent action to protect women in prisons and curb over-criminalisation ahead of CSW70*, 18 February 2026.
- 26 United Nations Committee on the Elimination of Discrimination against Women, *Concluding observations on the eighth periodic report of Ireland*, CEDAW/C/IRL/CO/8, New York, 10 July 2025.
- 27 ‘The plight of the growing prison population in Brazil’, *DW*, 22 December 2025.
- 28 ILANUD, *Prison Population Information Bank for Latin America and the Caribbean, Data collected from national prison administrations in Argentina, Bolivia, Brazil, Chile, Colombia, Costa Rica, Dominican Republic, Ecuador, Guatemala, Honduras, Mexico, Paraguay, Peru and Uruguay*, October 2024–October 2025.
- 29 Dejusticia, *Mujeres Libres and the International Centre on Human Rights and Drug Policy (2024)*, Informe sobre diálogos con jueces y juezas de ejecución de penas alrededor de los retos para la implementación de la Ley 2292 de 2023, conocida como la Ley de Utilidad Pública para mujeres cabeza de familia, 19 June 2024.
- 30 ‘Breaking the Cycle: Jail Diversion as an Alternative to Incarceration for Individuals With Co-Occurring Disorders’, *Psychiatric Times*, 19 November 2025.
- 31 ‘UAE Rulers release thousands of prisoners ahead of UAE National Day’, *The National*, 27 November 2025; ‘Burkina Faso: Captain Ibrahim Traoré to pardon nearly 1,200 prisoners on New Year’s Day’, *West Africa Democracy Radio*, 27 December 2024.
- 32 ‘Amnesty granted to 13,920 prisoners for Vietnam’s National Day’, *Vietnamnet Global*, 29 August 2025.
- 33 Morocco World News (2025), *Morocco Cuts Pre-Trial Detention Rate to 30% Threshold*, 9 July 2025.
- 34 Association for the Prevention of Torture (2025), *Strengthening Legal Safeguards and Oversight: Launch of Report on Custody Hearings in Brazil*, 15 December 2025.
- 35 OHCHR, *Human rights and the social reintegration of persons released from detention and persons subjected to non-custodial measures*, A/HRC/60/55, 25 August 2025.
- 36 Samantha Jeffries, Yodsawadi Thipphayamongkoludom, Chontit Chuenurah, ‘Working “from the heart” under challenging circumstances: Thailand’s probation workers discuss electronically monitored parole for women’, *Probation Journal*, 2025, doi: 10.1177/02645505241303751.
- 37 Hyung Seob, *Development of the Korean Electronic Monitoring*, cms.yellenge.nl/media/yellenge/4542/mediaupload/4.2A_Development_of_the_Korean_Electronic_Monitoring_Scenario_-_final.pdf.
- 38 CEP, *Electronic surveillance launched in Latvia*, www.cep-probation.org/electronic-surveillance-launched-in-latvia.
- 39 Jinjiimaa Nyamdavaa, *Implementation of the Restriction of Movement Sentence and the Use of Artificial Intelligence: Legal Framework, Empirical Evidence, and Policy Implications for Mongolia*, 2026.
- 40 Penal Reform International, *A comparative study on non-custodial sanctions and measures in Africa*, 2026.
- 41 Louise Finer, ‘Prison Transfers’ in *Elgar Concise Encyclopaedia on Extraterritoriality and the Law* (Forthcoming).
- 42 Lukas Muntingh and Kristen Petersen, *Punished for Being Poor: Evidence and Arguments for the Decriminalisation and Declassification of Petty Offences*, *Africa Criminal Justice Reform*, 2015, acjr.org.za/resource-centre/punished-for-being-poor-evidence-and-arguments-for-the-decriminalisation-and-declassification-of-petty-offences/view.
- 43 Chikondi M. Mandala and Sarai Chisala-Tempelhoff, ‘Monetary Sanctions and Poverty in Malawi’s Criminal Justice System’, 2 *Modern Criminal Law Review*, Volume 44, 2025, crimlrev.net/2025/12/06/monetary-sanctions-and-poverty-in-malawis-criminal-justice-system-chikondi-m-mandala-sarai-chisala-tempelhoff.
- 44 Fondation Abbé Pierre, FEANTSA and ASF, *Homeless, not guilty! Ending the criminalisation of homelessness in Europe*, Report 2024, 2025.
- 45 *Ibid.*
- 46 *Ibid.*
- 47 ‘Anti Poverty Forum slams recent arraignments of homeless individuals’, *The Malta Independent Online*, 15 July 2025.
- 48 Janelle Mangwanda and Kristen Petersen, *Factsheet 28: Sub-National Governance and the Plight of People Working in Public Spaces*, Dullah Omar Institute, 2023.
- 49 Janelle Mangwanda, *Factsheet 29: Sub-National Governance and the Plight of Women Working in Public Spaces in South Africa*, Dullah Omar Institute, 2024.
- 50 *Ibid.*
- 51 *Ibid.*
- 52 Janelle Mangwanda et al., *Comparative Study and Findings on the Impact of Criminal, Security and Other Exceptional Laws and Policies in Select Francophone and Lusophone Countries: Burundi, Cote d’Ivoire and Mozambique*, Dullah Omar Institute, 2025.
- 53 *Ibid.*

- 54 ILGA World Database, *Area 1, Legal Frameworks, Criminalisation of consensual same-sex sexual acts*, 2025, database.ilga.org/criminalisation-consensual-same-sex-sexual-acts.
- 55 United Nations in the Caribbean, *UNAIDS hails historic court ruling in St Lucia decriminalizing consensual same-sex relations*, 30 July 2025.
- 56 'Burkina Faso bans homosexuality as a crime punishable with prison, fines', Al Jazeera, 2 September 2025, www.aljazeera.com/news/2025/9/2/burkina-faso-bans-homosexuality-as-a-crime-punishable-with-prison-fines.
- 57 European Sex Workers' Rights Alliance and Red Umbrella Sweden, *Sweden further cracks down on sex workers: What it means for digital rights*, 28 May 2025.
- 58 'Scottish Parliament rejects prostitution bill at stage one', BBC News, 3 February 2026.
- 59 Centre for Human Rights, *Press Statement: Amici Curiae Applicants to Seek Consent to Intervene in Landmark Constitutional Challenge on the Decriminalisation of Sex Work*, University of Pretoria, 29 August 2025. โปรดดูเพิ่มเติม 'Dozens of organisations join sex work decriminalisation court case', Public Interest Legal Services in South Africa, 2 September 2025.
- 60 สำหรับบริบทในระดับภูมิภาคที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับพัฒนาการดังกล่าว รวมถึงการส่งเสริมแนวทางการตอบสนองต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่คำนึงถึงมิติทางเพศในภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน: โปรดดู ILANUD, *Report of the Regional Consultative Meeting of Latin America and the Caribbean to Advance the Implementation of the Bangkok Rules*, Conference Room Paper presented to the Preparatory Meeting for the Fifteenth United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice, San José, Costa Rica, 2024, www.unodc.org/documents/commissions/Congress/15_Congress/RPM/RPM-LAC/2501015S.pdf.
- 61 UNODC, *World Drug Report 2025*, 2025.
- 62 Talking Drugs, *Drug Decriminalisation Across the World*, 2026, www.talkingdrugs.org/drug-decriminalisation.
- 63 United Nations Economic and Social Council (2025), *Commission on Narcotic Drugs Sixty-eighth session Vienna, 10-14 March 2025 Agenda item 5 (b) Implementation of the international drug control treaties: challenges and future work of the Commission on Narcotic Drugs*, the World Health Organization and the International Narcotics Control Board in the review of substances for possible scheduling recommendations, E/CN.7/2025/L.6/Rev.1, 12 March 2025.
- 64 United Nations General Assembly (2025), *Visit to Canada Report of the Working Group on Arbitrary Detention*, A/HRC/60/26/Add.1, 4 August 2025.
- 65 Edwin J Bernard, *2025 in review: more reported cases, uneven reform*, HIV Justice Network, 7 January 2026, www.hivjustice.net/news/2025-in-review-more-reported-cases-uneven-reform.
- 66 Ibid.
- 67 Ibid.
- 68 'З Кримінального кодексу приберуть окрему статтю за зараження ВІЛ чи вірусом іншої невиліковної інфекційної хвороби', Sudovo-Yurydichna Gazeta, 12 October 2024.
- 69 'Congreso BC elimina delito de "peligro de contagio"', El Imparcial, 3 October 2025.
- 70 Amnesty International, *Abolitionist and retentionist countries as of December 2024*, ACT 50/9240/2025, April 2025.
- 71 Amnesty International, *Tool of fear: Executions on the rise as death penalty used to show heavy hand of the state*, ACT 50/0357/2025, 10 October 2025.
- 72 Ibid.
- 73 Reprieve, *The Saudi regime executed at least 356 people in 2025 - the most ever in the modern era*, 1 January 2026, reprieve.org/uk/2026/01/01/the-saudi-regime-executed-at-least-356-people-in-2025-the-most-ever-in-the-modern-era.
- 74 Death Penalty Information Center, *The Death Penalty in 2025*.
- 75 'Somali woman executed for murdering a child in a case that sparked outrage', BBC News, 3 February 2026.
- 76 Amnesty International, *Tool of fear: Executions on the rise as death penalty used to show heavy hand of the state*, 10 October 2025.
- 77 Ilaria Allegrozzi, *Burkina Faso Junta Restores Death Penalty*, Human Rights Watch, 2025.
- 78 ADPAN, *ADPAN And Partner Human Rights Organizations Denounce The Expansion Of The Death Penalty For Drug Offenses In The Maldives*, 9 December 2025.
- 79 Human Rights Watch, *Maldives: Reject Introduction of Death Penalty for Drug Trafficking and Abolish this Punishment Once and for All*, 13 August 2025.
- 80 African Center for Justice and Peace Studies, *Update: Sudanese Courts sentence two women to death by stoning*, 25 February 2026.
- 81 Giada Girelli, Marcela Jofré, Ajeng Larasati, *The Death Penalty for Drug Offences: Global Overview 2025*, Harm Reduction International, 2026.
- 82 Human Rights Council, *Question of the death penalty*, adopted on 7 October 2025, A/HRC/RES/60/17.
- 83 OHCHR, *Alarming trends in executions in 2025 raise serious human rights concerns - UN Human Rights*, 19 January 2026.
- 84 Nina Motazed, *Vietnam Eliminates Death Penalty for Eight Offenses*, Death Penalty Information Center, 1 July 2025.
- 85 'Pakistan moves to abolish death penalty for two offences', Voicepk.net, 21 June 2025.
- 86 'ICJ Kenya welcomes parliamentary review of death penalty as crucial', Capital News, 13 February 2025.
- 87 International Commission of Jurists, *Kyrgyz Republic: ICJ welcomes Constitutional Court ruling blocking reintroduction of the death penalty*, 17 December 2025.
- 88 Penal Reform International, Zinat Jimada, Catherine Appleton, and Dirk van Zyl Smit, *Alternatives to the Death Penalty Information Pack*, 2026.
- 89 โทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างเป็นทางการ หมายถึง โทษที่ศาลกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าเป็น "การจำคุกตลอดชีวิต" ขณะที่โทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างไม่เป็นทางการไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเป็น "โทษตลอดชีวิต" แต่ในทางปฏิบัติอาจส่งผลให้บุคคลนั้นถูกคุมขังในเรือนจำจนกระทั่งเสียชีวิต สำหรับประเภทต่าง ๆ ของโทษจำคุกตลอดชีวิต โปรดดู PRI's Alternatives to the death penalty Information Pack, Penal Reform International, 2026.
- 90 Dirk van Zyl Smit and Catherine Appleton, *Life imprisonment: A global human rights analysis*, Harvard University Press, 2019, p. xiii.
- 91 Penal Reform International, Zinat Jimada, Catherine Appleton, and Dirk van Zyl Smit, *Alternatives to the Death Penalty Information Pack*, 2026.
- 92 National Crime Research Bureau, *Prison Statistics India*, www.ncrb.gov.in/prison-statistics-india.html.
- 93 Catherine Appleton et al., 'Life imprisonment as the ultimate penalty: Prevalence, trends and implications', *South African Law Journal* (forthcoming).
- 94 Ibid.
- 95 National Crime Research Bureau, *Prison Statistics India 2023*, www.ncrb.gov.in/prison-statistics-india-year-wise.html?year=2023&keyword=.
- 96 Dirk van Zyl Smit and Catherine Appleton, *Life imprisonment: A global human rights analysis*, Harvard University Press, 2019.
- 97 Ashley Nellis and Celeste Barry, *A Matter of Life: the Scope and Impact of Life and Long Term Imprisonment in the United States*, The Sentencing Project, 2025, updated in January 2026.
- 98 Project 39A, *Annual Statistics Report 2024*, thesquareclinic.org/wp-content/uploads/2025/09/2024statistics.pdf.
- 99 UK Sentencing Council, *Life Sentences*, www.sentencingcouncil.org.uk/sentencing-and-the-council/types-of-sentence/life-sentences.
- 100 'Hope for end to "cruel experiment" of indefinite jail terms that have seen phone thieves trapped for up to 20 years', The Independent, 21 June 2025, www.independent.co.uk/news/uk/crime/ipp-sentence-release-date-proposal-lord-thomas-b2773912.html.
- 101 Council of Europe, *Ukraine: Committee of Ministers ends its supervision of a group of cases concerning the system of life sentence review*.
- 102 Lin Shan-tian, *Penology*, The Commercial Press, 1992, 刑罰學, 台北: 臺灣商務印書館. งานวิจัยล่าสุดพบผลการศึกษาก็คือสอดคล้องกับ: The Taiwan Alliance to End the Death Penalty (TAEDP), *The Experience of Prisoners Serving Death and Life Sentences*, 2025.
- 103 Christopher Seeds and Joanne DeCaro, *Care in the End: Understanding Incarcerated People's Decisions about End-of-Life and Best Practices for Prison Hospice*, White Paper, prepared for California Correctional Health Care Services and California Department of Corrections and Rehabilitation, 2024; Joanne DeCaro and Christopher Seeds, *Freedom and care at the end of life: Reporting the 'greying' of one of the United States of America's largest prison systems*, PRI blog, 12 April 2025.
- 104 Kimmett Edgar, Claudia Vince, Rachel O'Brien, *A Measure of Hope? How purpose, meaning and fulfilment can ease the harms of long-term imprisonment*, Prison Reform Trust, 2025.
- 105 Marion Vannier, Helen Gair, Vlad-George Zaha, *Finding Meaning Behind Bars: Activities For Older Prisoners In England and Wales*, University of Manchester, 2025; Helen Gair and Marion Vannier, *Carceral hope: life sentences, ageing, and the ethics of possibility*, PRI blog, 5 June 2025, www.penalreform.org/blog/carceral-hope-life-sentences-ageing-and-the-ethics.
- 106 Marion Vannier, *Elderly men sentenced to life in prison reflect on the reality of 'hope' and growing old behind bars*, The Conversation, 14 January 2026, theconversation.com/elderly-men-sentenced-to-life-in-prison-reflect-on-the-reality-of-hope-and-growing-old-behind-bars-272196.
- 107 Catherine Appleton, Simonas Nikartas, Goda Šleinotaitė, 'Hope of release? Life imprisonment in Lithuania', *Baltic Journal of Law & Politics*, Volume 18, pp. 51-76, 2025.

108 แหล่งอ้างอิงข้อมูลประชากรผู้ต้องขัง:

ผู้หญิง:

>> www.prisonstudies.org/sites/default/files/resources/downloads/world_female_imprisonment_list_5th_edition.pdf;
>> worldcoalition.org/wp-content/uploads/2023/08/ENG-Country-Mapping-report-Women-on-Death-Row.pdf;
>> cdn.who.int/media/docs/librariesprovider2/euro-health-topics/health-determinants/prison-health-mental-health-eng.pdf?sfvrsn=7dc3fc1_2&download=true.

ผู้สูงอายุ:

>> www.aclu.org/press-releases/new-aclu-report-reveals-humanitarian-crisis-of-rapidly-aging-prison-population;
>> prisonsystems.eu/older-women-in-prison-exploring-intersectional-vulnerabilities-and-sharing-insights-with-the-scientific-community/;
>> www.russellwebster.com/prison-population-to-top-100000-by-2030;
>> www.fidh.org/IMG/pdf/thailand_annual_prison_report_2025_-_en.pdf.

ผู้พิการ:

>> www.prisonpolicy.org/research/disability; www.fidh.org/IMG/pdf/thailand_annual_prison_report_2025_-_en.pdf;
>> safetyandjusticechallenge.org/resources/overrepresentation-of-people-with-disabilities-and-deaf-people-in-local-criminal-justice-systems; animalpolitico.com/seguirad/poblacion-privada-libertad-centros-penitenciarios-inegi;
>> www.inquest.org.uk/built-to-harm-report-prisonreformtrust.org.uk/wp-content/uploads/2025/02/Winter-2025-factfile.pdf.

กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ:

>> www.sentencingproject.org/policy-brief/incarcerated-lgbtq-adults-and-youth;
>> www.inquest.org.uk/built-to-harm-report;
>> www.npr.org/2025/02/21/nx-sl-5305282/trans-inmates-federal-prison-policy-transfers;
>> animalpolitico.com/genero-y-diversidad/lgbtiq-orgullo-internas-penal-santa-martha-cdmx;
>> www.gov.uk/government/statistics/hmpps-offender-equalities-annual-report-2024-to-2025/hmpps-offender-equalities-annual-report-2024-25-2;
>> www.kuow.org/stories/trans-people-in-wa-prisons-say-gender-affirming-care-lacks-despite-improvement-plan;
>> www.house.mn.gov/sessiondaily/Story/18522.

เชื้อชาติและชาติพันธุ์:

>> www.prisonpolicy.org/reports/beyondthecount.html;
>> www.sentencingproject.org/policy-brief/incarcerated-lgbtq-adults-and-youth;
>> www.inquest.org.uk/built-to-harm-report;
>> www.bbc.com/news/articles/ckgkykwp580;
>> www.abs.gov.au/statistics/people/crime-and-justice/prisoners-australia/latest-release;
>> animalpolitico.com/seguirad/poblacion-privada-libertad-centros-penitenciarios-inegi;
>> oaxaca.eluniversal.com.mx/estatal/no-cuentan-con-un-traductor-e-interprete-7-de-cada-10-indigenas-privados-de-la-libertad-en-carceles-de-oaxaca;
>> siep.inpe.gob.pe/Archivos/2025/Informes%20estadisticos/informe_estadistico_noviembre_2025.pdf;
>> www.iprt.ie/latest-news/iprt-at-the-oireachtas-joint-committee-on-traveller-issues-to-discuss-travellers-in-prison;
>> www.gov.uk/government/statistics/ethnicity-and-the-criminal-justice-system-2024/statistics-on-ethnicity-and-the-criminal-justice-system-2024.html;
>> www.reuters.com/world/americas/why-canada-is-jailing-more-indigenous-people-despite-trudeaus-promises-2025-03-08;

>> www.reuters.com/world/americas/why-canada-is-jailing-more-indigenous-people-despite-trudeaus-promises-2025-03-08.

เด็ก:

>> www.justicereforminitiative.org.au/media_release_majority_of_children_in_detention_are_unsentenced_new_data_reveals;
>> english.elpais.com/international/2025-04-06/bukeles-false-positives-teenagers-accused-of-being-gang-members-based-on-a-10-second-video.html;
>> observatorio-de-prisiones.documenta.org.mx/datos/adolescentes-en-conflicto-con-la-ley-en-mexico.

109 United Nations Children's Fund, *Children Deprived of Liberty in the Administration of Justice: Global and Regional Estimates and Trends*, New York, 2025.

110 www.justicewithchildren.org.

111 www.justicewithchildren.org: Justice with Children, *Global declaration on advancing child-centred justice*, 4 June 2025, www.penalreform.org/resource/global-declaration-on-advancing-child-centred-justice-2025.

112 Pathfinders, Ibero American Alliance for Access to Justice, *A Child-Centered Approach to Justice: Ibero-American Insights for a Regional Agenda*, June 2025.

113 Brian Nam-Sonenstein and Wendy Sawyer, *Youth Confinement: The Whole Pie 2025*, Prison Policy Initiative, 25 August 2025.

114 UK Ministry of Justice, *Statistics on Ethnicity and the Criminal Justice System*, 2024, 27 November 2025, www.gov.uk/government/statistics/ethnicity-and-the-criminal-justice-system-2024/statistics-on-ethnicity-and-the-criminal-justice-system-2024.html?utm_source=chatgpt.com#introduction.

115 Australian Institute of Health and Welfare, *Youth detention population in Australia 2025*, www.aihw.gov.au/reports/youth-justice/youth-detention-population-in-australia-2025/contents/first-nations-young-people?utm_source=chatgpt.com#number-in-detention.

116 OHCHR, *UN Committee on the Rights of the Child*, 99 Session, 12-30 May 2025, documentation available at: tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/SessionDetails.aspx?SessionID=2798&Lang=en.

117 UN General Assembly, *The human right to a clean, healthy and sustainable environment: the ocean and human rights*, A/HRC/58/16, para. 60; United Nations, *Experts of the Committee on the Rights of the Child Praise Qatar's Investments in Child Health and Education*, Ask about the Age of Criminal Responsibility and Penalties for Child Offenders, May 2025.

118 Stockholm Center for Freedom, *Turkey prepares to curb sentence reductions for juvenile offenders in new justice reform bill*, 10 September 2025.

119 'Çocuk hak savunucularının tepkisi sonuç verdi: SSC düzenlemesi geri çekildi', Bianet, bianet.org/haber/cocuk-hak-savunucularinin-tepkisi-sonuc-verdi-ssc-duzenlemesi-geri-cekildi-313521.

120 จัณญสรา Change Youth Transform Center, a member of the Global Alliance of Civil Society on Prison Reform.

121 Government of Ireland, Department of Justice, Home Affairs and Migration, *Youth Diversion Projects now operational nationwide*, 13 November 2025.

122 Juvenile Law Center, *Juvenile justice bills would eliminate most court fines, expand diversion in PA*, 28 October 2025, jlc.org/news/juvenile-justice-bills-would-eliminate-most-court-fines-expand-diversion-pa; Prison Policy Initiative, *Youth Confinement: The Whole Pie 2025*, Progress toward decarceration of the juvenile legal system, 25 August 2025, www.prisonpolicy.org/reports/youth2025.html#progress.

123 Ministry of Justice, *Minister Chuck Calls for More Child Diversion Mentors*, 2 May 2025, moj.gov.jm/pr/minister-chuck-calls-more-child-diversion-mentors.

124 UN Special Representative of the Secretary General on Violence Against Children and UN Task Force on Children Deprived of Liberty, *Deprivation of Liberty of Children in the Administration of Justice*, June 2025.

125 UN Human Rights Council, *Report of the Commission on Human Rights in South Sudan*, A/HRC/55/26, March 2024.

126 UNICEF, *An Assessment of the Situation of Children and Young Adults Deprived of Liberty in Nigeria*, Ministry of Interior, Nigeria, 2024.

127 UN Human Rights Council, *Situation of human rights in the Bolivarian Republic of Venezuela*, A/HRC/59/58, para. 64, June 2025.

128 UN Human Rights Council, *Situation of human rights in Eritrea*, A/HRC/59/24, para. 42, May 2025.

129 Correctional News, *Artificial Intelligence in Prison Healthcare*, 4 November 2025, correctionalnews.com/2025/11/04/artificial-intelligence-in-prison-healthcare.

130 Stanford Report, *AI beats traditional methods in prison-community disease control*, 3 November 2025, news.stanford.edu/stories/2025/11/ai-disease-spread-prisons-communities.

131 Pan American Health Organization, *Let's Talk About Health, Ep. 6: Health in Prisons*, 11 June 2025, www.paho.org/en/documents/lets-talk-about-health-ep-6-health-prisons.

132 *Ibid.*

133 Yilin Zhuo et al., 'Prison connectivity and disease transmission to neighboring communities: The role of prison staff', *PNAS Nexus*, Volume 4, Issue 6, June 2025, doi.org/10.1093/pnasnexus/pgaf180.

134 Eszter Kiss-Farina et al., 'A scoping review on the community dividend resulting from testing and treating hepatitis C infection in people living in detention', *Epidemiol Infect.*, 2024, doi: 10.1017/S0950268824001419.

135 UW Medicine, *Panel calls for improved psychiatric care in African prisons*, 16 April 2025, newsroom.uw.edu/news-releases/panel-calls-for-improved-psychiatric-care-in-african-prisons.

136 Correlation, *Harm Reduction in Portuguese Prisons: Integrating Healthcare and Overcoming Barriers to NGO Collaboration*, 31 March 2025, correlation-net.org/2025/03/31/harm-reduction-in-portuguese-prisons-integrating-healthcare-and-overcoming-barriers-to-ngo-collaboration-harm-reduction-in-prisons-toolkit-module-2.

137 Correlation, *Government-NGO Partnership for Needle and Syringe Programs in Moldovan Prisons*, 31 March 2025, correlation-net.org/2025/03/31/government-ngo-partnership-for-needle-and-syringe-programs-in-moldovan-prisons-harm-reduction-in-prisons-toolkit-module-2.

- 138 Correlation, *NGO-led NSP and harm reduction innovation in Ukrainian prisons*, 31 March 2025, correlation-net.org/2025/03/31/ngo-led-ns-and-harm-reduction-innovation-in-ukrainian-prisons-harm-reduction-in-prisons-toolkit-module-2.
- 139 Justice Project Pakistan, *Safeguarding Vulnerable Prisoners*, www.jpp.org.pk/newsletter-may-june-safeguarding-vulnerable-prisoners.
- 140 Louis Favril et al., 'Drug use among people in prison: A global review of epidemiology, harms and interventions', *Addiction*, 2025.
- 141 Harm Reduction International, *Human Rights Standards on Access to Harm Reduction in Prisons*, 9 December 2024.
- 142 Begh, R. et al., 'Interventions to reduce harms related to drug use among people who experience incarceration: systematic review and meta-analysis', *The Lancet Public Health*, 9(9), 2024.
- 143 World Health Organization, *Recommended package of interventions for HIV, viral hepatitis and STI prevention, diagnosis, treatment and care for people in prisons and other closed settings*. Policy brief, 2023.
- 144 Olivia Varsaneux et al., 'Identifying barriers and facilitators to accessing harm reduction services in prisons: A systematic narrative synthesis', *International Journal of Drug Policy*, Volume 143, 2025, doi.org/10.1016/j.drugpo.2025.104761.
- 145 Harm Reduction International, *Global State of Harm Reduction: 2025 Update to Key Data*, November 2025.
- 146 Harm Reduction International, *The Global State of Harm Reduction: 2024*, 2024.
- 147 UK House of Commons, *Tackling the drugs crisis in our prisons*, Justice Committee, 2025.
- 148 Rafael Clua-García and Miriam Imbernón-Casas, 'Distributing aluminium foil as harm reduction strategy among people who use drugs in prison', *Revista Española de Sanidad Penitenciaria*, 2025, [doi: 10.18176/resp.00100](https://doi.org/10.18176/resp.00100).
- 149 Alice Zhang et al., 'Vending machines for reducing harm associated with substance use and use disorders, and co-occurring conditions: a systematic review', *Harm Reduction Journal*, Volume 22, 2025.
- 150 Harm Reduction International, *The Global State of Harm Reduction 2024*, 2024.
- 151 Centro de Estudios Justicia y Sociedad, *Reforma Penitenciaria en América Latina. Diagnóstico de la situación carcelaria en Chile y Colombia*, Pontificia Universidad Católica de Chile, 2024.
- 152 WHRIN, *Global mapping of harm reduction services for women and gender diverse people who use drugs*, December 2024.
- 153 Christina Emilian, Noura Al-Juffali, Seena Fazel, 'Prevalence of severe mental illness among people in prison across 43 countries: a systematic review and meta-analysis', *Lancet Public Health*, February 2025, [doi: 10.1016/S2468-2667\(24\)00280-9](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00280-9).
- 154 Jerman Dereje et al., 'Prevalence of depression and associated factors among prisoners at the eastern Ethiopia, Prison Commission', *International Journal of Africa Nursing Sciences*, Volume 23, 2025, doi.org/10.1016/j.ijans.2025.100865.
- 155 IndiaSpend, *The Brewing Mental Health Crisis in Indian Prisons*, 2 August 2025, www.indiaspend.com/governance/the-brewing-mental-health-crisis-in-indian-prisons-963116.
- 156 Prison Insider, *Investigation into suicides that went unreported in Europe*, 10 December 2025, www.prison-insider.com/articles/enquete-sur-les-suicides-passes-sous-silence-en-europe?referrer=%2F.
- 157 Asian and Pacific Conference of Correctional Administrators (APCCA), *Report of the 42nd Asian and Pacific Conference of Correctional Administrators 2024*, apcca.org/wp-content/uploads/2025/09/apcca-report-2024.pdf.
- 158 Sedeer elShowk, *Finland's Prison Healthcare: A House of Contradictions*, Medscape Medical News, 10 June 2025, www.medscape.com/viewarticle/finlands-prison-healthcare-house-contradictions-2025a1000fif.
- 159 Douglas Durán Chavarría, *La salud mental en las prisiones de América Latina*. Breve repaso desde una perspectiva de derechos humanos. In Tomás Montero Hernanz et al. (coord.), *Salud mental y privación de libertad: aspectos jurídicos e intervención*, 2021, pp. 277-305.
- 160 'Crisis silenciosa en las cárceles de Tamaulipas: solo 13 psicólogos atienden a cuatro mil internos', *El Sol de Tampico*, 9 December 2025.
- 161 '¡Alarmador! Revelan sistema penitenciario carece de profesionales de la salud mental', *Diario Eco*, 20 November 2025.
- 162 'Solo 45 médicos y 22 psicólogos para más de 33.000 internos en Bolivia, alerta Régimen Penitenciario', *Agencia de Noticias Fides*, 9 September 2025.
- 163 Jack, Helen E et al., 'Priorities for addressing mental health conditions and substance use disorders in prisons in sub-Saharan Africa: expert consensus from a Delphi panel', *The Lancet Psychiatry*, Volume 12, Issue 8, 611 – 618.
- 164 SM Arafat et al., 'Prison mental health in SouthEast Asia: A narrative review', *Brain and Behavior*, Volume 14, Issue 8, August 2024.
- 165 Prison Insider, *Investigation into suicides that went unreported in Europe*, 10 December 2025.
- 166 'La seguridad de psicólogos y criminólogos en las prisiones, en entredicho', *Delta13News*, 16 July 2025.
- 167 'Mental health crisis in Indian prisons is worse than what official data says', *The News Minute*, 4 August 2025.
- 168 UK Ministry of Justice, *Safety in Custody Statistics: Deaths in Prison Custody to September 2025, Assaults and Selfharm to June 2025*, October 2025.
- 169 Medscape, *French Prisons Strengthen Prevention as Inmate Suicides Rise*, 12 June 2025, www.medscape.com/viewarticle/french-prisons-strengthen-prevention-inmate-suicides-rise-2025a1000fsi.
- 170 Prison Insider, *Investigation into suicides that went unreported in Europe*, 10 December 2025.
- 171 Christina Cairone et al., 'Incidence and determinants for non-suicidal self-injury in an Italian prison in Milan (Feb-Oct 2023): a retrospective cohort analysis', *Scientific Reports*, Volume 15, 2025, doi.org/10.1038/s41598-025-27094-7.
- 172 Alexander Blees et al., 'Self-harm among inmates of the Berlin prison system', *Frontiers in Psychiatry*, 2 May 2024, www.frontiersin.org/journals/psychiatry/articles/10.3389/fpsy.2024.1362188/full.
- 173 Penal Reform International, *Assessment of Mental Health and Related Conditions Among Women Facing the Death Penalty in Uganda*, 2026.
- 174 Prison Insider, *Kenya: left behind. When mental illness is treated as a crime*, 24 July 2023.
- 175 Marie Claire Van Hout et al., 'Judicialisation of the mentally ill and/or mentally incapacitated in the Malawi criminal justice system: Gaps and flaws of human rights protection', *Forensic Science International: Mind and Law*, Volume 4, 2023 doi.org/10.1016/j.fsml.2023.100121.
- 176 Quomi, *France's Prisons are Overcrowded – with Psychiatric Patients*, quomi.com/psychiatry-and-psychology/frances-prisons-are-overcrowded-with-psychiatric-patients; Medscape, 'No One Wants to Go There: Italy's Prison Psychiatry Void', 11 June 2025, www.medscape.com/viewarticle/no-one-wants-go-there-italys-prison-psychiatry-void-2025a1000fif.
- 177 Médecins Sans Frontières, *Comprehensive treatment for serious mental health conditions is possible in South Sudan*, 20 October 2025.
- 178 GroundUp, *Hundreds of state mental health patients are being kept in prison*, 1 June 2025.
- 179 StrongMinds, *Hope and Dignity Behind Bars: Expanding Mental Healthcare Access in Prisons in Uganda and Kenya*, July 2025.
- 180 Angels in Medicine, *Redefining Mental Health Care with Peer Support in LA County Jails*, 4 June 2025, www.medangel.org/redefining-mental-health-care-with-peer-support-in-la-county-jails.
- 181 National Health Executive, *New report urges trauma-informed support to improve mental health*, 10 December 2025.
- 182 Pact, *Involving families in prison healthcare would save lives and cut crime*, January 2023, www.prisonadvice.org.uk/latest/news/involving-families-in-prison-healthcare-would-save-lives-and-cut-crime-new-report.
- 183 Khayyam Akhtar et al., 'Predicting inmate suicidal behavior with an interpretable ensemble machine learning approach in smart prisons', *PeerJ Computer Science*, June 2024, [doi: 10.7717/peerj-cs.2051](https://doi.org/10.7717/peerj-cs.2051).
- 184 'Behind Bars, Beyond Limits: AI Therapy Brings New Hope to Inmates', *Eye On Annapolis*, 11 June 2025, www.eyeonannapolis.net/2025/06/behind-bars-beyond-limits-ai-therapy-brings-new-hope-to-inmates.
- 185 'An ideal tool': prisons are using virtual reality to help people in solitary confinement', *The Guardian*, 8 March 2025.
- 186 Imagine, *Compassion-focused therapy combined with virtual reality exposure (CFT+VR)*, 2 May 2025, stnimagine.fi/en/about-the-project/compassion-focused-therapy-combined-with-virtual-reality-exposure-cftvr.
- 187 Preethi Pansari Agarwal et al., 'Collaborative Tele-Neuropsychiatry Consultation Services for Patients in Central Prisons', *Journal of Neurosciences in Rural Practice*, 2019, [doi: 10.4103/jnrp.jnrp.215-18](https://doi.org/10.4103/jnrp.jnrp.215-18).
- 188 Evangelia Karachaliou et al., 'Prisoners' Perceptions and Satisfaction with Telepsychiatry Services in Greece and the Effects of Its Use on the Coercion of Mental Healthcare', *Healthcare*, Volume 12, 2024, doi.org/10.3390/healthcare12101044.
- 189 King's College London, *Making prison mental health a priority: Addressing the challenges in sub-Saharan Africa*, 9 May 2025, www.kcl.ac.uk/making-prison-mental-health-a-priority-addressing-the-challenges-in-sub-saharan-africa. Samaritans, *Lived experience of self-harm in prison: Understanding needs and the role of support*, July 2025, media.samaritans.org/documents/Final_Samaritans_Lived_Experience_of_Self-harm_in_Prison_Research_2025_April_2025.pdf.
- 190 'FG partners civil society on mental health reform in prisons', *The Guardian Nigeria*, 24 November 2025, guardian.ng/news/fg-partners-civil-society-on-mental-health-reform-in-prisons.

- 191 'MoU on empowering young people struggling with mental health and learning disabilities in school and prison was signed', *Khmer Times*, 2 December 2025, www.khmertimeskh.com/501799537/mou-on-empowering-young-people-struggling-with-mental-health-and-learning-disabilities-in-school-and-prison-settings-was-signed.
- 192 UK Ministry of Justice, *Overcrowded jails fuel prisoner violence*, 19 June 2025, www.gov.uk/government/news/overcrowded-jails-fuel-prisoner-violence.
- 193 Council of Europe, *Report to the French Government on the visit to French Guiana and Guadeloupe carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT)*, 2025, rm.coe.int/1680b4bb28.
- 194 'Overcrowding and violence in Belgium's prisons: "I was the victim of four assassination attempts"', *Euronews*, November 2025.
- 195 'Overcrowding in jails is leading to "inter-prisoner violence", inspector finds', *Irish Times*, 28 February 2025.
- 196 "Horrendous" staff shortage led to West Kimberley prison riot, union says', *ABC News*, 21 July 2025.
- 197 SpecialEurasia, *Tajikistan: Prison Riot and the Rising Islamic State Threats*, 5 February 2025.
- 198 The New Indian Express, *Three dead in clashes in Nepal prison, over 15,000 inmates escape from different jails amid unrest*, 11 September 2025.
- 199 Prison Insider, *Haiti: the root cause of prison escapes*, 25 March 2025.
- 200 Council of Europe, *Council of Europe anti-torture committee (CPT) publishes report on Cyprus, highlighting serious concerns about Nicosia Central Prisons*, 10 December 2025.
- 201 Council of Europe, *Council of Europe anti-torture Committee (CPT) publishes report on its 2025 ad hoc visit to the Republic of Moldova*, 4 December 2025.
- 202 Ronald Osei Mensah, Anthony Bordoh, Bernice Oteng, 'Inside the web of violence: Uncovering Ghana's social roots of crime through voices of family, peers, and prison officials', *Frontiers in Psychology*, 2025, doi.org/10.3389/frpsp.2025.1712010.
- 203 Australian Human Rights Commission, *'Left Alone': A Review of Solitary Confinement and Similar Practices in Australia's Youth Justice Systems*, December 2025.
- 204 Ending Isolation Review – a takedown of solitary confinement by incarcerated co-authors', *The Guardian*, 18 August 2025.
- 205 World Bank Group, *LACER Informe Económico América Latina y el Caribe: Crimen Organizado y Violencia en América Latina y el Caribe (Spanish)*, 2025, documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099052325162527944.
- 206 PRI/U4, *Corruption in prisons. A guide for detention monitors*, August 2024.
- 207 ไอ้แดง: The Global Organized Crime Index 2025, ocindex.net/report/2025.
- 208 'Crisis in Ecuador: How Latin American prisons became command centres for some of the region's top drug cartels', *BBC News Mundo*, 8 August 2023.
- 209 'Brazil's prisons fuel rise and spread of criminal gangs', *Valor International*, 2025.
- 210 'Prisons, a lucrative business behind bars', *DW*, 11 September 2025.
- 211 EuroPris, *Organised Crime in Prisons (OCP) Conference – Innovation, Intelligence, and International Collaboration*, November 2025, www.europris.org/events/ocp2025.
- 212 'Gangs hold such influence over jails "it keeps me awake at night", says Timpson', *The Guardian*, 8 May 2025.
- 213 'Bavianspoort prison infiltrated by organised crime syndicates', *IOL*, 7 July 2025, iol.co.za/news/south-africa/2025-07-07-bavianspoort-prison-infiltrated-by-organised-crime-syndicates.
- 214 Independent Research Solutions, *The Gang Influence on New Zealand Prisons*, December 2024, www.borrinfoundation.nz/wp-content/uploads/2025/03/Gangs-report-FINAL.pdf.
- 215 'Trinidad and Tobago declares second state of emergency, citing gang threat', *The Guardian*, 18 July 2025.
- 216 'Inmates in 3 Guatemalan prisons hold dozens of guards hostage', *AP News*, 17 January 2026.
- 217 'New attacks target French prison guards, Macron vows assailants will be "punished"', *France24*, 16 April 2024.
- 218 UNODC, *Transnational Organized Crime in the Pacific: Expansion, Challenges and Impact*, October 2024, www.unodc.org/roseap/uploads/documents/2024/TOCTA_Pacific_2024.pdf.
- 219 'Pacific Islands need stronger corrections systems to address transnational and organised crime', *The Interpreter*, 29 October 2024.
- 220 "The Cemetery of Living Men". Trump detainees tell of abuse in secretive mega-jail', *BBC News*, 18 August 2025.
- 221 'Guatemala Declares State of Emergency to Address Gang Violence', *The New York Times*, 18 January 2026.
- 222 'Costa Rica to start building massive El Salvador-inspired prison', *Reuters*, 13 August 2025.
- 223 'Can a Prison "Hell" in Argentina Contain Rosario's Narco Surge?', *InSight Crime*, 18 April 2025, 'The maximum security "mega prison" for drug traffickers that costs 100 billion', *LA17*, 16 February 2025.
- 224 'France to build high security jail in Amazon to isolate drug traffickers from gangs', *Euronews*, 19 May 2025.
- 225 Human Rights Watch, *"You Have Arrived in Hell": Torture and Other Abuses Against Venezuelans in El Salvador's Mega Prison*, 12 November 2025.
- 226 'Justice Minister to Announce Measures on Prison Crisis by End of March', *Politis*, 19 January 2026.
- 227 UK Ministry of Justice, *Battlefield tactics to inspire UK fight against prison drones*, 16 January 2026, www.gov.uk/government/news/battlefield-tactics-to-inspire-uk-fight-against-prison-drones.
- 228 Esther FJC van Ginneken, 'Ruthless and elusive: The framing of prison-based organised crime in The Netherlands', *Incarceration*, Volume 6, 2025, doi.org/10.1177/26326663251405347.
- 229 ACLED, *What's driving conflict today? A review of global trends*, December 2025, acleddata.com/report/whats-driving-conflict-today-review-global-trends.
- 230 Amnesty International, *Iran: Deliberate Israeli attack on Tehran's Evin prison must be investigated as a war crime*, 22 July 2025.
- 231 'Iran: UN experts call for de-escalation and accountability', *OHCHR*, 4 March 2026.
- 232 'Haiti gangs storm town and release 500 inmates from jail', *BBC News*, 1 April 2025.
- 233 'Militants attack major prison in Mogadishu hours after roadblocks lifted', *AP News*, 4 October 2025.
- 234 Human Rights Council, *Report of the Independent International Commission of Inquiry on Ukraine*, A/HRC/58/67, 11 March 2025.
- 235 Human Rights Council, *"More than a human can bear": Israel's systematic use of sexual, reproductive and other forms of gender-based violence since 7 October 2023*, *Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel*, A/HRC/58/CRP.6, 13 March 2025.
- 236 Civil society organisation submission to the Global Alliance of Civil Society on Prison Reform.
- 237 Civil society organisation submission to the Global Alliance of Civil Society on Prison Reform.
- 238 ILANUD, *Prison Population Information Bank for Latin America and the Caribbean, Data collected from national prison administrations in Argentina, Bolivia, Brazil, Chile, Colombia, Costa Rica, Dominican Republic, Ecuador, Guatemala, Honduras, Mexico, Paraguay, Peru and Uruguay*, October 2024–October 2025.
- 239 'Assaults on prison staff at four year high due to "overcrowding" and "high prison population"', *Armagh I*, 22 September 2025.
- 240 'Rising violence and overcrowding drive Dutch prison staff to consider quitting', *NL Times*, 18 July 2025.
- 241 'Trio remanded in Ludhiana over December's prison violence', *The Times of India*, 24 February 2026.
- 242 'Attacks on prison officers and inmate deaths at record levels in England and Wales', *The Guardian*, 31 July 2025.
- 243 'Overcrowding, attacks, and escapes: French prison system nears collapse', *El Pais*, 26 May 2025.
- 244 'Prison systems across Dutch Caribbean under pressure, not just St. Maarten', *The Peoples' Tribune*, 14 July 2025.
- 245 'New York's Solution to Prison Staffing Shortage Is to Hire Teenagers', *Filter*, 12 May 2026.
- 246 "We risk our safety": Inmate assaults on prison officers rise sharply', *The Korea Times*, 7 June 2025.
- 247 Dylan Kerrigan, Tammy Ayres, Kellie Moss, "Prison officer pains": How and why coloniality shapes the job of a prison officer in Guyana today', *The Howard Journal of Crime and Justice*, Volume 63, 14 September 2024, onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/hojo.12572; Guillermo Sanhueza, Liza Zúñiga, Jessica Candia-Cid, 'Mental health and work absenteeism among Chilean prison officers', *Revista Española de Sanidad Penitenciaria*, 2025, doi: 10.18176/resp.00106.
- 248 องค์การสิทธิพลเมือง the Global Alliance of Civil Society on Prison Reform.
- 249 Charlie Brooker, Karen Tocque, Ioan Durnescu, and Liliana Lupica, *The European Survey of Probation Staff's Stress and Morale*, Confederation of European Probation, 2025.
- 250 Gregory Zimmerman, Emma Fridel, Natasha Frost, 'Examining differences in the individual and contextual risk factors for police officer, correctional officer, and non-protective service suicides', *Justice Quarterly*, 2023, doi.org/10.1080/07418825.2023.2188063; องค์การศูนย์ Suicide Prevention Resource Center, *Barriers and opportunities for suicide prevention among correctional officers: An issue brief for clinicians*, 2023.
- 251 'Majority of prison officers report serious PTSD symptoms, groundbreaking study reveals', *Morning Star*, 13 May 2025.
- 252 UCL, *Calls for urgent action to protect prison staff and prisoners from psychological harm*, 13 January 2025, www.ucl.ac.uk/news/2025/jan/calls-urgent-action-protect-prison-staff-and-prisoners-psychological-harm.

- 253 'More prison staff seeking psychological support after threats and aggression', VRT News, 11 August 2025.
- 254 Death Penalty Information Center, *Hidden Casualties: Executions Harm Mental Health of Prison Staff*, 5 December 2024.
- 255 Council of Europe, *The Special Penitentiary of Georgia is advancing efforts to strengthen the well-being of prison staff*, November 2025.
- 256 Council of Europe, *Continued strengthening of prison systems in Bosnia and Herzegovina through staff well-being*, 30 September 2025.
- 257 'More prison staff seeking psychological support after threats and aggression', VRT News, 11 August 2025.
- 258 Southern African Development Community, *SADC Wellness, Health and Sports Working Group hosts a workshop to promote health, well-being, sports and recreational activities in correction services*, 3 March 2025, www.sadc.int/latest-news/sadc-wellness-health-and-sports-working-group-hosts-workshop-promote-health-well-being.
- 259 California Department of Corrections and Rehabilitation, *Suicide Prevention Month: Supporting staff who support others*, 25 September 2025, www.cdcr.ca.gov/insidecdcr/2025/09/25/suicide-prevention-month-supporting-staff-who-support-others.
- 260 Lewis, D., *AI in Prison? Robot Guards? How the Criminal Justice System Is Adopting Tech*, *The Marshall Project*, 30 August 2025, www.themarshallproject.org/2025/08/30/ai-california-prison-machine-surveillance.
- 261 Fusion, *AI in corrections: The future of care or cause for concern?*, 3 February 2025, fusionehr.com/ai-in-corrections-the-future-of-care-or-cause-for-concern.
- 262 Lol Burke, Steve Collett, Fergus McNeill, *Reimagining Rehabilitation: Beyond the Individual*, Routledge, 2018; Fergus McNeill and Hannah Graham, 'Conceptualizing rehabilitation: four forms, two models, one process, and a plethora of challenges', in Pamela Ugwu-dike et al. (eds.), *The Routledge Companion to Rehabilitative Work in Criminal Justice*, Routledge, 2020.
- 263 Ailie Rennie, *Release from long-term imprisonment*, Prison Reform Trust, August 2025, prisonreformtrust.org.uk/new-report-highlights-significant-barriers-to-reintegration-faced-by-long-term-prisoners-on-release.
- 264 Ruth McCausland et al., 'Outcomes of a community sector model of reintegration for people with complex needs: a mixed-methods study', *Health Justice*, Volume 13, 2025, doi.org/10.1186/s40352-025-00352-6.
- 265 Human Rights Council, *Human rights and the social reintegration of persons released from detention and persons subjected to non-custodial measures. Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights*, 25 August 2025, A/HRC/60/55.
- 266 Igarapé Institute, *Impact of the Initiatives for the Social Reintegration of Formerly Incarcerated Individuals*, 17 February 2025, igarape.org.br/en/impact-of-the-initiatives-for-the-social-reintegration-of-formerly-incarcerated-individuals.
- 267 Edward Ahimbisibwe et al., 'Life skills, purpose, and hope: making re-entry successful', *Advancing Corrections Journal*, pp. 204–210, 2025.
- 268 Toon Molleman, *Reintegration by design: Data-driven, human-centred detention in the Netherlands*, Justice Trends, 8 August 2025.
- 269 'France Travail en prison: la crainte d'un « démantèlement » de l'accompagnement des détenus', *Médiapart*, 20 September 2025.
- 270 ILANUD, *Prison Population Information Bank for Latin America and the Caribbean, Data collected from national prison administrations in Argentina, Bolivia, Brazil, Chile, Colombia, Costa Rica, Dominican Republic, Ecuador, Guatemala, Honduras, Mexico, Paraguay, Peru and Uruguay*, October 2024–October 2025.
- 271 Observatoire International des Prisons, *Les proches, toujours plus inaccessibles en prison*, 17 September 2025.
- 272 Justice Trends, *A Postcolonial Prison in the Philippines – Exporting incarceration from the past, importing knowledge for the future*, 8 September 2025.
- 273 Arts Council England, *Raising the Profile of Prison Libraries. Final Evaluation Report*, Independent Mind, December 2025.
- 274 Dwight Hall at Yale, *The Yale Prison Education Initiative Celebrates the Class of 2025, Awarding Ten Degrees at its Third Commencement Ceremony*, 24 November 2025.
- 275 'Filmmaking degree for prisoners "unique and unprecedented"', *University World News*, 1 December 2025.
- 276 Jessica Pantano, *2025 Mid-Year Impact Report*, Confit Pathways, 2025, www.confithpathways.com.au/our-impact.
- 277 Justice Trends, *Small-scale detention in Belgium: A structural reform for social reintegration*, 8 August 2025.
- 278 CND Blog, *Side event: Reintegration of persons released from detention or subjected to non-custodial measures*, 4 December 2025, cnblog.org/2025/12/side-event-reintegration-of-persons-released-from-detention-or-subjected-to-non-custodial-measures.
- 279 Hannah Pierce-Carty, and Jarred Genser, 'Our words matter: Advancing inclusive language and a human rights-based approach to criminal justice at the United Nations', *Perseus Strategies*, Dream.Org and REFORM Alliance, December 2025.
- 280 โปรดุดตัวอย่าง, Alexandra Cox, University of Essex, 'The Language of Incarceration,' *Incarceration*, no. 1, 2020.
- 281 โปรดุด UK Ministry of Justice Content style guide, design-patterns.service.justice.gov.uk/content-standards/style-guide/#prisoner%2C-person-in-prison.
- 282 Vladislav Semenyuk et al., 'Advances in UAV detection: Integrating multi-sensor systems and AI for enhanced accuracy and efficiency', *International Journal of Critical Infrastructure Protection*, Volume 49, 2025.
- 283 'La cárcel en América Latina que utiliza inteligencia artificial para reforzar la seguridad a 5.000 metros de altura', *La República*, 29 April 2025.
- 284 'Smart prison transformation: technology-driven innovation reshaping the future of corrections', *China Daily*, 22 August 2023.
- 285 Australian Strategic Policy Institute, *The party's AI: How China's new AI systems are reshaping human rights*, December 2025, aspi.s3.ap-southeast-2.amazonaws.com/wp-content/uploads/2025/11/27122307/The-partys-AI-How-Chinas-new-AI-systems-are-reshaping-human-rights.pdf.
- 286 'New technology that can detect emotional distress when loved ones visit inmates to be trialled', *The Straits Times*, 15 April 2025.
- 287 'Tech firms suggested placing trackers under offenders' skin at meeting with justice secretary', *The Guardian*, 1 July 2025.
- 288 Corrections1, *How transdermal microchips could revolutionize prison security*, 15 July 2025.
- 289 Pia Puolakka, Steven Van De Steene, 'Artificial Intelligence in Prisons in 2030: an exploration on the future of AI in prisons', *Advancing Corrections Journal*, April 2021.
- 290 MIT Technology Review, *An AI model trained on prison phone calls now looks for planned crimes in those calls*, 1 December 2025.
- 291 'The Ugly Battle for Control of a Prison-Tech Empire', *Jacobin*, 13 March 2025.
- 292 Corrections1, *Harnessing AI and robotics to reinvent corrections*, 22 April 2025.
- 293 'Punjab home secretary announces major prison reforms to improve inmate welfare and security', *PTV*, 23 June 2025.
- 294 'Jail's New Name "Correction Services Bangladesh"', *Daily New Nation*, 27 August 2025.
- 295 Universitat Oberta de Catalunya, *Internet use in prisons improves inmates' well-being and social reintegration*, 29 July 2025.
- 296 'El Govern formará a 6.000 internos de cárceles catalanas en competencias digitales antes de verano', *Diari de Tarragona*, 11 November 2025.
- 297 Novus, *What is the Digital Divide for Prisoners?*, 19 December 2025.
- 298 Ministério das Comunicações, *Programa do Ministério das Comunicações leva capacitação para detentos do semiaberto no Piauí*, 17 April 2025.
- 299 'Behind Bars, Beyond Limits: AI Therapy Brings New Hope to Inmates', *Eye on Annapolis*, 11 June 2025.
- 300 'Mixed progress at women's prison, inspectors find', *BBC News*, 3 November 2025.
- 301 Council of Europe, *Council of Europe Supports Telemedicine expansion in Armenian prisons*, 21 November 2025, www.coe.int/en/web/cooperation-in-police-and-deprivation-of-liberty/-/council-of-europe-supports-telemedicine-expansion-in-armenian-prisons.
- 302 'Home ministry asks all states, UTs to make telemedicine facilities available to prisoners', *Hindustan Times*, November 2025.
- 303 Qure.ai, *Every Life Matters: Prison Health Screening*, 8 September 2024.
- 304 Pan American Health Organization, *While TB cases continue to rise in the Americas, new innovations promise improvements in early diagnosis and treatment*, 24 March 2025.
- 305 'An ideal tool': prisons are using virtual reality to help people in solitary confinement', *The Guardian*, 8 March 2025.
- 306 'Virtual reality boosts job skills and hope for NZ prison inmates', *IT Brief*, 19 November 2025.
- 307 Justice Trends, *Revolutionising recruitment & training in prisons—the Foundations of PRISGRADS*, PRISGRADS Project, 7 March 2025.

เกี่ยวกับองค์กรปฏิรูปการลงโทษสากล (Penal Reform International; PRI)

องค์กรปฏิรูปการลงโทษสากล (PRI) เป็นองค์กรไม่แสวงผลกำไรที่ปฏิบัติงานทั่วโลก มีภารกิจในการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งช่วยให้เกิดการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนสำหรับทุกคนและการไม่ทำให้เกิดผลหรือความเสียหายใด ๆ องค์กร PRI ดำเนินการเพื่อสร้างกระบวนการยุติธรรมที่ไม่มีการเลือกปฏิบัติ รวมถึงคุ้มครองสิทธิของบุคคลชายขอบที่อยู่ในสภาวะเปราะบางผ่านโครงการด้านสิทธิมนุษยชนในเชิงปฏิบัติ และการสนับสนุนการปฏิรูปต่าง ๆ ที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ

www.penalreform.org

เกี่ยวกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice; TIJ)

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยเป็นองค์การมหาชนที่รัฐบาลไทยจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2554 และได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการโดยสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime; UNODC) ให้เป็นสมาชิกล่าสุดของ “สถาบันเครือข่ายแผนงานสหประชาชาติด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme Network Institutes; PNIs)” ในปี พ.ศ. 2559 ทั้งนี้หนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของ TIJ คือการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติตามค่านิยมสากลว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders) หรือข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) นอกจากนั้น TIJ ยังมีบทบาทในการนำเสนอแนวคิดต่าง ๆ ระดับโลกมาปฏิบัติในประเทศไทย โดยมุ่งเน้นประเด็นพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างหลักนิติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน สันติภาพ และความมั่นคง

www.tijthailand.org

**องค์การปฏิรูประบบการลงโทษสากล
(Penal Reform International)**

สำนักงานใหญ่และโครงการในยุโรป

Amsterdam Law Hub
University of Amsterdam
Nieuwe Achtergracht 164
1018 WV Amsterdam
ประเทศเนเธอร์แลนด์

สำนักงานใหญ่

The Green House
244-254 Cambridge Heath Road
London E2 9DA
สหราชอาณาจักร

+44 (0) 203 559 6752
info@penalreform.org

 @PenalReformInt
 @Penal Reform International
 @PenalReformInt
 @PenalReformInternational

สำนักงานประจำเอเชียกลาง

Syganak str. 29, office 1531
Astana
Kazakhstan
info@penalreform.org

สำนักงานประจำตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

22 Amro Bin Dinar
Amman
Jordan
priamman@penalreform.org

สำนักงานประจำคอเคซัสใต้

info@penalreform.org

สำนักงานประจำซบซาราวาแอฟริกา

Plot 4999 Kironde Road Muyenga
Kampala P.O. Box 11455
Uganda
africa@penalreform.org

**สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(Thailand Institute of Justice)**

**สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(องค์การมหาชน)**

999 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
10210 ประเทศไทย

info@tijthailand.org

 @TIJthailand
 @tijthailand.org

www.tijthailand.org